

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Ultramontán kéjutazás.

Budapest, november 2.

(v.) A néppárt vándorapostolai megtalálták azt a talpalatnyi földet, amelyen, ha meg tudják vetni lábukat, kifogathatják sarkaiból az erdélyrészi magyar világot. Háromszékme gyének az a része ez, amelyet tiszta katolikus lakosságának hívhüségéért *szent földnek* nevez a székely néphagyomány. Ott jártak a minap gróf Zichy Aladár, Molnár János, meg Kálmán Károly: hirdetni a reakció ígését. Nagyot bámulható a székelység e kalandos szándéku jövevények láttára. Lobogó csóvát hoztak magukkal ezek az urak s amint szikráztatták maguk körül a perjét, egyre azt prédikáltak a csudájukra összecsendült népnek, hogy tűzoltani jöttek s majd adnak nekik a liberális gyújtogatónak. Aki elhitte nekik, az eljenzett; de az okosak gyanakodva nézték ezt az apostolkodást, mely úszköt mer vinni a királyhágóntuli puszkaporos toronyba.

Ennél közveszelevesebb politikai kirándulás alig történt még Erdélybe. Azt a maroknyi magyarságot egyedül a nemzeti szolidaritás tartja talpon. Az életöszön sugallja ezt a szolidaritást a mi erdélyi véreinkbe. Érzik ők, hogy nem szabad egymással meghasonlaniok, másként elnyeli őket az egyre duzzadó oláh áradat. Erdély magyarjai közt lehetnek politikai *különbségek*, de már politikai *ellentéteket* sem bír el az ő prekárius helyzetük. Hát még a *felekezeti visszavonást*, amelyre a néppárt uszítja a maga hibeit! Erdélyben a gyűlölködő ultramontanizmus diadala egyet jelentene a magyarság megsemmisülésével. Ott igazán testvéreikül kell egymást szeretniök és támogatniok a magyaroknak. Nem csupán azért, mert az oláh ellenségé a tulerő, hanem legkivált azért, mert ez az ellenség tömören együtt áll s nem tűr meg a maga táborában semmiféle viszálykodást. És

ez az ellenség lesben áll; csak azt várja, hogy éket verjen az erdélyi magyarságba is a vallási türelmetlenség. Mihelyt a katolikus elem elfordul szívében a protestánstól, azonnal előtör az oláhságban lappangó nemzeti-ségi forradalom s keresztülgázol a szerte-hulló kévén. Aki pozdorjává akarja tenni az erdélyi magyarságot, az vigye beleje a felekezeti szenvedélyt; nyugodt lehet az isten-adta: célt fog érni biztosan. Innen a Királyhágón más a helyzet egészen. Itt sincs hasznunkra a néppárti konkolyhintés; de ezt csak elbirjuk valahogy. Mert itt nemcsak a hatalom a miénk, hanem a többség is. Jogunkat itt megvédi a nemzeti erő, a magyarságnak tulereje. Am Erdélyben csak a jog a miénk és a hatalom; a tulerő, fájdalom, a *másik* táborban van, amely velünk szemközt helyezkedett el s melynek minden gondolatja s minden indulatja államiségünk s nemzeti létünk ellen fordítja életét. Hát itt ha árt is a felekezeti türelmetlenség, de legalább nem öl; am Erdélybe a néppárt csakis *mint a magyarság sírásója* vonulhat be. Aki ezt nem látja, azt vaksággal verte meg az isten; aki tagadja, az vérlázítóan hazudik. Tul a Királyhágón a nemzeti érdek csupán ezt sugallhatja véreinknek: „Éljetek bármely hiten, de legyen édes mindnyájatoknak egy közös oltártok, a hazaszere tet oltára.” Amíg ehhez az oltárhoz testvéri érzéssel járul minden erdélyi magyar, addig — de csakis addig — nincs mért-félenünk a jövendőt! Ha szétrobbantja ezt az oltárt a felekezeti gyűlölködés, maga az irgalmas isten sem háríthatja el a bukás fátumát; mert a gondviselés hatalmának is határt vetnek a saját törvényei, s isteni törvény, hogy áldás nem fakadhat soha a gyűlöletből.

Nem értjük, a néppártot hogyan vitte rá a lelke az erdélyi kísérletre. Bármennyire tuleng e párt vezetőiben a felekezeti érzés,

talán csak nem fojtotta el bennük egészen a nemzeti lelkiismeretet. Nos meggondolták-e, hogy e vállalkozásuk sikere feltétlenül elpusztítaná az erdélyrészi magyarságot? Győzelmük a katolikus magyarokat kiragadná abból a nemzeti egységből, amely innen a Királyhágón is egyike legerősebb érdekeinknek, de Erdélyben a magyar államiségnek *egyetlen biztosítéka*. Avagy lehet-e még szó nemzeti egységről ott, ahol a vallásilag meghasonlott magyarság egyes töredékei között a felekezeti gyűlölködésnek mesterségesen szított lángja lobog? Békében kell *egymással* az erdélyi magyarságnak élnie; ez a béke nem csupán életszükséglete neki, hanem *egyetlen létfeltétele*. Meggondolták-e ezt a néppárti urak? Ha nem gondolták meg, mekkora könnyelműség! Ha meggondolták, mekkora lelketlenség!

Azt a végvárat, amelynek Erdély a neve, szívósan vivja az oláh ellenség. Ostroma kitaró és kegyetlen ennek az ellenségnek. Árkaival körül fogja lassankint a mi erődünket s aknái alá furtak alatta a talajt. Szerencsére derekasan tartja magát benne a magyar helyőrség. Lélekben egybeforrva, hősie sen birja a védelemnek munkáját és veszedelmeit. A munkát birja kitartással, a veszélyt vitézséggel. S most jön a néppárt és arra nógatja a helyőrséget, hogy egymásban tegyen kárt, ne az ellenségben. Reméljük, az erdélyi magyarságban több lesz a józan ész, mint a néppárt e vállalatában a hazafias lelkiismeret. Vivott végvár vitézei közt a meghasonlás nemcsak árulást jelent, hanem ostobaságot is. Királyhágóntuli véreink nem lesznek sem árulók, sem tökfilkók. Nem ficamodott ki sem a lelkük, sem az eszük, hogy az ultramontán reakció bálványának oltarán feláldozzák állami és nemzeti érdekeiket. A néppárti propagandá mögött hiába lappang Mailáth püspök, s e zsenge kóru egyházfejedelem rossz-

T Á R C A.

Péterke és a lányok.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Molnár Ferenc.

I.

A nyitott kandalló előtt ültünk a szőnyegen, a földön, sötét szobában. Annak, aki mellett ült, piros volt az arca és ragyogott a szeme. Ezt mind a csokolózás tette. S ahogy néztük a lángocskákat, az aranypirosakat és a halványzöldeket, a kékeket, lilákat, a sok rózsaszínűt és haragos vöröset, amely mind az izzó nagy hasábok fölött libegett lassu táncolással, megszólaltam, amilyen esőndescen csak lehetett:

- Hányszor csokoláltak meg ma?
- Százszor. Kétszázszor.
- És te engem?
- Oh, nagyvanszer is.

Még vitatkoztunk e fölött, miközben egyre kevesebb lett a kis láng, most már a zsarátok uralkodott. Szent esőndesség borult a szobára s a kéményen át esőndes, titkos muzsikát fújt a novemberi szél. Talán az hozta, talán csak úgy jutott eszembe, szóval elég az hozzá, hogy el fogom mondani a Szabó Péterke történetét.

II.

Akkor még csak október volt, és a ligetben tengerek lehullott levél takarta az utat. Délben szép, napugaras volt az idő, és a hervadt virág-ágak körül gyerekek hancuroztak. Egy öreg ur bepölyált térdrel ült a padon, s krajcáros újságot olvasott. Aztán két pad üres volt, s a harmadi-

kon ült egy nevelőnő. Tulán az összes padokon lehullott levelek üttek, úgy, hogy amikor a vékonylábu Szabó Péterkét kihozták, a nevelőnője lecsapkodta a pad széléről a tolokodó, haszontalan szeméttel, hogy leülhessen. Péterkének nem kellett hely a padon, mert Péterkének szelid mozgás kellett. És megállt szegényke mind e sok hervadás közepett a nagy kavicsos uton, egyes-egyedül, prémes kis bundában, keztyűeskében, s avatott szemmel nézett el a bokrok felé, onnan az idegen nevelőnőre. Bizonyosan azt gondolta, hogy ahol nevelőnő van, ott gyerekek is kell lenni, s gyerekre határozottan szükség volt. Ez a nagy liget mit sem ér, ha az ember egyedül van.

És egyszerre ki is ugrott a fűből egy kis lány. Ő is hét éves lehetett, mint Péterke. Kiugrott, körülnézett, s odakiáltotta a kisasszonynak:

— Kisasszony, nem találom a lapdát!

Nosza csak ez kellett Péterkének. Szemében fölesillant a remény s valósággal boldog volt, amikor a kisasszony nagy érdeklődéssel felelt:

— Ha nem találja, hát keresse.

Péterke óvatosan körülnézett, s ez a kémlelő tekintet a sánta agg honvédre vonatkozott. A honvéd nem jött, s így szabad volt az ut a fűbe. A kis fiu oda is ment a bokorhoz, és zsebredugott kézzel állt meg a lány előtt. Gunyos fölénnyel szólt:

— A lapdáját keresi?

— Igen.

Nagya meresztett szemmel nézte a kis lány, szinte megijedve a sápadt kis prémes jelenségtől. Ez azonban tovább mosolygott, szétvetette a lábát, s úgy állt ott, mint valami henegeő kis tábornok az újone előtt.

— Hát ott van a lapda — mondta, s intett a fejével.

Valóban, a lapda ott volt, a bokor tövében. No de most már egészen oda volt a kis lány. Jön egy gyerek, azt se mondja: jónapot, nem is kutat, csak henege és megtalálja a lapdát a nélkül, hogy kereste volna. Bámult rá, csodálattal. Péterke nyugodtan szólt:

- Hogy hívják?
- Appel Terka.
- Mi az apja?
- Az én apám ügyvéd.
- Most már bátrabb lett. Ő is kérdezett:
- És a magáé?
- Az enyém hivatalnok.
- És magát hogy hívják?
- Szabó Péter. Adja ide a lapdát.

Ugy adta oda, mint álomban, engedelmességedre a jövevénynek, aki határozottan előnyös föllépésű ifju volt. És ahogy kergetőztek, bujkáltak, egyszerre csak megállt a kis lány, érezve, hogy ő gyorsabb, türegebb, virgoncabb, mint a fiu.

— Maga nem is tud futni — mondta. — Fogadjunk, én előbb érek oda, mint maga.

S már indulni is akart, gyors járásu fekete szeme a fiu kémlelte, hogy nem indul-e hamarabb, mint ő.

De Péterke sehogyse indult. Vállat vont, s még az előbbi kergetőzéstől líhegve jött feléje. Nyugodtan szólt:

— Én nem futok versenyt, mert nekem nem is szabad futni.

A kis leány csodálkozva kérdezte:

— Miért nem?

— Mert én beteg vagyok.

Ézután rögtön esőnd lett és mozdulatlanság. Ez imponált. Péterke valami nagy büszkeséget is érzett. Ebből a szóból nagy komolyság, fontos-ság — felnőttség áradt. A kis Terka nyitott szájjal nézte, kereste rajta a betegség nyomait. Az-

szul leplezett igyekvéseit hiába nézi vigyorgó reménykedéssel az oláh izgatók hada: a türelmességéről híres erdélyi magyarság hű fog maradni magához s nem fog a felekezeti szenvedély apostolainak kedvéért nemzeti aposztáziát elkövetni.

BELFÖLD.

A kvótabizottságok tárgyalásai. A törvényhozás két házából kiküldött kvótabizottság e hónap ötödikén ülést tart, amely megválasztja elnökét és eladóját, azonfelül pedig munkarendjét is megállapítja. Valószínű, hogy a bizottság e hónap nyolcadikán Bécsbe utazik és megkezdí a tanácskozást az osztrák bizottsággal. De persze eredményt ettől a tanácskozástól senki sem vár. Mint már annyiszor, megint konstátálni fogja a két bizottság, hogy nem tudott meg egyezni s aztán mindegyik megcsinálja a maga jelentését, melyet a kormányok a törvényhez képest a parlamentek elé fognak terjeszteni. A magyar és az osztrák parlament aztán a kormányok identikus előterjesztései alapján vagy más módon megkísérik még a közvetlen egyezkedést és csak ha ez is meddő maradna, kerül a kvóta ismét királyi döntés alá. De csak végszükség esetében, ahogy azt Széll Kálmán miniszterelnök már a tavasszal megmondta a képviselőházban. Ambar hiszen azzal is körülbelül tisztában van mindenki, hogy ez a végszükség be fog következni.

A kereskedelmi miniszter az Alföldön. Alig pihente ki a fumei ut fáradalma Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter, máris újabb utra készül. E hó 12-én leutazik az Alföldre, hogy jelen legyen a nagy transverzális állami műút befejezési ünnepélyén. Az alföldi műutat, amely 303 kilométer hosszú Lukács Béla miniszterisége idejében kezdők építeni. Az ut Bajánál kezdődik és Pest-Pilis, Csongrád, Jász-Nagy-Kun, Bekés és Arad megyéken át vonulva Kis-Jenőnél egyesül a debreceni-fehértemplomi állami közúttal. Az ut nagyobb részben burkolt, többi része pedig gőzbengerekkel előállított makadámrendszerű kavicsolt utpálya. Az ut építési költsége 3 millió 800 ezer forint. Az építés művezetői az illető megyék államépítészeti hivatalai voltak, a főfelügyeletet pedig a kereskedelmi minisztérium utépítészeti szakosztályának főnökei Revitzky Konrád és Landau Gusztáv miniszteri tanácsosok vezetése mellett két központi műszaki tanácsos, Hartig Sándor és Kuklay Béla gyakorolta. Pest megye területén, Fegyverhaza és Majsza között nyert befejezést a nagy ut és a megye kiüldötsége Leniczky Lajos alispán vezetése alatt felkereste a kereskedelmi minisztert, hogy a befejezési ünnepségre meghívja. A miniszter örömmel fogadta a meghívást és ígéretet tett, hogy személyesen vesz részt a befejezési ünnepen.

Az új középiskolai tanterv. A közoktatásügyi minisztériumban ma Hóman Ottó miniszteri tanácsos vezetése alatt szaktanácskozás volt, amelyen a középiskolák új tantervének folytatlagos életbeléptetését tárgyalták. A minisztérium részéről jelen voltak még Finczy Ernő, Hoffmann József osztálytanácsosok és dr. Frankl István miniszteri fogalmazó. A meghívottak közül megjelentek Beöthy Zolt, a közoktatási tanács elnöke, dr. Heinrich Gusztáv miniszteri tanácsos, Erdődi Béla főigazgató, Wagner Lajos gimnáziumi igazgató, Cherven Flóris, Brózik Károly, Szerényi Hugó, Beke Manó, Matskóssy József, Fikó Károly, Meywald József és Horti Henrik. A megjelenteket Hóman Ottó miniszteri tanácsos üdvözölte, mire Finczy Ernő előadó terjesztette elő javaslatát a tárgyalás rendjéről, amely szerint a kérdést tárgyalják. A javaslatokat a megjelentek valamennyien hozzászóltak, mire Hóman Ottó az értekezletet bezárta azzal, hogy az elhangzott véleményeket a miniszterrel közli.

A tanácskozás különösen a körül forgott, vajjon az új tantervet milyen mértékben vigyék be a középiskola egyes osztályába. A most folyó tanévben még csak az első osztályokban tanítanak az új rend szerint. Itt is a tornatanítás reformja fedezteté hiján nem volt keresztülvihető. A mai tanácskozás során arról volt szó, hogy vajjon a jövő iskolaévben ismét csak egy osztályba: a másodikba, avagy egyszerre 3 osztályba: a másodikba, harmadikba és negyedikbe vigyék-e be az új tantervet. Magának a miniszternek eive a gyors életbeléptetés, olyanformán, hogy három év alatt az egész tanterv megvalósíttassék. Egy másik irányzat szerint az alsó gimnáziummal párhuzamosan a felső gimnáziumban kezdődő egy-néhány tárgyat is már a jövő iskolaév elejétől az új rend szerint kellene tanítani. Különösen a nemzeti tárgyak sikeresebb tanítása céljából kívánatos a tanterv végrehajtásának ily módon való gyorsítása, amit az értekezlet Beöthy Zolt ajánlott a miniszter figyelmébe. Általános volt még a nézet, hogy az elméleti tárgyak tantervének végrehajtását előzze meg az új tornatanítási rend behozatala. A négy első osztályban egyszerre emeljék a tornatanítás idejét osztályonként egy-egy játékdélutánnal, a mi annál könnyebben megvalósítható, mert ennek a reformnak már fedezetéről is gondoskodtak.

A „Hier!“ ellen.

Budapest, november 2.

Az egyetemi ifjuság jóformán már leszerelte tüntető akcióját, de megindult a tiltakozó mozgalom a hadügyminiszter serelemes rendelete ellen a törvényhatóságokban, amelyeknek komoly föllépése mindenesetre hivatott a közvélemény akaratának kifejezésére. Aztán sikeresebb eredményvel is bíztak.

A nagyváradi függetlenségi párt ma elnöke Szokoly Tamás ajánlatára elhatározta, hogy a városi törvényhatóság legközelebbi közgyűlése elé

indítványt terjesztenek: fejessze ki méltatlankodását a közgyűlés Krieghammer hadügyminiszter ismert rendelete felett, és írjon fel a kormányhoz és országgyűléshez a serelemes rendelet visszavonására és a nemzeti sérelem orvoslása végett. Az indítványt a párt megbízásából Szokoly Tamás fogja a közgyűlés elé terjeszteni.

Ha Nagyvárad város közgyűlése elfogadja az indítványt, ezt a határozatot pártolás céljából megküldik a többi törvényhatóságoknak is és így nemskóra minden törvényhatóságnak alkalma lesz véleményt mondani a megbántott magyar államnyelv érdekében.

Egyébként, mint levölözünk táviratozza, a nagyváradi szabadelvűpárt mértékadó körében az a vélemény uralkodik, hogy miután a kérdés Barabás Béla interpellációja révén illetékes helyen szóba hozatott és az interpelláció még feleletre vár, egyáltalában nem volna megokolható, hogy a törvényhatóság most e kérdéssel foglalkozzék.

Habrovsky Frigyes honvédezerede a Nyugat-magyarországi Híradó című posztonyi újságban nyilatkozik az utóbbi napokban felszínre került katonai kérdéstről: a hier és jelen ügyéről. A honvédezerede olyan fesztelennél szól a kérdéstről, hogy valószínűleg csak volt ezredes. Tényleges szolgálatban a tisztek nem igen szoktak így nyilatkozni. De azért így sem érdektelen, amit mond, sőt erős igazság van benne. Azt mondja többek közt:

A jelentkezési szabályokban egyszerűen elő van írva, hogy a fölhívott katona jelentkezzék! Bevett szokás szerint: a közös hadseregnek és az osztrák Landwehrről Hier-rel, a magyar honvédezeredénél Jelen-nel jelentkeznék. De az semmi szabályzatban nincsen megírva, hogy a katona kizárólag nemetül, illetőleg magyarul tartozzék jelentkezni! E megfoghatatlan kényszer csak a közös hadügyér interpretálta bele a szabályzatba az ő ismert rendeletével és ezzel részt nyitott a nemzetiségi kérdésnek a hadseregbe való behurcolására. És ime! Az eredmény teljesen kielégítő. Csehországban a martíromság édes és olcsó babérosztorja után való vágyakozás egész járásk tartalomokat nyit lázadásra birta, nálunk is baj volt, de főképpen a közvélemény és külföldi fejlesztéséval szemléli e nálunk szokatlan jelenségeket és derék hadseregünk hírnevén nem csekély csorba esik! A közös hadsereg és az osztrák Landwehr szolgálati és vezénynyelve a német, a magyar honvédezeredénél magyar! Ez a hadsereg egységének megővése szempontjából szükséges és helyes is! Érthetőnek tartanám tehát, hogy vasszigorral kellene megtorolni oly kísérletet, ha valaki a német, illetőleg magyar vezénynyelvet helyett más nyelven akarna vezényelni! De a csapatok oktatása a legénység anyanyelvén történik, oly annyira, hogy a tisztek az előléptetésben való mellőztetés terhe alatt tartoznak a legénység anyanyelvét elsajátítani. Itt tehát a célszerűségi szempont dominál, miért ne legyen az így az ellenőrzési szemléknél is? Hiszen mégis csak földol, hogy a katona az ugysis súlyos jelentkezési szabályoknak tegyen eleget! Hogy milyen nyelven jelentkezik, az na-

tán az ujját a szájába vette s hogy önmagát vizsgálta, mondta:

— Nem is igaz.

Péterke komolyan felelt:

— Isten bizony, igaz. Azért nem szabad nekem futni. Különbén én jobban tudnék. Az ilyen elsőistáknak még fört is adok.

Terka végleg alul maradt. Azt is eltúrte, hogy „elsőista“. Határozottan meg kell hunyász-kodni, ha ez igazán beteg. Ennél nagyobb nem tudott volna mondani. Ez még annál is nagyobb rang, mintha valaki azt mondaná, hogy gimnazista. A beteg, az már majdnem nagy. A beteg fontos személy.

Alattvalói hangon kérdezte most már:

— Es orvosságot is kell inni?

— Nem.

— Hát mitől gyógyul meg?

Most már elérkezett a végső tromf pillanata. Péterke a teljes diadal tudatában szinte mosolygó büszkeséggel felelt:

— En sohase gyógyulok meg.

— És hozzátette:

— Nem is olyan pocok betegség, mint magának szokott lenni. Ez tüdőbaj.

Ekkorra már ugy kinötte magát Péterke a lány előtt, hogy ott akarta hagyni. A kis ürge teljességgel meg volt semmissive. Most henegett a futási tudományával. De nem henegett, hanem semmissége tudatában teljesen megalázkodott Péter előtt. Ezt már igazán nem tudta utána csinálni.

— En minden éjjel köhögök — folytatta magyarul, fölényes hangon Péter — ugy, hogy a mama sír. A multkor a papa meg akarta csókolni és akkor mind a ketten sirtak...

Majdnem sirt ő is. A kis Terkának is meg-rándult az ajka és nagyra táglut a szeme.

— En meg fogok halni — mondta Péterke, — mert én sohase leszek nagy. En még az elemiben meg fogok halni.

— Nem is igaz — suttozta Terka.

— De igaz. Igenis igaz. A papa mondta a mamának, amikor meg akarta csókolni. És a mama azt mondta, hogy a szegény Péterkét sohse fogják csókolni a lányok, mert még az elemiben meg fog halni. Azt hiszi maga, hogy én is olyan pocok vagyok?

Azzal büszkén ott hagyta. Méltóságos lassúsággal lépett át a dróton, ki az utra. Ott megállt. A kis lány utána jött. Amikor utólérte, Péterke megszólalt:

— A mama nem ért hozzá. Mert engem megcsókolnak a lányok. En minden lánynak megparanesolom, hogy megcsókoljon. A muzeumban már mindenki megcsókolt. Maga is megcsókolhat, ha akar.

Mint valami komoly nagy paranesnak engedelmeskedve, odament hozzá Terka és megcsókolta. Péterke ki se vette kezét a zsebéből, meg se moccant. Mint hódolatot, kötelese tartozást fogadta a csókot. A kis lány pedig, mert kisebb volt, a nyakába kapaszkodott, ugy csókolta meg fehér arccsókáját, komolyan, tisztelettel.

De már akkor szaladt feljük Péterke nevelőnöje. A kis Terka elugrott a haragos hölgy láttára.

— Péterke — kiáltott a kisasszony — nem jön mindjárt ide?

— Odaért és elrántotta.

— Szégyelje magát, minden gyerekkel csókolkodik! Nem megtiltotta a mama! Így szedik össze a betegséget!

Nagyobb nyomatékul rá is vert néhányat, a hátára. Péterke még most se vette ki zsebéből a kezét, csak ugy indult nyugodt, lassu járással, igen komoly arccal a pad felé. Mögötte jött a kisasszony:

— Nézze meg az ember! Pocok! Most egy

hét óta folyton a kis lányok után szaladgál. Hát hinné ezt az ember?!

A bepólyált térdű ur kinézett a szemüvego fölött, aztán egyet lapozva tovább olvasta a kraj-cáros újságot. De a másik nevelőnk már akkor ott volt a kis Terkánál, s egyet-kettőt puffantva kis kabátjára, haragosan ráncigálta magával a pad felé:

— Majd adok én magának! Ide üljön le, mellém!

Még ütött rá egyet-kettőt, lássa a másik, hogy ennek se szabad mindenkiel barátkozni.

— És a Péterke kisasszonya akkor már messze járt az uton, befelé ment, a város felé s előtte lépdelt a lehullott levelek közt komoly öntudattal, szomoruan a vékonylábú Péterke, akit ma megint megcsókoltak, lám, tévedett az anyja, mert akárhogy haragszik is a kisasszony, holnap megint megcsókolják a ligetben, a muzeumban vagy az Erzsébet-téren. Megcsókolkják, mert ő akarja. És ugyan ki nem engedelmeskedik, ha ő paranesol valamit, ő, aki nem gimnazista, nem is házitanító, nem is nagy, hanem beteg.

III.

Már most alig volt egy-két láng. És most már csak szólanul ültünk, nézve, hogy a hamu hogy takarja el lassanként a paraszt. És a Péterke meséjére gondoltam ennyi sok csók után, s még annyi számtalan előtt. S mivel ilyenkor mindig tételeket gondol az ember, azt gondoltam, hogy a mi sok forró, lángba izzó reszkető csókunk az emberiség szaporodásának szolgálatában áll. És csak az a csók nagyszerű és különös, amelynek semmi köze a nászhoz, amely forradalom és bűn. Mint ahogy emberi eredmény, tehát szép, értékes és a miénk csupán az, ami lázadás a természet ellen.

Például a Péterke csókjai.

gyon is mellékes kérdés. Hiszen annak a boldogtalan Hier! szöcskának csak nem akarnak germanizáló tendenciát tulajdonítani? Quid nunc? Erre a válasz nagyon egyszerű. Két módot választhat a hadügyminiszter. Vagy visszavonja a rendeletet, mely szerint csak Hierl-rel szabad jelentkezni és a jelentkezést bármilyen nyelven megengedi, avagy beszünteti a szóbeli jelentkezést s az igazolványok hallgatag átnyújtását elrendeli. Megengedem, hogy katonai szempontból véve bajos dolog egy kiadott szigorú rendeletnek visszavonása. Hja! a szükség törvényt bont, hiszen sokkal súlyosabb áldozat árán vonták vissza Ausztriában a nyelvrendeleteket! Ergo!...

KÜLFÖLD.

A háború.

Budapest, november 2.

Hol élesebb, hol csillapítóbb, vizsgáztalódóbb hangon beszélnek a londoni lapok a ladysmithi példátlan katasztrófáról, de azt, hogy White tábornok még tarthatja magát Ladysmithben a fölmentő csapatok odaérkeztéig, vagy hogy visszavonulhat-e Pietermaritzburgba, ahova eredetileg mennie kellett volna Ladysmith helyett, azt egyik sem meri állítani. A valószínű az, hogy a Ladysmithbe szorult angol haderőnek minden útja el van vágva. Harmadnapja már, hogy a ladysmithi helyzetről semmi hír sem érkezik. A boerok részéről nem is jöhetnek táviratok, mert azoknak angol és portugál területen kellene keresztülmenniük, White tábornok pedig nyilván már nem adhat magáról hírt. Jelentették ugyan, hogy a Ladysmithtől délre eső Colonso-t erős gyalogos-csapat őrzi, de bántak már el a boerok ebben a háboruban erősebbekkel is. Azonkívül pedig jellemző egy ladysmithi távirat, amelyet október 31-ikén, kedden adtak fel, s amely konstatálja, hogy a boerok mozdulatai dél felé fejlődnek és az a céljuk, hogy a colonsoi vasutvonalat elfoglalják és ezzel az angolokat Pietermaritzburgtól és Durbantól elvágják. E távirat feladása óta Ladysmithből ma délig semmi hír sem érkezett, ami szinte bizonyos jele lehetett annak, hogy „a boer mozdulatok dél felé való fejlődése” az azzal egybekötött „cél” elérésével végződött, és most csak az a kérdés, hogy White tábornok és katonái meddig állják ki a minden oldalról való ostromot, amelynek a hathatóságát eléggé tanúsítják azok a már korábban érkezett hírek, amelyek szerint a boer ágyúk lövedékei behatolnak a városba, a táborok közé. Ma érkeztek ugyan újabb hírek is Ladysmithből, ami azt mutatja, hogy Ladysmith és Durban közt megvan a távirati összeköttetés, de hogy ez is meddig lesz fenntartható, az legalább is kérdéses. Ugy látszik, hogy White tábornok újabb erőfeszítést tett a végre, hogy seregét felszabadítsa. Ezuttal nem nyugat, hanem dél felé, a colonso-pietermaritzburg-durbani irányban kereste az égerutat; de ismét kudarcot vallott.

Mai távirataink a következők:

(Ujabb kudarc.)

London, november 2.

A haditanács nyomban a miniszteri tanácskozás után összeült, mert hivatalos értesítés szerint White tábornoknak nem sikerült a legújabb támadása Pietermaritzburg felé. A haditanács utasította White tábornokot, hogy tartsa Ladysmithet, míg segítség érkezik.

Brüsszel, november 2.

Transvaal képviselője jelentést kapott arról, hogy a boeroknak egy erős hadosztal megakadályozta az előrenyomulást angol sereget abban, hogy a magaslatokat megszállja.

Leyds követ szerint Orosz- és Franciaország akadályozta meg a Delagoa-öbölnek Angolország részére való eladását.

London, november 2.

Az utolsó jelentés Ladysmithből esütörtök éjszakáról szól s így hangzik:

A boerok ágyuit kétszer is sikerült elhallgattatni. Az ellenség délnyugat felé vonul, hogy Colonso mellett a hidat lerombolja és a vasúti összeköttetést elvágja.

London, november 2.

A Reuter-ügynökég értesülése szerint a hadügyminisztériumhoz White tábornoknak Ladysmithből ma reggel 9 óra 25 perccel keletkezett távirata érkezett, mely hír szerint azt mondja, hogy White tartja magát. Minden jól áll.

London, november 2.

A hadügyminisztériumhoz Ladysmithből reggel 9¹/₂ órakor érkezett távirat azt mondja, hogy a „Powerful” hadihajó hadnagyát, Egertont, ma reggel egy gránát súlyosan megsebesítette. Ez az egyetlen távirat, amely ma Ladysmithből a hadügyminisztériumhoz érkezett.

London, november 2.

A hadügyminisztériumba érkezett hivatalos jelentés szerint az összeköttetés Ladysmithtel nem szakadt meg. Ma dében érkezett egy hivatalos távirat, amelyet Ladysmithben fél tíz órakor adtak föl. A telegramot a hadügyminisztérium nem teszi közzé, ellenben ma publikálja az angol seregek veszteségeit. Ezek szerint elesett 133 tiszt és 783 közlegény. A Ladysmithnél foglyul ejtett tiszteket beleszámítja ez a kimutatás, de a közlegényeket nem, a kiknek száma másfélszer.

(A naptali helyzet.)

London, november 2.

Natal tartomány helyzetéről a következőket jelentik Fokvárosból: Fokvárosnál hat, Durbannál öt és a Delagoa-öbölben két angol hadihajó áll s e hajók legénységének egy részét partra fogják szállítani. A Colonso mellett levő Tugelahidat erős gyalogos csapat őrzi, hogy az angolok visszavonuló útját Ladysmith mellett biztosítsa. Jelentékeny angol haderőt kötnék le azok a naptali helységek, amelyeknek erős hollandus lakosságuk van, akiknek lojalitásában nem lehet feltehetően bízni.

London, november 2.

Az esti lapok jelentik: Pietermaritzburgba az a hír érkezett, hogy a boerok a zulu föld egy részét megszállták és Pomeryt, amely Grep-towntól 50 mérföldnyire van, elfoglalták.

London, november 2.

A Times második kiadásában De Aarbol a következő tegnapi keleti táviratot közli: Burghersdorpi jelentések szerint, hétfőn este óta 3000 boer áll Bethulieben a hid mellett, amely az Oranje folyón vezet át.

London, november 2.

A kelet-afrikai kábel-összeköttetést még most sem sikerült helyreállítani s ez az oka annak, hogy a haretérről majdnem semmi magán-távirat sem érkezett. A táviróhivatalok annyira el vannak foglalva hivatalos táviratokkal, hogy az újságokra egyáltalában nem is kerül a sor. A kábelhivatalok mindegyik újságnak megengedték, hogy naponként kétszáz szót táviratozhassanak újságuknak, de a legtöbb újságíró egyetlen szót sem tud elküldeni.

Azonközben az angol lapok nyugodtabban kezdik megítélni a mult hétfői katasztrófát. A hétfői esata legsötétebb pontjáról, arról ugyanis, hogy miképpen bokrosodhattak meg a hadi szolgálatba beiktatott öszvérek, a Times azt írja, hogy a dolog valószínűleg úgy történt, hogy hajesároklul használt bennszülöttek a boerokkal egyetértettek.

London, november 2.

Még meg nem erősített jelentés szerint Buller fővezér Durbanba utazott. Ladysmithből az a hír érkezett, hogy a boerok Colmánsool el akarják pusztítani a hidat és a Ladysmithből Pietermaritzburgba vezető vasutvonalat készülnék elvágni. Az angolok léghajói a felderítő szolgálat körül kitűnően beváltak. A boerok lövéldöttek a léghajókra, de nem tettek kárt bennük. A hadügyminisztérium ismét több Marconi-apparátust rendelt. Buller tábornok főhadiszállásán van a drótnélküli távirónak a középontja, amelylyel minden hadosztály össze van kapcsolva.

(Angol haditanács.)

London, november 2.

A tegnapi, sürgősen összehívott minisztertanács után a minisztérium kebelében levő szűkebb honvédelmi bizottság is ülést tartott. Ez a szűkebb bizottság a miniszterelnökből, a hadügyi és a haditengerészeti miniszterekből és a kincstári kancellárból áll. A bizottság ülésére meghívták Wood tábornokot is, aki a zuluk ellen viselt hadjáratban az angol csapatok főparancsnoka volt. A bizottság ülése után a hadügyminiszter hosszú utasításokat küldött Redvers Buller tábornoknak Fokvárosba.

(A katasztrófa hatása.)

London, november 2.

A ladysmithi vereség rémhíre Angliában igen lesújtó hatást tett. Az ország a cenzura műveletei következtében győzelmi mámorban ringott s szinte észvesztően hatott a tegnapi nap híre. Most látszik csak meg igazi mivoltában a helyzet igazi képe s az eddig követett katonai intézkedések bírálata mind keserűbb válik. A hír Londonban déltájt villámgyorsan terjedt. Az utakat izgatott csoportok állták el, olvasva a hivatalos jelentéseket és fölháborodott kritikát mondva róluk, tárgyalták a helyzetet. Az omnibuszok kocsisai a bakról kiabálták féjjel a hírt s csakhamar elterjedt a legtávolabb fekvő városrészekben is. A klubokban nyomott hangulatban állották körül a tagok a táviratos táblákat. Katonai körökben óriási konsternáció uralkodik. A hadügyminisztérium környékét egész napon át sűrű néptömeg állotta körül, közöttük számtalan dult arcú ember, akik aggódva lesték az elfogottak felől érkező híreket. Fogat fogatot érve hajtattott keresztül a tömegben s a társadalom legelőkelőbbjei siettek föl a minisztériumba újabb hírekről, de csak levertében tértek vissza. Ma már azt is közlé teszik, hogy a hadügyminisztérium már tegnap is tudott olyan aggasztó részleteket a csata lefolyásáról, hogy azokat jónak látta — egyelőre visszatartani. Hihető, hogy a való igazság még sokkal rosszabb, mint a már eddig ismert. Hivatalos részről mindent megkísérelnek, hogy a vereség hatását csillapítsák. Így pl. azt jelentik, hogy a boerok 800—1000 embert vesztek. Az elfogott angol zászlóaljok 700—700 embert tehetnek, az üteg legénysége 60 embert s így legföljebb 1460 ember került fogságba. Katonai körökben White ladysmithi pozícióját tarthatatlannak és a végső aggasztónak mondják és kizártnak tartják a védelem sikerét, mert a csapatok erősen meggyöngültek s a boerok ereje a 6 ágyúval megnagyobbodott. Azt is bizonyosra veszik, hogy a boerokhoz sok, eddig nyugadozó afrikai faj fog csatlakozni, míg az angol csapatok hangulata igen levert. Másrészt azt is tudják, hogy White tábornok visszavonulása Ladysmithből Colonsoba igen sok nehézségre ütközik, mert a boerok haderején kellene keresztülvágnia magát, otthagyna a városban fölhalmozott hajóágyukat és tömérdek hadfőlszerelést. Mindenütt úgy vélik, hogy White nagy hibát követett el azzal, hogy csapatait olyan merész műveletekbe küldötte, másrészt azonban elismerik bátor és becsületes eljárását, amelylyel a hibát magára veszi.

(A londoni sajtó.)

London, november 2.

A sajtó ma a dél-afrikai eseményekről kissé élesebb hangon ír. A Times azt mondja, hogy White tábornok terveit még nem katonák is veszedelmeseknek kell hogy tartásák.

London, november 2.

A lapok White tábornoknak második táviratából azt a meggyőződést merítik, hogy Anglia katonái dicsősége nem szenvedett csorbát Ladysmithnél. A konzervatív politikusok bátorító beszédei is hozzájárulnak a csüggedés eloszlításához.

Egy távirat, amelyet mult kedden reggel Pietermaritzburgban adtak föl, azt jelenti, hogy néhány eltűnt katonája és megszőkött ösvényágyust megkerült s visszaérkezett Ladysmithbe.

Egy fokvárosi távirat azt jelenti, hogy Redvers Buller tábornok tegnap Fokvárosból Durbanba utazott.

Egy magántávirat a hétfői esatározásról azt jelenti, hogy a boerok csodálatos bátorsággal harcoltak, a legsűrűbb golyózáporban sem hagyták el ágyúikat s csak amikor látták, hogy nem tudják magukat tovább tartani, vitték el ágyúikat az angolok lövétávolságából.

(Angol államférfiak nyilatkozatai.)

London, november 2.

Selborne gyarmatügyi államtitkár tegnap Dumfriesben beszédet mondott, melyben kiemelte, hogy Transvaal már régóta minden lehetét elkövetett Anglia dél-afrikai szupremáciájának megtörésére. Nem a boer államférfiakon mult, hogy Anglia egy európai hatalmassággal sem keveredett bonyodalomba. Ez a háború kikerülhetetlen volt. Ha most nem üt ki, bizonyára kitört volna később valamely nemzeti veszedelem idején.

Lord George Hamilton indiai miniszter tegnap Ealingben beszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy Dél-Afrikában nemsokára megfordul majd a kocka. Ha Anglia mint győztes elől áll föltételeivel, az idegen nemzetek látni fogják, hogy Angliának főcélja az volt, hogy az emberiség javára egy nagy országot megszabadítson a nemtelen és megalázó zsarnokságtól.

Edinburg, november 2.

A Dél-Afrikába menő tisztek tiszteletére

adott lakomán Lord *Rosebery* a ladysmithi vereség kapcsán azt mondta, hogy meglehet, hogy Anglia ebben a háborúban még több zászlóaljlat fog elveszíteni, hogy még több tisztnek kell életét földöznie és milliókat kell még kiadni, amelyeknek számát egyelőre el sem lehet képzelni; az az egy azonban bizonyos, hogy *Anglia nem hagyhat abba olyan vállalkozást, amelybe bekezdett. Ki miért felelős, azt később fogják megállapítani, egyelőre azonban az egész nemzetnek biznia kell azokban, akik az ország ügyeit vezetik.*

(Idegen államok.)

Páris, november 2.

A párisi újságíró-egyesület válaszmánya *Monteil* ezredes Afrika-utazó elnöksége alatt ülést tartott, amelyben elhatározta, hogy mindent el fog követni, ami tőle telik, hogy a dél-afrikai háborúnak véget vessenek.

Belgrád, november 2.

Ötszáz szerb katona, aki részt vett Szerbiának legutóbbi háborúiban, az angol kormánytól a boerok ellen való harcra ajánlkozott. Az angol kormány elutasította ezt az ajánlatot. A szerb katonák megújították ajánlatukat a belgrádi angol követségnél, akinek azt mondták, hogy szívesen ontják véruket azért az országért, amelynek egyik fia volt *Gladstone*, aki *Ausztria-Magyarország* ellen annak idején a híres *Hands off* szót használta.

Berlin, november 2. *Koethenből* (Anhalt hercegség) táviratozzák: A *Tageblatt*nak magántelegrammban jelentették, hogy a *Delagoa-öbölben kiütött a pestis.*

Zde!

Budapest, november 2.

Csehországban a napirenden levő tüntetésekhez egy újabb, az eddigieknél erősebb elem is csatlakozott: a katonai ellenőrző szemlének való jelentkezés ismeretes módja, a *Zde!* amellyel már régebben kezdtek a csehek tüntetni a német nyelv ellen. Gájában és Jaromerben a város népe magáévá tette a tartalékosok ügyét és utcai tüntetéseket rendezett. Távirataink ezekről a következőket jelentik:

Gája, november 2.

A tartalékosoknak az ellenőrző szemlén való tegnapi jelentkezése miatt itt igen komoly incidensek történtek. Már korán reggel felhívásokat osztogattak, amelyek arra szólították fel a tartalékosokat, hogy ne *hier!*-rel, hanem *zde!*-vel jelentkezzenek. A szemle 11 órakor kezdődött egy hotelben, amely előtt nagy néptömeg gyűlt össze. A szemlét tartó százados figyelmeztette a tartalékosokat a katonai büntetőtörvényre, amely alá most tartoznak, s arra, hogy ne vék olvasásuk *hier* szóval kell jelentkezniük. De mindjárt az első tartalékos, akit szólított, egy *Daufek* nevű sörgyári alkalmazott, *zde!*-vel jelentkezett. A százados a tartalékos *tíz napi fogságra* ítélte és felszólította a jelenlevő rendőrségi tisztviselőt, hogy az elítéltet vezesse fogságba. A cseh rendőrtiszt vonakodott ezt a meghagyást teljesíteni, azt mondván, hogy a községnek nincs fogháza katonai elítéltek számára. A százados erre behívatta a csendőrkapitányt, aki az elítélt tartalékos elvitte a járásfőnökség fogházába. Alig egy-két perc múlva körülbelül hatszáz tüntető larmázva és cseh nemzeti dalokat énekelve vonult a járásfőnökség épületéhez s ott a tartalékos elbocsátását követelte. A járásfőnök utólag engedni volt kénytelen. A tömeg azután a cseh egy-sületi házhoz vonult, ahol véget ért a tüntetés. A százados ezalatt kijelentette, hogy a szemlét ellenszegülés miatt nem tartja meg s hogy a tartalékosoknak Krem-sierben kell utólagos szemlére jelentkezniük. Ma azonban mégis akadálytalanul megtartották a szemlét.

Jaromir, november 2.

Az ellenőrző szemlén letartóztattak hat tartalékos, akik a felhívásra *zde!*vel feleltek. A szolgálatot teljesítő százados öt-öt napi fogságra ítélte őket. Az elítéltek a kaszárnyában ülnek le büntetésüket. A cseh lakosság a kaszárnyához vonult és ott az elfogott *tarta ékosok kibocsátását követelte*, de a katonák szoronyt szegyezve vonultak ki a kaszárnyából, amire azután a tüntetők szétoszlottak.

Pága, november 2.

A legutóbbi napokban tüntetés volt Pilgramban, Starkenbachban, Hlinskoban, Alsó-Kralowitzban, Dobruskában és Hohenbruckban, ahol bevették a zsidók ablakait. Néhány embert letartóztattak. Dobruskában a tüntetők követ dobáltak meg egy csendőrséget. A fősről községekben megerősítették a csendőrséget.

HIREK.

„... betetoviroztatik ...”

Kaptunk egy törvényjavaslatot meg-bírálás végett. A célhatározó fontos alkotórésze ennek a mondatnak; Bajesy László, Nagylak város jegyzője, ugyanis nem azért küldte el nekünk a kóbor cigányok kény-szertelepítéséről és polgárosításáról szóló törvényjavaslatát, hogy megírjuk, hogy ő ezt a munkáját benyújtotta a földművelésügyi miniszternek, hanem „mélítással céljából”. A kérdést a törvényjavaslat szerzője — levelében írja — tizenöt év óta tanulmányozza, ami olyan idő, amely megköveteli a komoly kritikát. És, hogy átolvastam Bajesy ur törvényjavaslatát, az a kritika támadt bennem, hogy a tizenöt esztendő munkája nem állja ki a komoly kritikát. Érzem a súlyát ennek a szónak, amit leírtam, fáj nekem, hogy tizenöt esztendő munkájával egy mondatban kell vegeznem, de azok a margójegyzetek, amelyekkel telefirkáltam a törvényjavaslatot, engem igazolnak. Bajesy László, akiről föl kell tennem, hogy komoly ember, „nem magas színvonalon álló modern törvényhozási intézkedésekkel” akarja a közel háromszázezer kóbor cigányt állandó helyhez, állandó munkához, tisztább erkölcsi élethez szoktatni, hanem — keveset mondom, ha azt mondom, hogy — középkori eszközökkel. Ezek után pedig bátran félre is tehetném már az előttem fekvő törvényjavaslatot, hiszen törvény ugy sem lesz belőle sohasem. De nem teszem félre, mert ebben az írásban benne van egy típus fotografiája, egy elégedetlen, folyton duzzogó embercsoport — nem a cigányokat értem — nacionaléja. Azokról szól ez az írás, akik a vendéglő sarokasztalánál keserűen leszólnak mindent, pipogya emberek gyöngye alkotását. Hej ha rájuk hallgatott volna a kormány ...

A keresztgúzs és korbács csupa szeretet a cigányok jobb sorsáért íródott javaslatban. A III. fejezet 36. §-a azonban már nem a szeretet skáláján mozog. Az első mondatja így hangzik:

A gondnokság alá helyezett telepített cigány-családfő jobb karján településének számmal jelölt helye betetoviroztatik.

Szükségtelen, azt hiszem, ezek után a büntetésekről szóló szakaszból citálnom, hiszen egy egyszerű közigazgatási adminisztrációs munkát tetovirozással akar a javaslat szerzője elvégeztetni.

Általánosságban beszélnek, ne vegye magára senki. Akik a sarokasztalnál szidnak mindent, ami csak eszükbe jut és gáncsolnak mindenkit, aki nem követeti újra ki a klinkert, aki nem csináltatja meg a telefonösszeköttetést, aki másfelé vezette a vasutat, aki megzavargadott a más munkájából, mondom: ezek az urak ritkán találják fején a szöveget. Ezek az urak: hübelebálás politikusok. A vendéglői sarokasztal az ő Mons Sacer-ük, de Menenius-szal a világot sem állnának szóba. Bizony nem könnyű nagy-politikát csinálni, még annak sem, aki végrehajtója szokott lenni a mások föztjének.

A vendéglői sarokasztalnál dehogyan jutott volna ez az eszembe, ám a tetovirozás engem Canossába vitt. A javaslat szerzője, tudom, nem fog engem követni. És ha nem is ül a sarokasztalhoz, bizonyára látvány fogja az intrikusok seregét, akik elnyomják az eszmét. Ki tudja, ha én tervezem a tüzesvasutat, a tetovirozást a közigazgatásban és a tervem csak terv marad, nem támadnának-e ugyanilyen vízióim?

(H-u.)

Budapest, november 2.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejében gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. *Bernát* százsz-miningeni nagyherceg és neje ma délután 3 óra 45 perkor elutaztak Budapestről; a hercegné kíséretében volt *Podzateski-Zelner* grófné, néhai *Radó* Kálmán leánya.

— Az özvegy trónörökös nő házassága. A *Berlini Localanzeiger* nyomán az a hír kelt szárnyra, mintha *Stefánia* özvegy trónörökös nő szándékolt házassága abban maradt. Ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert a házasságot még ebben a hónapban megkötik, miután a király már hónapokkal ezelőtt beleegyezett a frigy megkötésébe s a feleknek semmi okuk sincs, hogy elhatározásukat megmátsítsák.

— A szerb király utja. *Bécs*ből jelentik, hogy *Sándor* szerb király ma a déli vasút expressz-vonatával Meránba utazott, ahonnan két heti tartózkodás után a Rivierára megy. Körülbelül tíz napig marad a Rivierán, ahonnan Bécsbe tér vissza rövidebb tartózkodásra.

— Széchenyi pasa kinttétése. Széchenyi pasa tudvalevőleg most ünnepelte törökországi tűzoltó-főparancsnokságának 25-ik évfordulóját. Ez alkalomból a szultán az *Ozmanje*-rend nagyszalagjával, a legmagasabb török rendjellel tüntette ki Széchenyi pasát.

— Agliardi nuncius haldoklik. Magyarország történetében pár sor jut majd *Agliardi* bíborosnak is, aki a *Bánffy Dezső* miniszterelnöksége idejében, illetőleg az elején ennek az időnek, pápai nuncius volt Bécsben. A politikai viszonyok úgy fordultak, hogy *Agliardi* a Vatikán politikája érdekében szembe került *Bánffy* báróval — s mennie kellett. Azóta Rómában él — s ma az a hír érkezik róla, hogy már alig hogy él. Haldoklik.

— Halottak napja. *Bécs*ből jelentik, hogy a király ma reggel fölkereste a kapucinusok sirboltját s hosszasan imádkozott szüleinek, továbbá *Erzsébet* királynénak, *Rudolf* trónörökösnek és *Albrecht* főhercegnek koporsójánál.

A kerepesi temető kápolnájában ma délelőtt tíz órakor gyászmise volt a nemzet nagy halottjainak emlékére. A gyászmisét *Baumann* Károly fővárosi hitoktató mondta s nagy közönség hallgatta meg. — *Bozz* Gábornak a hozzátartozói az egyetemi templomban mondtak gyászmisét a nagy miniszter lelkéért. A misét *Kriszta* Mihály szemináriumi igazgató mondta. — Az állatorvosi főiskola ifjusága szintén megünnepelte tegnap a nemzet nagy halottainak emlékeztét. Az ifjuság kivonult a temetőbe s elzarándokolt a földcsútt sírokhoz. *Kossuth* sirjánál *Horváth* Vilmos, *Deák*nál *Horváth* József, *Azary* Akos tanárénál *Erdős* Dezső, dr. *Zsánai* tanárénál *Rónai* Minály és *Czakó* sirjánál *Vince* István mondtak emlékbeszédet. — A *VI. kerületi felső kereskedelmi iskola* ifjusága is kivonult tegnap a temetőbe. *Kossuth* Lajos sirja *Danczinger* Vilmos helyezte el az intézet koszorúját, azután *Kornfeld* Róbert költeményt szavalt. A tanulók *Baldass* Dénes tanár vezetésével ellátogattak a nevezetesebb sírokhoz. — A *Vigzináz színésziskolájának* növendékei tegnap *Róna zéki* Gusztáv, *Balassa* Jenő és dr. *Ince* Henrik tanárok vezetés alatt tegnap kizarándokoltak a kerepesi temetőben nyugvó színművészek sírjaihoz. Először *Szigligeti* Ede sirját keresték fel, ahol dr. *Ince* Henrik mondtott szép beszédet, azután megkoszorúzták *Lendvay* Marton, *Egressy*, *Nagy Imre*, *Paulay* Ede, *Csiky* Gergely, *Hegedűs* és *Jókainé Laborfalvi* Róza sirjait.

— Brankovics patriárka ügye. *Ujvidekről* jelentik, hogy ott az egész városban nagy feltűnést kelt, hogy a vizsgálóbíró *Brankovics* patriárka ügyében *Grujicsot* megidézte. Az idézés hír szerint azért történt, mert dr. *Polit* a kongresszusi választmány megbízásából azt a teltet akarja kiphatolni, aki neki átadta a patriárka ügyére vonatkozó iratokat.

— Negyven év. *Kolozsváron* e hónap 5-ikén jubileumi ünnepélyt rendeznek az erdélyi részű állatorvosok *Reich* Albert állategészségügyi felügyelő szolgálatának negyvenedik évfordulója alkalmából. Az ünnepély a varmegye székházának nagytermében lesz, hol ünnepi beszéd kíséretében díszalbumot nyújtanak át a jubliánsnak; nevére alapítványt tesznek le az állatorvosi főiskolának. Az ünnepélyt díszbeid követi a *New York*-szálló dísztermében.

— Jókaiék koszorú. *Jókai* Mór becses ajándékkal gyarapította a Nemzeti Múzeum ereklyegyűjteményét. A maga és leánya *Fesztly* Árpádné nevében átadta a Múzeumnak néhai neje *Laborfalvi* Róza egy arany és kilenc ezüst koszorúját, melyet a nagy színész művészi érdemeiért kapott tisztelőitől. *Jókai* ezeken kívül még hat ezüstkoszorút ajándékozott az ereklye-gyűjteménynek. Ezeket ő kapta irodalmi és politikai érdemeiért. Az egyik ezüst koszorút ugyanis a Terézváros választó-polgárai ajándékozták a koszorú költsége. A koszorúkat *Jókai* személyesen vitte el ma délelőtt a Nemzeti Múzeumba, ahol *Szalay* Imre igazgató vette át.

— Vasúti szerenostlenség. *Párisból* táviratozzák, hogy *Thovars* közelében egy személyvonat összeütközött egy tehervonattal. A vonatvezető és a gépész meghalt, az utasok közül sokan megsebesültek. *Dornay* képviselő mind a két karját törte.

— Halálozás. *Gross* Jakabné *Engländer* Flóra ma meghalt Budapesten 27 éves korában. Az elhunytat holnap délután kísérik örök nyugalomra.

— „A honvédség képviselője.“ A közvélemény hamar napirendre tért szathmárvári Fülel Henrik nyugalmazott honvédeztudós pohárköszöntője felett. Tehette ezt annyival inkább, mert a honvédelmi miniszter szigorú vizsgálatot indított az iránt, igaz-e csakugyan, hogy az osztrák császárváros hű fia a magyar királyi honvédség nevében magasztalta Luegert, a magyarság hírhedt ócsárlóját. Kiderült az is, hogy Fülel ezredes ur nagyon vidám állapotban zengete a „fischer Karl“ dicsőségét, legalább dikiézés közben oly gesztusokat használt, amelyek elárulták a zabolátlan jó kedvét. Új adat izléstelen tószájához, hogy Fülel ezredes ur régi híve a bécsi keresztényszocialista pártnak és mint ilyen tevékeny részt szokott venni a párt agitációiban. Még újabb, hogy Fülel ezredes nem is magyar. Cseh származású ulánus tiszt volt s csak később került a honvédséghez. A magyar nemességet is csak később kapta. Most már kezdjük érteni, hogyan dicsőíthette honvédségünk egy főtisztje azt az embert, akinél utálatosabb ellensége nincs a magyarnak.

Bécs, november 2.

A Bécsben lakó magyarok, mint egy itteni köznyomatos lap jelenti, tüntetést készülnék rendezni Fülel honvédeztudós ellen tapintatlan pohárköszöntője miatt. A bécsi magyar egyesület elnöke gyűlésre hívta össze az egyesület tagjait, hogy ott felháborodásukat fejezhessék ki az ezredes tószája felett.

— Szomoró Károly. Halottak napján temettek el egy elborult elméjű embert, a neve: Szomoró Károly, foglalkozása: költő. Tavaly ilyenkor még az irodalmi klubokban és kávéházakban kószált, ott olvasta föl verseit azoknak, akik színelőmből meghallgatták. Igazi nevén Trautz Károlynak hívták, s valamikor daliás honvédfőhadnagy volt. Beteges lelke minden ambíciójával ragaszkodott a költészethez, amelynek ügyes, de nem nagyra hívatott művelője volt. Tizenkét évvel ezelőtt jelentek meg első versei a *Fővárosi Lapokban*, majd nemsokára ezután kötetben is, *Láderék* cím alatt. Ugy érezték, hogy a legnagyobbak közül való, s ez a gondolata okozta vesztét is. Kétségbeesett, buskómor lett, s tavaly decemberben már mutatkoztak rajta az örület jelei. Januárban már annyira előrehaladt tébolyodottsága, hogy elvitték az örületek házába. Ott halt meg, onnan is temették.

— Két pisztolyárba. Az egyetemi pártmozgalmak surlódásai miatt két pisztolyárba volt ma délután *Sziget-Szent-Miklós*on. Először dr. Erdélyi Lajos ügyvédelőtt állt szemközt Bárándy Oszkával. Huszonöt lépésnyi távolságról háromszori golyóváltás után a felek sértetlenül maradtak. Ezután Erdélyi Miklós váltott egyszer golyót Bárándy Oszkával. Sebesülés nem történt. A felek nem békültek ki.

— Elhalasztott kongresszus. A mentőintézmény országos szervezésének ügyében tartandó értekezletet, melyet a belügyminiszter hívott egybe e hó 12-ére, egy héttel elhalasztják. Az elhalasztás azért történt, mert a tanácskozásban Széll Kálmán miniszterelnök is részt akar venni, aki ezen a napon akadályozva van. Az értekezlet e hó 19-én délelőtt 10 órakor lesz az új városháza dísztermében, Széll Kálmán elnöklete alatt. Ezzel kapcsolatban az előértekezletet is elhalasztották e hó 18-ára. Az előértekezletet a mentőpalotában tartják meg délután fél 5 órakor.

— Az egyetemi ifjúság tüntetése. Az egyetem rektora ma délelőtt magához hívatta K. Melezer Elemezt, az egyetemi kör elnökét és Weiler Ernőt, a radikális ifjak vezetőjét, hogy a napok óta tartó tüntetés dolgában értekezzenek velük. A rektor tudatta az ifjúság vezetőivel, hogy a további utcai tüntetést megtiltja, mert nem egyeztetheti össze az egyetemi ifjúság méltóságával. Melezer és Weiler tudomásul vették a rektor kijelentését s felkérték az ifjúságot, fogadják meg a rektor szavát és tartózkodjanak a további tüntetéstől.

E figyelmeztetés és kérelem ellenére ma este megint összegyűlt vagy 100—150 egyetemi haligató az egyetem előtt s ott éjelenézni és abugolni kezdett. Alig kezdtek azonban ma a tüntetést, megjeleni a téren báró Splényi rendőrtanácsos egy csomó rendőrtisztvel élén s felszólította az ifjúságot, hogy esendesen vonuljon haza. Mikor aztán a felszólításnak nem volt fogantja, az Egyetemi Körből lehivatta Brázovay Kálmánt és Weiler Józsefet, az ifjúság vezetőit és felvitte őket, szólította föl az ifjúságot a távozásra. Mielőtt ez megtörtént, az egyetemi ifjúság be akart menni az egyetem épületébe és mert zárt ajtókra talált, betörték a kaput s úgy vonult be az oszloposarnokba. Ott aztán megjelentek közöttük Brázovay és Weiler s csillapító beszédeket tartottak. Azután kijöttek az egyetem épületéből és báró Splényi elé állottak:

— Méltóságos uram, — szóltak — az egyetemi ifjúság elvonul esendben, de előbb a rendőrséget távolítsa el a térről.

— Azt nem tehetem — felelt a rendőrtanácsos.

de figyelmeztetem az urakat a következményekre, ha el nem távoznak.

Brázovay és Weiler erre kiadták a jelszót, hogy haza kell vonulni. Az ifjúság józanabb elemei el is távoztak, egypár egyetemi haligató s az időközben odasereglett idegen elemek azonban továbbra is helyt álltak s ezeket báró Splényi a rendőrökkel távolította el az Egyetem-térről. Nyolc óra előtt már teljes esend honolt az egyetem előtt s a rendőrség is hamarosan hazavonult.

A tegnapielőtti tüntetés alkalmával lefartóztatott hat ember közül ma négyet elítélt a IV. kerületi kapitányság egyenként ötven forintra. A másik kettő kihágási ügyét az V. kerületi kapitányság fogja tárgyalni.

— Mégis karakter. Debrecenben még esik néha egy-egy jóra való operett. Ormós Jánosné anyós-szerpe például mindjárt olyan, hogy csak fel kéne dolgozni s kész volna az operett. Kovács István kishivatalnok az a boldogtalan, aki Ormós Jánosné leányát elvette feleségül s a házasságkötés után két órával máris megérezte az anyósa mérgefogait. A fiatal pár vacsoránál ült éppen, mikor Ormósné asszony berontott a házába s minden bevezetés nélkül alaposan eltángálta a fiatal férjet, végül pedig kidobta a házból.

Kovács István éppen nagyban panaszoja a baját a rendőrségen, mikor belép Ormósú a leányával.

— Mi tetszik? kérdi a kapitány.

— Panaszt teszek ez ellen ni! — mondja az anyós. Panaszt. Tessék csak elgondolni. Tegnapi vendégségben voltunk komámasszonyéknál, javában beszélgettünk, mikor ez a fráter ránkrontott és erőszakkal el akarta vinni a feleségét, vagyis az én tulajdon lányomat. Már pedig abból nem lesz semmi, mert az ilyen ember, aki még a jegygyűrűjét is becsapja, nem maradhat az én családban.

— Nos — mondja a főkapitány, Kovács ur szó ami szó, de az még sem szép magától. Mire kellett önnek az a pénz?

— Okvetlenül meg kell mondanom?

— Okvetlenül.

— Hát megmondom akkor, a gyűrűért kapott pénzen vettem a menyasszonyi kokrétát.

Erre aztán Ilonka is közbeszólt:

— Látod mama, én mindég mondtam, hogy ez a Pista mégis karakteres ember.

Az anyós is megbékült menten s boldogan távozott a rendőrségről.

— A közigazgatási csata emléke. Ma szentelték föl ünneppesen *Cihlban* a közigazgatási esatáratén állított esonházat, az ünnepségre kivonult a 42. gyalogezrednek egy százada zenekarral. Ó felsége *Dietrichstein* herceg szárnysegédével képviseltette magát, aki a király nevében koszorút tett le. Koszorút hoztak továbbá *Fulow* szárnysegéd a német császár nevében, *Klobus* altábornagy a hadügyminiszter képviseletében és a közös hadsereg nevében, valamint számos küldöttség. *Vilmos* schauburg-lippei herceg altábornagy köszönetet mondott a két felséges ur és a hadügyminiszter képviseletének, a mű támogatóinak, különösen *Wasserburger* Pál építészeti tanácsosnak, aki az egyesületnek a Schmidt tanár által készített mauzóleum-tervezetet ajándékozta, nemkülönben a többi pártfogóknak és az ünnepepy résztvevőinek. A beszentelést *Zaba* katonai plébános végezte két katonai káplán segédletével, mire a kápolnasátorban rekvieket mondtak. A század a szokásos díszlovásokat tette. Josefstadtból, Közigazgatásból és vidékéről számos tiszti küldöttség jelent meg. Az esletettek hozzátartozói közül is sokan jelentek meg. A mise után a század elvonult.

— Szamarhus. Emberek, mi még sok mindent meg fogunk enni. A lóhúst eszszük, nem is tudjuk, hol és mikor. Most következik a szamarhus. Lesz szamarfilé, szamarostélyos, szamaragulyás, esacsipörkölt — és így tovább. Nem Amerikából jött ez a divat, hanem magyar találmány. Bajai juhászok fedezték föl a esacsiban az étlapképeséget. S mivel a szamar oleós, nemsokára tele lesznek a husával a vendéglők. Hasonlít ez egy irodalmi jelenséghez. Szegény, névtelen írók munkáit megveszik öreg, hírneves írók, s a magukéi gyanánt adják ki. A közönség az ismert égér alatt szivesen olvassa az ismeretlen író munkáját. A lóhus jó, de azért marhahus néven árulják. Ugy meg is eszi az ember. S valamint a névtelen író is névhez jut, a lóhus iránt is nő a bizalom. Vannak lóhus-vendéglők. Szegény szamarhus most majd véglegesül az a rögös utat. De lesz idő, amikor benne is föl ismerik a tehetséget, s amikor ő is égér lesz. Eszünk mi még kutyahúst — szamarhus néven.

— Öngyilkos százados. *Temesvárról* telegrafalják, hogy *Kralochivell* Károly százados, katonai építész-mérnök ma délelőtt idegromban jobb halántékára irányított revolverlövessel agyonlőtte magát. Az öngyilkos régóta betegeskedett és utóljára üldözési mániában szenvedett.

— Az aradi osoda. Ahol ezelőtt ötven esztendővel egy napon, egy órában tizenhárom magyar tábornokot egyszerre fojtott meg a hóhér — sudar emlékkő áll emlékéül a világtörténelem páratlanul álló nagy esetnek. A kő körül pár méternyire már zöldeges kertek kezdődnek s dusan terem a kukorica, répa, kelkáposzta, borsó. Mikor a nemzeti nagy gyász ötven esztendő fordulója összegyűlt a vesztőhelyen az ország, a város főkapitánya elrendelte a zöldeges kertek tulajdonosainak, hogy szedjék le a már érett termést. Ez meg is történt s a betakarításkor olyan érdekes eset történt, ami csakugyan érdemes a szóra. Egy kukoricatábla közepén állva maradt a kocmány és két-három munkásnak kellett belekapaszkodni, hogy kitépjék a földből. Gyökerestől kiszakadt a kocmány, aztán fölkerült a kocsi, tovább a kasba — s most végre kisült a nevezetessége. Egyetlen egy kukoricaeső volt rajta, olyan gömbölyű és nagy, mint egy emberfej s ezen a nagy esővön köröskörül még tizenkét kisebb eső, tele fojlett szép nagy sárgaszemű kukoricával. Tehát az aradi mezőn egy a földre nagyon belekapaszkodott kukoricaszár, amin egy gyümölcs van — tizenháromból összetéve. Mindenesetre érdekes dolog. Megirtuk már, hogy a nevezetes kukoricát az aradi ereklyemuzeumban őrzik.

— Hajszja egy magyarbarát szerb pap ellen.

Ismeretes, hogy a szerb tulzók micsoda hajsztát folytatnak *Popovits* Pántó petrovoszellói szerb plébános ellen, aki magyarbarát viselkedésével magára vonta a szerb tulzók haragját. Már többször próbálták újságban és fegyelmi vizsgálatokkal tönkretenni, de sikertelenül. Most legutóbb egy sajtópüre alkalmából akarják alóla kihuzni a gyékényt. A hazafias plébános ugyanis sajtópürt indított két petrovoszellói szerb tarító ellen, aki őt sajtó útján legyalázta s mert a szegedi esküdszék előtt nyíltan megmondotta, hogy a magyarfaló szerbek csak a magyarokhoz való ragaszkodása miatt gyallázzák, most a tulzók még ezért a védelemért is hajsztolják. A *Bacsvanin* című szerb újság például utolsó számában már bejelenti, hogy „ezzel a dicsőséges férfival nemsokára bővebben is foglalkozunk és bemutatjuk a szerb világnak, hogyan fest a szerb lelkész, mikor a magyar esküdszék előtt gyallazza a saját népét.“ De azonfelül megfenyegetik a szerb szentszékkel is, hogy az majd megtanítja keztyübe dudálni. És a petrovoszellói szerb plébános most eltűnődhetik, hogy vajjon kellene e ennyit tűrnie, ha együtt orditana a farkasokkal és nem érezné magát első sorban magyarnak...

— Adomány. *Pakurár* Tódornének, akinek férje Aradon a jelen miatt felakasztotta magát, *Mihalkovics* Tivadar ur egy forintot küldött szerkesztőségünkhez. Az összegzet rendeltetése helyére jutatjuk.

— Már megint. Az írónkre rossz idők járnak. *Kapff-Essenther* Franciska asszony csak a napokban ugrott le a negyedik emeletről, mert nem tudta elviselni az íróitól nyomorúságait s ma *Panzer* Franciska berlini írónő szánta rá magát egy kis halálugrásra. Tegnep este az édesanyjával kiment a deltovi tó partjára, ott egymáshoz kötözték magukat s együtt ugrottak a vízbe. A parton álló rendőrök segítségére siettek a halodóknak s a költönöt szarencésen meg is mentették, édes anyját azonban minden igyekezet mellett sem sikerült megtartani az élet számára.

— Új hóbert. Akár oda se tegyük, hogy Párisból indult ki ez a hóbert is. Az emberek már nem elégszenek meg avval, hogy a nevüket nyomassák ki a vizitkártyájukra, hanem felcifrázzák, virággal, esipkével díszítik. Az elegáns párisi világnak ez a mostani mulatsága s mivel sok olyan asszony van, aki nem tudja, hogy a pénzzen kenyeret is lehet venni, hát kiszórja a pénzét ilyen bolondságra. A látkepes levelezőlaponak ez a vizitkártya a kis fia s bizonyos, hogy nem teelik bele három hét, minálunk is beüt a vizitkártya-hóbert. A világ még mindig az a rossz gyerek, akinek egyre új játékszt kell adni a kezébe.

— Három hasonlat. Egy igen előkelő s nagyon gazdag családnál eljegyzés volt a minap. A menyasszony apja boldogságtól sugárzó arccal járkált a díszes vendégkoszoru közt, s haligatta, mint dicsérik lányát és leendő vejét.

Egy ur megszólította:

— Kitünő parti!

— Meghiszem azt!

— Igen derék fiatalember...

— Az öregből kitört az apa:

— Hát a lányom? Micsoda lány! Gazdag, mint

Kroozus, szép, mint *Vénusz* és ártatlan...

Itt kissé habozott.

De hozzátette:

— Ártatlan... mint *Dreyfus*.

— Elköltözött postahivatal. A budapesti 82. számú posta-és táviráshivatal november 1-én a VIII. ker. Tavaszmező-utca 6. számú házból a Tavaszmező-utca 1. számú háza költözött át, ahol működését változatlan hatáskörrel folytatja.

— **Magyar tiszték a boer háboruban.** Érdekes hírt kaptunk a katonaság köréből. Egy pár közöshadseregbeli és honvédtiszt szabadságot akart kérni a napokban, hogy elmehessenek Dél-Afrikába, a boer-angol esataterre, hogy ott egyrészt a boerok, másrészt az angolok csapataiban harcolhassanak. A szabadság iránt beadott kérelmükben nem vallották be nyíltan ezt a szándékukat, hanem tanulmányutat emlegettek. A hadsereg ugyanis minden tisztjének ad egy esztendőig tartó szabadságot, ha avval okolja meg kérését, hogy a külföldre megy erre az időre, tanulmányozni a külföldi katonai viszonyokat. Ez a tömeges jelentkezés — amennyiben tizenkét tiszt kért egyszerre egy évig tartó szabadságot — gyanusnak tűnt föl a felsőbb katonai hatóságok előtt s a szabadságolást egyszerűen megtagadták. A szabadságnak ez a megtagadása különben arra a katonai rendeletre vezethető vissza, amelyet felsőbb helyről ezeltől három nappal kiadtak a mi hadseregünk tisztjei részére, tekintettel az angol-boer háborúra. Amint értesülünk, a jelentkezett katonatiszték közül négy a boer, nyolc pedig az angol hadseregbe akart beállni a háboru tartamára, tervük azonban hajótörést szenvedett a felsőbb katonai hatóságok tilalma miatt.

— **Miért nincs királyfi Transvaalban?** Ez a kérdés bizonyára sok embernek ütött már az eszébe. A megfejtését egy francia lap közli. Viktória királyné nagyon szerette volna, ha valamelyik fia elment volna az angol katonákkal Transvaalba. A *Connaughti* hercegnek muszájból nagy kedve is volt ehhez a háborus expedícióhoz. De *Buller* tábornok kijelentette, hogy kényelmetlen dolog egy királyi hercegnek parancsolni, azt pedig, hogy a herceg parancsoljon neki, nem tűri.

— Semmi szükségem hercegekre! — mondta a hadügyminiszternek.

A hadügyminiszter vállalt vont.

— Beszéljen a királynővel — mondta a tábornoknak.

Buller fel is ment a királynőhöz, s a következőket mondta neki:

— Felsőleges asszonyom, gondolja meg, hogy tisztja, tábornoka sok van, de fia csak három.

A királynő megértette ezt az udvarias visszautasítást, s a királyi herceg Londonban maradt. Talán nem is bántódik nagyon e miatt.

— **Házasság.** *Diemantstein* Lejos eljegyezte *Grünwald* Rózsikát, *Grünwald* Mór csegyáros leányát Nagyváradon.

Binét Manó Sajó-Püspökből eljegyezte *Mező-Csáth*on *Wechsler* Adólf leányát, *Helénkét*.

Dr. Pataki Jenő október 30-án vezette oltárhoz *Kolozsvárott* *Veress* Irma kisasszonyt.

Brück Jenő, a Magyar Földhelt Intézet tisztviselője eljegyezte *Berguein* Valéria kisasszonyt, néhai *Bergwein* János gyártulajdonos özvegyének leányát Berlinben.

— **A szép Károly.** A császárváros antisemita asszonyai csak a *szép Károlynak* hívják *Luegert*, akit most nevenapja alkalmából nagy ünneppel készülnek megünnepelni. Klubjukban, a keresztény asszonyok szövetségének gyűlésén, elhatározták, hogy holnap este testületileg, lampionokkal vonulnak föl a *Rathaus* elé s onnan a jeles polgármester, a *szép Károly* lakásához mennek. A hódoló menetben vagy kétszáz asszony fog résztvenni.

— **Harcias katonák.** Az éjjel az *Üteg-utca* 4. szám alatt lévő korcsmában egy csomó katona mulatott. Amikor már tele itták magukat, összeszólkáltak s a szóváltásból veredékes lett. A nagy lármára odasietett *Wagner* Márton rendőr. A duhaj katonák azonban nekiámadtak s az egyik katona szuronyával fölütövé szurta a rendőrt. A szerencsétlen ember vértől borítva eszméletlenül rogyott a földre, mire a katonák elmenekültek. A megrémült korcsmáros a mentőket hívta segítségül, akik a súlyosan megsebesített rendőrt a *Rökus-kórházba* szállították. A harcias katonáról csak annyit lehetett megállapítani, hogy *Silbervernek* hívják és az élelmezési csapathoz tartozik. A rendőrség és a katonai hatóság együttesen megindították a vizsgálatot.

— **A nyomorúság Kínában.** Kína egyik mellékterületében, *Kiaucsu*ban iszonyatos nyomort teremtett a három elmúlt inséges esztendő. Dél-Santungban már évek sora óta olyan sóványan fizet a föld, hogy sok ezer embernek az élete függ attól, hogy milyen lesz az ideai termés. Az inségről egy európai, aki ez idő szerint ott tartózkodik, a következőket írja: Az idegen utas, aki csak rövid ideig időzik itt, nem is gondolja, mekkora itt a nyomor. Körülbelül négyezer idegen szegény ember van *Jesufuban*, csupa lesóványodott ember rongyba burkolva. A szegény emberek napjában egyszer kapnak a közönségtől enniavólót. A könyörületeség nem kiváló tulajdonsága a kínainak, de most muszáj adnia, mert a sok ezer éhező ember arcaól lerí a kétségbeesés. A missziók minden lehetőleg megtesznek a nyomor enyhítésére. Elüljár az amerikai-protestáns misszió. A kórházakban naponta százötven-kétszáz beteg vagy inkább haldokló van. A legtöbbször a baja éhségtífusz. A nyomorgók két osztályba sorozhatók:

vannak vándorló koldusok és vannak bennszülöttek. Az utóbbiak sokkal büszkébbek, sem hogy a napfényre jöjjenek nyomorukkal, inkább elpusztulnak, de nem kérnek alamizsnát. Az egyik misszionáriusnak feltűnt, hogy egyik szorgalmas tanítványa napról-napra sorvad. A kis leány minden fagyatásra kitérően felelt és ekkor a misszionáriusa, aki rosszat sejtett, fölkereste a kis leány lakását. Az anya az éhségtől haldoklott. Az apát egy héttel azelőtt ragadta el az éhségtífusz. Egy tizenhat éves leány is a halállal vívódott és innen járt a kis tanítvány éhesen az iskolába. Az árkok elhagyatottabb helyein gyakran lehet látni kutyákat és aki követi az állatokat, rettenetes dolgot lát: az árkok iszapjában emberi csont fekszik, melyről a kutyák lergták a húst, itt egy fej, ott egy kéz, vagy egy láb. Nem lehet csodálkozni, ha a nyomor, az éhségtífusz mellett ott settenkedik az ázsiai kolera kísértete.

— **Omnibusz-karambol.** Párisból táviratozzák, hogy ma délután ott egy háromlovas omnibusz összeütközött egy kétfogatú omnibuszsal, amelyben 25 ember ült. Az utóbbi feldől, aminek következtében 12 ember könnyű és kettő meglehetősen súlyos sérülést szenvedett.

— **A szerelem halottja.** Nyiregyházán ma agyonlőtte magát *Oláh Géza* aranyműves. A szerencsétlen fiatal ember, aki még csak tizenkilenc éves volt, beleszeretett egy köztisztviselőben álló polgár leányába, de ez nem viszonzotta gyöngéd érzelmeit. Ezen való elkeseredésében lett öngyilkossá.

— **Három életunt.** *Kirmayer* György huszonhét éves asztaloslegény ma reggel a *Tízoltó-utca* 21. számú ház második emeletéről az udvar kövezetére vetette magát és szétromosolt koponyával, holtan maradt a kövezeten. *Kirmayer* nem volt ép elméjű. Tegnap kint volt a temetőben és hazatérve, buskomorrá lett. Holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe. — *Feurmann* Aladár kecskeméti születésű huszonnégy éves úgynök ma éjjel a *Szentkirályi-utca* 10-ik szám alatt lévő lakásán revolverrel föbe lölte magát. A golyó csak könnyebb sebet ütött rajta, mire *Feurmann* kiszaladt a lakásából és a második emeletéről az udvarra ugrott, ahol összeütközött tagokkal, holtan terült el a kövezeten. A szerencsétlen ember már hosszabb idő óta anyagi zavarokkal küzdött és végzetes tettét is valószínűleg e miatt követte el. — *Hoffer* Julianna husz éves cseléd-leány ma reggel *Tömö-utca* 18. szám alatt lévő lakásán lügköldolatot ivott. Az életunt leány oly súlyos belső sebeket szenvedett, hogy a segítségül hívott mentők eszméletlen állapotban vitték a *Rökus-kórházba*. Tettenéi okát nem tudják.

— **Vonatösszeütközés.** *Bressuire*ből táviratozzák: A thouarsi pályaudvaron ma éjjel két óraker két vonat összeütközött. Két vasuti alkalmozott meghalt, tíz ember pedig súlyosan megsebesült. A sérültek között van *Cuneo d'Ornano* képviselő, ainek mind a két lábát letépte a vonat.

— **A villamos kerekelt alatt.** *Szabadkáról* táviratnzza tudósítónk, hogy *Szegedi* Martin gazdag szabadkai földbirtokost ma a Fő-téren a villamos vonat elütötte. *Szegedi* olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy mire a kórházba értek vele, meghalt. A szerencsétlenül járt földbirtokos iránt általában a részvét.

— **Társasvacsoara.** Az V. ker. állami főreáliskola volt iskolatársának szövetségének élnökeinek *Hofer* Károly kir. főigazgató tisztelétére 4-ikén este 8 óraker a Förster vendéglő külön termében vacsorát rendez.

— **Dankó Gábor.** Hallottad már *Dankó Gábor*? — Nem? No hát akkor okvetlenül hallgasd meg! Ezeket a megjegyzéseket nemcsak a főváros cigánykedvelő közönségétől lehet hallani, hanem — és az ez érdekes a dologban — számtalan cigányprimásoktól is. Es a Csömöri-uton levő *Schanzer-féle Keleti-kávészáza* nemcsak a VII. kerület előkelő közönsége jár, hogy *Dankó Gábornak* és az ő zenekarának művészi játékát hallgassa, hanem a főváros jónévi cigányprimásai is, akik az ő nemesen egyszerű játékából tanulni akarnak. *Dankó Gábor* külföldben *József főhercegnek* a kedvelt cigányprimása s nyáron át a *Margitsziget* nyaraló közönségének volt a kedvence. Előadása abban különbözik a többi cigányprimásétól, hogy ő játékközben nem halognak, nem mókázik, nem külső eszközökkel akar hatást elérni, hanem az egyszerű, de igazán szívhez szóló muzsikával. Hogy *Dankó Gábor* és kitűnően iskolázott zenekara ez idő szerint egy klasszikus, mint a magyar zene előadására terén első helyen áll, aligha vonható kétségbe.

— **Az automobil.** A *Mercur* legutóbbi számában *Berger* Mór figyelemre méltó cikket ír az automobilról. A cikkirő előbb rámutat az automobil gyors terjedésére s aztán kifejti a benzín-motoros kocsikkal szemben a villamos-motorral ellátott automobílok előnyeit, bár ezek gyártása terén is még csak kísérletezésekkel találkozunk. Ha a tőkéletes automobil megvan, úgy akkor ez hivatva lesz nagy átváltás az eszközésére a közlekedés terén, különösen a főváros közlekedési viszonyaiban. Nem kerül sok időbe és az automobil-kocsi veszedelmes versenytársa lesz a városi és közúti villamos-vasúlatoknak, sőt hinni lehet, hogy a berkocsipár az automobil révén kikerülne azt a csapást, melyet az egyre terjedő villamos vasutak mérnek rá. A berkocsipár automobil kocsijai révén kevesebb fáradsággal és gyorsabban fog működni, mint eddig és leszállíthatatlan tarifat, a közönség is nagyobb mértékben fogja használni a berkocsikat. Mind e

változásokat azonban csak a tőkéletes és villamos motorral bíró automobil fogja előidézni. A benzín-motoros kocsik használhatósága ugyan már elég nagy, de valamin minden téren, úgy ezen is a villamos-ság a jövő.

(x) **Vegyünk osztályorsjegyeket** *Lukács* Vilmos főelárusítónál Budapest, V., *Fürdő-utca* 10.

(x) **Akácía-arckrém** 1 forint, *Akácía-szappan* 50 kr., *Akácía-poudre*, fehér, róza vagy krém színben 50 kr. E kiváló arckrém és tisztító készítmények kényvesen vannak védve. Kaphatók a gyógyszerárakban. Főraktár: *Krieger* Gy. gyógyszerüzára Budapest, *Kálvintér*.

A trónörökös menyasszonya.

(Epizódok a regényből.)

Budapest, november 2.

Annak a szerelmi regénynek, amely *Ferenc Ferdinánd* trónörökös szivét *Chotek* grófnő szivével harmóniába hozta, érdekes részleteit mondja el a *Berliner Lokal-Anzeiger* tegnapi száma. A nevezett újság cikke azzal kezdődik, hogy a trónörökös valószínűleg már jövő vasárnap titkon morgánatikuss házasságot köt *Chotek* grófnővel. Ezzel, írja az idézett lap, befejezést nyerne egy sziv regénye, amelynek szálait már éveken át fonták.

Estei *Ferenc Ferdinánd* főherceg — olvassuk a továbbiakban — aki most harminchatodik évében van, ugyanannak az elvnek hódol, mint nagybátyja *I. Ferenc József* császár és király hódolt huszoney éves korában. Trónralépése után ugyanis a diplomácia a *Wettin-házból* akart az ifjú császárnak feleséget szereznii. A császár azonban röviden így szólt:

— Senkinek nem engedem meg, bárki is legyen az, hogy szivem fölött rendelkezék.

Ferenc Ferdinánd főherceg sem akarja, hogy bárki is belenyúljon szivének jogaiba és őt házasságra kényszerítse. Mert hat év óta az ő szive már a *csöndes grófnő*.

Ki a *csöndes grófnő*?

Igy nevezte *Stefánia* trónörökösne az ő első udvarhölgyét, *Chotek* grófnőt, mert a grófnő *Abáziában*, ahol a trónörökösne minden tavasszal megfordult, a legnagyobb szélviharban is ott ült a veranda följ nyitott terraszán és nézte a zajongó tengert. Hallgatta a tenger zugását, a hullámok csapkodását, a vihar üvöltését. . .

Mintegy nyolc év előtt hirtelen fölmerült a hír, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg nőül veszi *Stefánia* trónörökösnet. A váratlan nyilvánosságra került udvari hírt támogatta az a körülmény is, hogy *Ferenc Ferdinánd* akkoriban tényleg látogatást tett *Stefánia* trónörökösneél. . .

Kint a szirokkó dühöngött, mialatt a kis teremben, a villa földszintjén, az egybegyűlt társaság kávézott. A trónörökösne hirtelen azt kérdezi:

— Hol a mi csöndes grófnőnk?

— Hol lehetne másutt, — felelt a főudvarmester, — mint a verandán. A mikor a tenger bűnből a grófnő a kosárban ül kint a verandán.

A főherceg az ablakhoz lépett és kinézett a verandára. *Chotek* grófnő ott ült mozdulatlanul a kosárban. A főherceg csendesen kinyitotta az ajtót, és kiszélt:

— Grófnő, megbetegszik, ha ebben az időben kint marad!

A grófnő nem felelt, el volt merülve gondolataiba. A főherceg a verandára lépett. A szél arcába kergette az esőt.

— De, grófnő, a szirokkó kövér cseppeket hoz felénk. Jöjjön be, hiszen egészen átázik!

Egy pillanatilg mereven nézett a grófnő a főhercegre, mintha álomból ébredne, azután felállt, levette magáról a takarót és kilépett a kosárból.

— Nem, fenség, védve vagyok. A zajgó elemek bődítő szépsége mindent elfelejtet velem. Fenséges látvány innen nézni a hullámvérést. Én csak a szegény halászkokat sajnálom, akik még ebben a viharban is a tengeren vannak.

A főherceg nógatására belépett a grófnő a szalomba. A trónörökösne már rég visszavonult, mikor a főherceg még javában beszélgetett a szép grófnővel. Aztán hirtelen meghosszabbította *Abáziában* való tartózkodását a főherceg. Eleinte nem is vették észre, hogy a főherceg és *Chotek* grófnő sürűben érintkeznek. De mikor igen gyakran találták őket meghitt beszélgetésben, az udvari körök suttogni kezdtek, majd hangosan beszéltek, oly hangosan, hogy a király is meghallotta. . .

Amikor *Ferenc Ferdinánd* trónörökös lett, a király figyelmeztette kötelességeire és rangjához illő

házaságot ajánlott neki. Ám a trónörökös kijelentette, hogy csak azt fogja feleségül venni, aki iránt vonzalmat érez, ez pedig Chotek grófnő.

— Ezzel lemondasz a trónról! — felelt a király.

— Semmiestre! Felsőed maga mondotta, hogy egy uralkodónak, mikor feleséget választ, nem szabad figyelemmel lennie a politikára és csak szive vágyát kövesse...

Pár órával e beszélgetés után a bécsi hivatalos lap esti kiadása közölte, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös Budweisba költözik, hogy ott a gyakorlati szolgálatban kiképezze magát. A főherceg kinevezését és Budweisba való áthelyezését csak az említett hivatalos lapból tudta meg. Mint katona engedett a legfőbb hadur akaratának és elment Budweisba.

Chotek grófnő, akit udvarhölgyi állásától már korábban felmentettek, rokonait látogatta meg a krúmaui kastélyban Budweis mellett. Alátogatás híre a Burgba is felhátott és ekkor merült fel legelsőbban a híre a trónörökös betegségének. Azt beszélték, hogy a főherceg betegsége miatt kénytelen a trónörökösletről lemondani és hosszabb időre külföldre, melegebb éghajlat alá utazni. A király kívánságának engedett a főherceg, mikor földközüli utjára indult.

Ugyancsak a napon, melyen a trónörökösöt a király bucsukiballgatáson fogadta, megjelent a bécsi lapokban a trónörökös eljegyzési híre. A jegyes nevével nem volt szabad elárulni, míg a hivatalos jegyváltás is meg nem történik. Csak annyit hangoztatnak, hogy a frigyét a király öhajlja. Megrettenve sietett a *csendes grófnő* Stefánia özvegy trónörököséhez.

— Nagyon jó helyre jött, kedves grófnő — szölt az özvegy trónörökösnek. — Én ismerem a jegyest, kiról a lapok beszélnek.

— De hiszen nincs megnevezve!

— Dehogyan nincs, az egyik lapban, éppen az imént hozták hozzám, nagy, kövér betűkkel van kinyomatva. Én vagyok a választott.

— Engedje meg, fenséges asszonyom, hogy — ... odarogyott a trónörökös özvegye elé.

— Az istenért, Zsófia! térjen magához; nem látja az arcmon, hogy a hírből egy szó sem igaz, és hogy én magam is csak a lapokból olvastam az első hírt róla.

A csöndes grófnő megnyugodott, akárhány eljegyzési híret is olvasta a királyi hercegnek. Bizott benne, hogy neki adott becsületeszavát meg fogja tartani.

Világközűli utja után a trónörökös tisztelgett a királynál és leverten jött ki a felség szobájából. Ugy beszéltek, hogy a király ismétlenül intette unokaöccsét és végzetes szerelméről le akarta beszélni. De Ferenc Ferdinánd kijelentette, hogy ő nem választ mást élete párjáról, mint akihez a szive vonzza és nem mond le a trónról. Végül így fakadt ki:

— Népem nem kívánhatja, hogy örökké vérző szívvel hordjam a koronát!

FŐVÁROS.

(*) **A huszárolók készülék.** Az országos közegészségügyi tanács legutóbbi ülésén újra foglalkozott a *huszárolók* felállításának kérdésével. A kiküldött albizottság véleményes jelentése alapján nem tett kifogást az ily készülékek felállítására ellen, de ezt a nézetét azzal a kikötéssel terjesztte a belügyminiszter elé, hogy szükségesnek tartja oly kezelési szabályzat elkészítését, amely e téren a közegészségügyi érdekeket kellően biztosítja.

(*) **Adókövetés.** A főváros hatósága hirdetésekben teszi közzé, hogy az adóköteles személyeknek és tárgyaknak az egyenes adókra, nevezetesen az I., II., III. és IV. osztályú kereseti adókra, valamint a tőkekamat- és jaradékokat a november 6-ikától 31-ikéig terjedő időközön tüzte ki.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **A Bajazzók.** *Alberti* Werner, a mi kedves, kis vendégünk, ma este *Canio* fehér zekéjében jelent meg az Opera színpadán. *Canio*ban is — mint *Eleazar* szerepében — inkább a mellhangok dominálnak. Erős, szenvedélyes, drámai hangokat üt meg ez a szegény, megcsalt bajazzo, aki vásári bohózatát egy igazi tragédiával fejezi be. Olyan speciális énekes, mint *Alberti* Werner, akinek a fő-fő erénye a magas C-k tüneményesen pazar kivágásában áll, a *Canio*-hoz hasonló szerepekben frenetikus hatást nem tehet. Meg kell adni, hogy ma is szépen, olvadékonnyan adta ki hangja ércét (és kevesebbet disztó-

nált, mint a *Zsidóné* multkori előadásán), de *Perotti* ebben a szerepben sokkal nagyobb tapsokat kapott, nem is beszélve *Signoriniról*, akinek a nagy áriáját viharos tapsok szakították félbe az első felvonás végén. A fehér zeké különben jól állott *Alberti* Wernernek és a játéka is temperamentumos volt, amár valami újat és meglepőt nem láttunk tőle. Van *Dyck* talán az egyetlen *Canio*, aki nem sablonosan, hanem művészi leleménnyel és megkapó drámáissággal játszik. Az igazgatóság ma apró és kövér partnereket adott *Alberti* Werner mellé. Ebben a környezetben a vendég kicsisége nem tűnt föl annyira. Ma igazán nem kellett teleskop, hogy ezt a kis csillagot fölfedezzük az Opera „nagy medvéi” közt.

** **A Nemzeti Színház új igazgatója.** *Szell* Kálmán miniszterelnök a pénzügyi bizottságban mondott beszéde óta nyílt titok, hogy a *Nemzeti Színház* és a *Magyar Királyi Opera* igazgatóinak a személyeiben rövid időn belül változás fog beállni. Megbízható értesülésünk szerint a változás most már csak a személykérdésen fordul meg s ami tüzetesen a *Nemzeti Színház* új igazgatóját illeti, már az egyes jelöltek neveit is rebesgetik. Az új igazgató személye, a mi értesülésünk szerint, aligha az emlegetett személyek közül fog kikerülni, de az irodalmi körökhöz közel álló ember lesz.

** **Novelli a Vígyszínházban.** *Novelli* Ermete, a *Vígyszínház* világhírű vendégművésze társulatával ma este *Budapestre* érkezett és holnap pénteken kezdí meg öt estére terjedő vendég szereplését a *Papa Lebonnard* című színműben, amelynek címszerepében legnagyobb sikerét aratta a párisi *Renaissance*-színházban. A művész holnapután szombaton a *velencei kalmárban* lép fel másodszer. A színlapokon meglesz a darab részletes szövege.

** **A romániai királyné darabja a Vígyszínházban.** A *Vígyszínház* vezetősége, mint megemlékeztünk róla, *Erzsébet* romániai királynőhöz fordult azzal a kéréssel, hogy *Egy pár kis csizma* című legújabb darabjának előadási jogát adja meg a *Vígyszínház*nak. A királyné, mint értesülésünk, titkára utján levelet intézett a *Vígyszínház*hoz, amelyben megadja a kért engedélyt. A levél elmondja, hogy a romániai királyné a legnagyobb örömmel bocsátja rendelkezésére darabját egy olyan előkelő színháznak, mint amilyen a *Vígyszínház* és szívesen beleegyezését adja ahhoz, hogy darabját a magyar közönségnek bemutassák. Nem érdektelen, hogy a királyné levele a — szerzői tantimékről is intézkedik. A királyné úgy intézkedik, hogy a *Vígyszínház* a rá eső tantiméket a németországi *neu-wiédi* leányárvalháznak fizesse ki. A levél *Peles* kastélyból van kelteve, ahol Románia költői lelkü királynéja, *Carmen Sylva*, most tartózkodik.

** **Petőfi-esték Németországban.** *Tordai-Gräff* Erzsé, az ismert szavaló-művésznek közelebb Németországba indul és a nagyobb városokban *Petőfi-estéket* rendez. A művésznek méltatja *Petőfi* költészetét és elszavalja *Petőfi* legszöb költeményeit.

** **Mennyit kapunk a párisi Theatre-Français részesei?** A párisi *Theatre Français* művészgárdája tudvalegőleg részeseidk *Molière* hazának anyagi hasznában is. A *Figaro* most egy érdekes kis statisztikát ad közre arról, hogy melyik művész mennyit kapott az 1897. és 1898-iki esztendőben a saját része fejében. Itt a kimutatás:

N ó v	1897 összeg	1898 összeg
MM. Mounet-Sully	41.250	42.200
Worms	39.060	31.655
Coquelin C.	39.105	40.200
Prudhon	34.745	36.158-30
Silvain	34.170	37.490
Baillet	31.695	33.463-30
Le Bary	36.455	38.735
De Féraudy	36.570	37.800
Boucher	30.080	31.655
Truffier	27.130	27.386-60
Leloir	30.810	34.535
Lambert	26.405	29.523-30
P. Mounet	26.605	29.008-30
G. Berr	18.685	21.195
Laugier	18.315	20.581-60
Leitner	11.975	15.671-80
Reichenberg	10.975	13.611-80
Mmes Reichenberg	40.595	13.383-30
Barretta	39.365	40.365
Bartet	39.125	41.015
Dudlay	34.235	38.245
Purson	36.395	38.595
Muller	24.315	27.841-60
Marsy	22.145	23.921-60
Ludwig	14.790	7.333-35
Kalb	16.295	18.941-60
Du Minil	14.115	16.441-80
Brandès	10.105	13.521-80
	785.540	798.620-16

** **Melba asszony Berlinben.** *Melba* asszony, a párisi opera híres csillaga, a jövő héten a *berlini* udvari operában fog vendég szerepelni. A művész a *Sevillai borbély* és a *Rigoletto* operákban lép fel.

** **Tenorista-Mathusálem.** Egy *londoni* újságban a következő színhazi hírt olvassuk, amelyhez fogható még *Mathusálem* korában is aligha látott napvilágot — feltéve, hogy akkor már léteztek színházak. A hír így hangzik: *Sims Reeves* a *nuolvanthé*

esztendő tenorista születése napjának fordulóján, amely a napokban folyt le, szerződést írt alá, amelyben — hangversenykörutra kötelei magát a jövő esztendőben. Ez a *Sims Reeves* talán kiségethetné a mi operánkat nagy tenorista zavarából.

** **Új dalok.** *Major* J. Gyula tollából most jelent meg két kisebb női kar Gyászadal és Névnapi köszöntő címmel, amelyek, mint alkalmi előadási darabok bizonyára mihamarabb el fognak terjedni hazai leányiskoláinkban. Mindezekéig ilyfajta eredeti női kardsalaink nincsenek. A *Major* dalai eredetiek, dallamosak, s a mellett elég könnyűek. A két ker a szerző sajátja és nála rendelhető meg. (Akácfa-utca 63.)

** **Külföldi színházak.** *Pucininak* *Villy* című operáját most szombaton mutatták be először a római *Costanzi*-színházban. A dalmúnek óriási sikere volt. — A bécsi *Carl-Theater* legközelebbi operettjátékosága *A kis káplár* című operett lesz.

** **Manhelt Jaques hangversenye.** Az operaház egyik volt kiváló énekes — *Manhelt Jaques* — holnap (pénteken) hangversenyt rendez a *Telefon* *Hirmondó* előfizetői számára. A koncertben, amelynek műsora igen érdekes és változatos, *Manhelt* mellett még felesége, *Manhelt-Schiller* Luiza és *Pichler* Elemér fuvolaművész is közreműködik. Kezdetre este fél 9 órakor lesz. — Utána 11 óráig cigányzenét közvetít a *Hirmondó* az *Emke* kávéházából.

Novelli megérkezése.

— Egy óra a művész társaságában. —

Budapest, november 2.

A fume-zágrábi gyorsvonatból ma este alig néhány utas szállt ki. Ezek közt volt *Novelli* Ermete, a *Vígyszínház* vendégművésze, akinek vendégjátékai elébe *Sarah Bernhardt* és *Duse* Eleonora után is a legnagyobb kíváncsisággal néz a budapesti színházi közönség.

Novellit nemcsak egy pár szál utas közül, de a pályaházban méhrájképpen nyüzsgő sokaságban is azonnal felismerné az ember. Nemcsak borotvált arcáról, amely első pillanatra elárulja benne a színpad emberét, hanem egy jó félfejjel kimagasló normális embertársai közül s erős, csontos alakjával még annak is lekötö a figyelmét, aki nem is sejtí benne a mai modern színpad legnagyobb, élő színészét.

Novelli mindjárt az első pillanatban megnyeri magának az embert. Melegebb, szimpátiikusabb egyéniséget alig láttam még. Mint ahogy a napból a melegség, úgy árad ki belőle a szeretetreméltóság, valami lebilincselő igérete, s még mielőtt csak egy szót is váltott volna az ember, érezzük, hogy olyasvalakivel van dolgunk, aki megérdemli a teljes vonzalmunkat.

A legelső vonás, ami szembeötlő rajta, az, hogy tökéletesen világfi, aki e legelőbbkelő társaságban is teljesen otthon van. Igazi uri ember. Cavalieri, mint ahogy az olasz mondja. És ebben a tekintetben teljes ellentét az olasz színpad másik nagy művészeinek, *Ermete Zaccaninak*, aki minél igénytelenebbnek, minél jelentéktelenebbnek igyekszik lenni. Akár csak a maga-maga — inasa lenne.

Novelli színész-gentleman, a szellemi arisztokratizmusnak minden külső és belső ismérvével. Amin az ember megütődik, legalább az első pillanatban, az a szinte tulságos választékoság, amelylyel öltözködik. Eleganciája kissé keresett és rikkó a színekben. Lehet, hogy azért, mert a magamfajta ember a modern hírességeken, mindenekelőtt az apró sajtószerevéseket, hogy úgy mondjam különösségeket keresi, az első, amifeltűnt nekem rajta, mihelyest a vonatból kiszállt, a vadonat új — rikkóan sárga cipője. Minden fin de siècle dandy megirigyelné ezért a cipőért. De a sárga cipőről csakhamar eltéríti a figyelmünket és magára vonja — az egész ember.

A naphosszat tartó utazásnak nyoma sem látszik rajta. Frissen száll ki a másodosztályú kocsiból (ugy látszik, hogy takarékos ember!) és udvariasan segít le a kupé lépcsőjéről egy feltűnően szép barna asszonyt, a — feleségét. *Novelli* asszony az az olasz típus, amely megőrizte vonásaiban a klasszikus római jeleget. Klasszikusan mintázott s e mellett incselkedően bájos kis orr, piros, életveg szája s két szem, amelyből az olasz nap heve sugárzik.

Kezében egy nagy csomó gyönyörű rózsát tart a zágrábi művészettisztelők figyelmének az illatos jölei...

A művész *Szécsi* Ferenc, a *Vígyszínház* dramaturg-igazgatója s az olasz társaságnak ma reggel érkezett néhány tagja várta a vonatnál.

Negyedóra mulva a *Royal*-szálló egyik asztalánál ülünk.

Az asztalfőn a szép olasz asszony, aki annyira ismeri művész-urának minden gondolatát, hogy gyakran heves déli temperamentumával felemondatnál belekap a művész szavába és befejezi azt, amit mondani akart. *Novelli* mindannyiszor mosolyogva bólint a fejével:

— Si. si. azt akartam mondani.

Novelli maga a legjobb társalgók közül való. Minden szavának megadja a súlyát, a szónál is tán még beszédesebb gesztusokkal kíséri s beszédközben egy pár arckifejezést csinált ma este, amelyeket érdemes lett volna lofotografálni. Amint elnézi az ember a minden izmában mozgékony arcát, minden pillanatban más-más embert lát maga előtt.

— Ennek az embernek ezer arca van — sugta nekem Szécsi barátom.

S a következő pillanatban Novelli hatalmasan megkacagatta a kis társaságot egy grimaceszal, amelyenél pompásabbat a Hogarth vázlatkönyvében sem találni.

Novelli egyénisége csupa derű. Ő maga azt tartja a színpadi művészetéről, hogy a színésznek nem lehet meghatározott szerepköre s a külföldi kritikák, amelyeket róla olvastunk, mind azt mondják, hogy a tragikum épp benne van a művészi skálájában, mint a komikum, — de azért ő maga, az életben, inkább a komikai művészt mutatja. Csak hatalmas homloka és mélytekintetű zemei sejtetik, hogy a shakspere-i filozófiai mélységekbe is alá tud szállani, ahol megtalálja az „örök emberi” igazságokat.

Legjobb Sarah Bernhardt és Duse Eleonora iránt érdeklődött, akik legutóbb itt jártak.

— Milyen volt Sarah sikere a Hamletben? — kérdezte s alig várva be a feleletet, hozzátette: Nem nőnek való szerep! Hamletnek csak a teste törékeny és gyöngye, de a szelleme és az oreje hatalmas. Ezt csak férfi-színész tudja megcsinálni.

A társaság egyik tagja pár perccel később megkérdezte tőle, hogy melyik szerep az, amelyet a legjobban játszani szeret.

— Hamlet, — felelte Novelli ragyogó szemekkel.

— És miért azt?

— Mert ez felel meg legjobban az egyéniségemnek, a temperamentumomnak és aztán Hamletben az egész Shakespeare benne van.

Az olasz Shakespeare-átdolgozásokról megjegyezte, hogy azok alig állják ki a komoly kritikát, de elvégre Shakespeare nem hiányozhatik egy komoly művésznek a repertoire-jából és . . .

— És — vágott a szavába mosolyogva felesége — a többi szerep mellékes!

— Si, si, — mosolygott Novelli is.

A pincér végre hozta a levest. Novelli már kanalazni akarta, mikor odanyújtották neki a reszelt sajtot (parmezánt), az olasz konyhának ezt az elmaradhatatlan járulékat.

Novelli e figyelmességre mosolyogva mondta:

— Tegyük valamit a — hazáért is!

És egy jókora csomó parmezánt öntött a levesébe.

A művész egyáltalában barátja a pajkos ötleteknek, s ahol csak alkalom kínálkozik rá, beleszó egyet-egyét a beszédébe. Szécsi megemlítette, hogy Dusenak egész öt napi itt időzése alatt nem állt el a fogfájása. Azt ajánlották neki, hogy ne kizoztassa annyit, hanem huzassa ki, de ő hallani sem akart felőle.

— Nem hívták ezt a fogfájást d'Annunzioak? — élcelődött a művész.

Nagyon örült, mikor hallotta, hogy Dusenak nagy sikerei voltak s említette, hogy Párisban, ahol idegen nemzetbeli művészek nagyon nehéz sikert aratnia, szintén nagyon tetszett. Itt érdekes dolgot mondott el a Papa Lebouvardról, amelyben holnap este először lép fel. Aicardnak azt a színművét elfogadták a Théâtre Françaisban s már folytát belőle a próbák is. A huszonkettedik próbán egyszerre csak kimondták a Théâtre Français tagjai, akiknek a darab ki volt szíva, hogy nem játszzák ezeket a szerepeket. A darab bemutatója elmaradt s Antoine Théâtre Librejébe került át. Itt megbukott.

— A darab a kezembe került, — mondta Novelli — elolvastam s nagyon megtetszett. Magam fordítottam le magamnak és — rehabilitáltam a darabot Párisban. A francia közönség ebben tapsolt nekem a leglekesebben.

— Hányszor játszott Párisban?

— Harminckilencszer, de játszhattam volna többször is, ha az időből futotta volna. Ami párisi vendégszerelésem alatt legjobban meglepett engem, az volt, hogy a franciák, akik nem valami nagy kedvelői Shakespearenek, ötször néztek meg Othelloban és hétszer a velencei kalmárban. Olyan rekord, — tette hozzá tréfálkozva, — amelyet Párisban nem könnyű elérni.

Szóba került Zacconi, akiről Novelli nagy elismeréssel nyilatkozott és vele a Pietro Caruso.

— Ezt a kis darabot — mondta — Bracco az én számomra írta, de én nem játszom másutt, csak Olaszországban. Zacconi az általános emberi színvonalára emeli Carusot, míg én egy nápoli típust

játsszom meg benne, amit Olaszországon kívül nem igen értenének meg.

Novelli arcában és hangjában, mikor magamagáról beszél, igazi művészi önérzet van. Olyan ember, aki tudja, hogy ér valamit, de nyomát sem találjuk benne a „nagyság pose”-ának, amely sok vele össze sem hasonlítható „színész-nagyság”-ból csak úgy kiordit.

Az egész vacsora alatt csak egyetlenegyszer csendült ki hangjából és fejeződött ki arcában a büszkeség. Mikor a — fiáról beszélt.

— Oh, a fiam! — mondotta. — Huszonöt éves és római Don Chischottenak a szerkesztője. Egyik legtekintélyesebb lapja Olaszországnak. . . Oh, a fiam! Már irt az én számomra is monológokat.

Bródy Sándor, a neves regényíró, aki a társaságban volt s úgy törte Dante klasszikus nyelvét, mint a cigány a kockakövet, odaszólt a művész feleségének:

— Most, hogy legutóbb lent voltam Velencében, egy gyönyörű kis fiút mutattak, akit a dajkája a kezénél vezetett. Ez a Novelli kis gyereke, mondták nekem.

Novelli asszony csaknem felugrott izgatottságában az asztaltól:

— Hogyan? . . . Ön . . . látta a gyerekkéket? . . . Látta a gyerekkéket! — fordult aztán oda az urához.

Arca csakugy sugárzott a boldogságtól.

— Mennyi idős? — kérdezte tőle Szécsi.

Novelli maga felelt helyette.

— Három esztendő, — mondta és büszkén mosolygott.

. . . Büszkébb volt rá, mint a hírére, mint a tapsokra, mint a művészdicsőségre.

(M—s.)

Uránia-Színház.

— A megnyitás előtt. —

Budapest, november 2.

Abban a kerepesi-uti mór stülű palotában, melyben tavaly még a hölgyek domináltak a színpadon, holnap megnyílik egy színház egyetlen-egy primadonna nélkül. Ez a reakció. Egyébként nem olyan túlságosan komoly ez a színház, hogy a neve hallatára össze kellene rázkódní. Bizavást elmeheitünk az Uránia-Színházba mulatni, vagy mondjuk szórakozni és csak az előadás végén fogjuk rajtakapni magukat azon, hogy tanultunk is valamiké. A ma esti főpróba elég zajos est volt, olyan, amilyent éppenséggel nem remélhet az ember, ha arra gondol, hogy Magyar Tudomány Színháznak keresztelték nemzeti nyelvünkön az ifjú Urániát. Mert a magyar tudomány — bocsánat e vallomásért — bizony kissé hideg. Hát ezért vegyük megnyugvással tudomásul, hogy az Uránia nem utazik sovínizmusban, hanem inkább szénáz a nagyvilágban, és beszámol aztán nekünk arról, amit látott.

Különböző ez az a színház, amelynek a kulisszái csak az elektrotechnikusok érdeklik. Szóval a Jóerkölcs — nem mondom más színház rovására — itt sobasem fog pirulni, pedig a nézőtören koromsütéség uralkodik. Egyébként ne bocsátkozunk jóslásokba . . . A nézőtören koromsütéség . . .

A mai főpróbán, amelyen meghívott közönség volt jelen, dr. Cholnoky Jenő átdolgozásában Mayer Kézdelem az északi pólusért című nagy látványossága került bemutatásra. A nagy látványosság szemnek tetsző részzeit a színpadi gépezetek és a legkülönbözőbb világi világi effektsók jelenítették meg.

Három részből áll az Uránia Színház első darabja. Az első a Germania-expedíciót mutatja be s a következőket tartalmazza: A föld legészakibb lakóhelye. Az északi fény a Spitzbergákon. A Germania és a Hansa a grönlandi jégtengeren. Jéghegyek. A Hansa tönkremenetel. Órszem a jégtáblán. A Hansa legénysége a jégtáblán. Jégtörlesz. A sarki utazók karácsonya. Tegethof. A Ferenc József-fjord.

A második a Ferenc József-föld felfedezését mutatja be a következő képekben és jelenetekben: Id. gróf Wilecz János. A Tegethof és az Isbjörn találkozása. A Barent-szigetek. Az árbookosárban. Az Isbjörn hajó. Fényképezés az északi sarkon. A Payerl jégárlat. Burger kikötő. Gróf Wilecz és Hofer tanár. Davidson szigonyos és Anti matröz. A hajósina s komondorral. Orosz és szamojed kalauz. Kyelsen kapitány észlel. A Tegethof fedélzetén. Novaja Zemlja. A hosszú téli éjszaka. Északi fény. A Ferenc József-föld felfedezése. Öböl a Spitzbergákon. A föld legelhagyottabb sírhegye. Tegethof a jég között. Az oszlopok fok. Novaja Zemlja partjai. Megmenekülés Novaja Zemlján. Az expedícióban résztvevők.

A harmadik felvonás végül Nansen északarkai

expedícióját tartalmazza s tizenhárom képben mutatja be a bator sarkutazóknak. A képek a következők: Térkép. A Fram elutazása (dekoráció). Nansen arcképe. Sverdrup arcképe. A Fram hó alatt. Nansen utrakelése 1895. március 10-én. Nansen a Flóra-fokon. Johannsen a Flóra-fokon. Jégvilág a Ferenc József-földön. Találkozás Jacksonnal. Tromsø 1896. augusztus 20-án. A Virgő kikötő a Spitzbergákon (dekoráció). A Fram jégnyomás alatt. A Fram diadalutja (változó dekoráció).

Főpróba után szabadon annyit előlegezni a kritikából, hogy sok szépet, sok tanulságot láttunk. A fölolvadó, egy jóhangú ur, értelmesen és itt-ott lendülettel evezett át még a legkuszáltabb mondat-szerkezeteken is. A jeges medvének mindjárt a főpróbán dísznőszerecséje volt, az osztrák-magyar északarkai expedíció két bator tagja rálőtt, de a fegyverek mind a kétszer esőtörtőköt mozdított. A medve halából megvacsoráztatta két jévtovóját . . .

(H—u.)

MŰVÉSZET.

Wagner Sándor ajándéka. Wagner Sándor festőművész, a müncheni festőakadémia tanára, akitnek a Nemzeti Szalonban rendezett kiállítása a tegnapi napon zárult be, a hazai közönség részéről tapasztalt jóindulat viszonzásául, a magyar kormány-nak följajánlotta ajándékképpen híres festőtársának, Liezen-Mayer Sándornak életnagyságu képét, melyet Münchenben természet után festett. A közoktatásügyi minisztérium, mint értesülünk, el is fogadja a gyönyörű képet, melyet a történelmi arcképesarnokban fog elhelyezni.

Vajda János síremléke. Megsírattuk Vajda Jánost, alig egy pár éve. Hogy meghalt, nem hagyván egyebet hátra néhány sötét csodaszép költemény-nél, megfelelőzzünk-e róla? Sirja, egészen friss sir, szinte jeltelen. Holott készen áll egy szép emlékszó-bor, amilyent a nagy költő megérdemel. Donáth, a temetői szobrász-költője, készítette nagy mintáját, méltó művészi hírnevéhez. De a kivételre gondolni sem lehet: nincs elég pénz arra, hogy ezt a művet kőbe lehessen faragtatni. A magyar közönség, amelynek Vajda oly csodás testamentomot hagyott, ne kessék hozzájárulni ahhoz, hogy Vajda János sirja művészi ékesség nélkül álljon továbbra is, mint intő jele az utókor halátlanságának. Kit tiszteljük, ha már költőinket sem tiszteljük?

Segantini-vándorkiállítás. Segantininek, a nemrég elhunyt nagy olasz festőnek hátrahagyott műveit összegyűjtik a barátai s több európai fővárosban látogatni rendeznek belőlük. Az első kiállítás Milanóban fog megnyitni, később Berlinbe is kerül a gyűjtemény. Okos dolog volna ennek a ritka tehetségtől művészek képeit és rajzait a magyar közönségnek is bemutatni.

Párisi diploma mestere. Tizezer frank díjat tűzött ki a párisi viláckiállítás igazgatósága a legjobb rajzra, amely sokszorosítva a kiállítás diplomája gyanánt szolgálhatna. A diploma rajzára a legkiválóbb francia művészek pályáztak, köztük Bernard, Vandojer és mások. A tizezer frankos első díjat egy huszonegy éves fiatal művész, Camille Boignard nyerte el.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Jókai legutóbbi regénye. Varda E. tanár a római Fanfullában hosszú vezérelket irt Jókai Mór legutóbbi regényéről, arról, amelyet nemrégiben megírt és arról, amelynek hőse ő maga lett. Varda elmondja, hogy a legutóbbi időben két írónak a neve járta be a világ összes hírlapjait, Jókai és Rudyard Kiplingé. De minő mély különbség van kettejük közt! Jókai fiatal és tüzes a hetvennégy esztendeje ellenére is, szereti az életet és rajong érte: Kipling, a férfikora delén álló angol a halál költője. Jókai romantikus költője a szabadságnak, Kipling öskönyös imperialista, aki legutóbb is szidalmakkal halmozta el a szabadságunkért küzdő boeroakat. Az ellentét meglepő s rokonszenveinket Jókai felé vonzza. Uj regényét (Öreg ember nem vén ember) esodálatosan üde, színes mesterműnek mondja, amely teljesen megmagyarázza a viruló öreg ur házasságát. Regényében négyféle változatát mutatja be annak az esetnek, amikor egy öreg ember fiatal nőt vesz feleségül. A négy eset közül Jókai — ugymond Varda — egy ötödikét választott ki magának. Azt azonban nem írja le, hanem átéli. És bizonyára épp oly fényesen, mint ha ragyogó tollával megírta volna.

Varda tanár szép tanulmánya arra mutat, hogy a magyar irodalom barátainak és ösmerősöknek száma szépen szaporodik Olaszországban. Közönségük ezt az érdeklődést és reméljük, hogy olasz barátaink a magyar irodalomnak ily tanulmányokkal továbbra is szolgálatot fognak tenni.

○ A természettudományi társulat állattani szakosztálya holnap, pénteken este 6 óraker a József-műgyeget állattani intézetében ülést tart. Tárgysorozata: Az új folyóirat ügye, 2. Dr. Madarász Gyula bemutatja *Magyarország madarai* című munkáját, 3. Szulátsky Zoltán: A retyzóati tavak Crustacea faunája, 4. Dr. Vangel Jenő: Centrifugálás szerepe az állatok konzerválásában és a szövetekben.

EGYESÜLETEK.

(A Tanítók Háza.) Az Eötvös-alap Országos Tanítói Egyesület november 19-én megnyitja a Tanítók Háza internátusát, amelyben egyelőre 50 tanuló ifju nyerhet hűtéllel és világítással egybekötött lakást. Az internátusi díj havonként 8 frt, kedvezményekkel 4 frt, de vannak ingyenes helyek is. Folyamodhatnak azoknak a magyarországi tanítóknak, tanároknak és a tanügyi téren működőknek a fiai, akik a budapesti tudomány- és műgyegetem vagy egyéb fő- és szakiskolákban jelesen tanulnak és akik az Eötvös-alap Országos Tanítói Egyesületnek rendes tagjai voltak vagy rendes tagjai a jelenben s ebbeli kötelezettségeiknek az alapszabályokban előírt módon pontosan eleget tesznek. Előnyben részesülnek a tanítók árvaí és azoknak a megyei tanítótestületeknek ajánlottai, amely egyesületek alapítványi összegeiket vagy annak kamatait már befizették. A Tanítók Háza internátusába magukat felvétetni óhajtó tanulók az Eötvös-alap elnökségéhez intézett s a mult tanévről szóló iskolai bizonyítványokkal vagy indexekkel és a jelen tanévré való felvételt igazoló okmányokkal, valamint az alapítványt tevő tanító-egyesület ajánlólevelével főszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 10-ig naponként délután 3-5 óra között személyesen Józsa Mihály királyi szeretőbizonyítványon, a Tanítók Háza gondnokánál (VIII. ker. Szentkirályi-utca 47. szám alatt) nyújtásuk be.

(A betegsegítő pénztár közgyűlése.) A budapesti kerületi betegsegítő pénztár november 15-én este hét óraker rendkívüli közgyűlést tart a Szemergeteai közszégi népiskola tornatermében. Ha a munkadók és biztosítottak nem jelenének meg kellő számban, a gyűlést november 19-én, vasárnap délelőtt 10 óraker tartják meg. A közgyűlést Neuschloz Ödön, az új elnök, hívta össze.

(A budapesti sakk-klub) e hó 6-án esti 6 óraker tartja közgyűlést a Baross-kávéház külön helyiségében Banovits Kajetan miniszteri osztálytanácsos elnökelete alatt.

SPORT.

*. A magyar kerékpáros Derbyt, mely ez évben a legjobb hazai kerékpáros matadorok részvételével folytatn egyike volt a szezon legszobek kerékpáros mérkőzéseinek, a Fővárosi Kerékpáros Egyesület a jövő évre nemzéküzi jelleggel írja ki. Az érdekes versenyen az eddigi tárgyalások szerint Bécs, Grác, Prága, Triest, Páris, Brüsszel Milánó és Flórence nevesebb kerékpáros versenyzői vesznek részt.

*. Magyarország hőgybajnokasága fogja a Fővárosi Kerékpáros Egyesület jövő évi tartalmas versenypogramjának legérdekesebb számát képezni. A verseny, mely országos jellegű lesz, 1000 méteres távon fog lefolyni.

*. Korcsolyázók öröme. Nagy ünnepe lesz az idén a budapesti korcsolyázóknak. Itt tartják meg minden valószínűség szerint a világbajnokságot való korcsolyaversenyt. A korcsolyázó-egyesület jelmezes jégünnepet is tervez s így kilátás van fényes karácsonyünnepra a jégen, villamos karácsonyfával, ajándék-kisorsolással.

*. Nemzetiségi háborúság egy vívóverseny után. Fiumében vívóversenyt rendezett a minap az ott ujonnan alakult vívóegyesület, melyre budapesti és triestzi amatőröket, valamint olaszországi mestereket hívtak meg. A verseny lefolyása nem felelt meg azon várakozásoknak, amiket a meghívottak a megelőzött szivélyes meghívás alapján iranta méltán táplálhattak. A versenyen Triestből: *Palch*, ki a páduai legutóbbi nemzetközi versenyen második lett s a jeles képességgé *Lümann* vett részt. Budapestről Szántay Jenő, ki már több ízben szerepelt kiváló eredménnyel budapesti és vidéki versenyeken s a páduai nemzetközi vívóversenyen aranyérmert nyert. Annál meglepőbb volt az eredmény, amikor a jury elsőnek a fiumei vívóegylet titkárát: *Franceschini* proklamálta. A mesterek versenyében pedig fiatal mestereket, *Galantet* a velencei néves *Banratto* tanárral holtversenyben elsőnek állapította meg. Ez az eredmény nem nyugtatta meg a szereplő vendégvívókat s a jelenlevő szakértők és a közönség egy részének körében is reszenzust keltett, minek bizonyítéka az, hogy a Magyar Athletikai Klub képviselője a verseny érvényessége ellen óvat emelt. A fiumei vívóklub több tagja bejelentette egyuttal kilépését s a triestzi lapok sem emlékeznek meg valami elismerőleg a lefolyt versenyről. Sajnálatos, hogy Fiume vívóversenyével eljátszotta azt a szerepet, hogy az olasz és magyar vívóknak találkozó helye legyen.

*. A jövő évi Kárpát-díjra tegnap volt a kislánát jelentés. Az 50.000 koronás versenyből az eddig futott kétévcsék közül csak *Panduri*, *Prodiget* és *Solarot* törölték, a jóhírű „sötétek” körül pedig *Irroyt* és *Kalaposinast*. Az idén szereplő jobb kétévcsék sorából még indulhat a Kárpát-díjban *Lili*, *Hamlet*, *Antonius*, *Ritka II.*, *Max*, *Clairette*, *Betrüger*, *Ujany*, *Tippu-Tipp* és *Quota*.

*. Football Budapest—Bécs között. Vasárnap érdekes mérkőzés lesz a csömöri uti versenypályán a „Wiener Football-Club 1898” és a Műgyegetemi Football-Klub között. A verseny, melyre Bécből is sok vendég jön le, délután fél 3 óraker kezdődik.

*. Bécsi lövészenyek. Holnap kezdődik a freudenauer versenkek három napos pótmeetingje, programján az 5000 koronás Hubertus akadályversenyyel s hat egészen jelentéktelen eledőversenyyel és handikkappel. Tekintve az akadálysport retentetes hanyatlását, még a főszaám sem ígér sokat, mert a programmon szereplő 13 ló legnagyobb része selejtes elem, nagy része nem is indul, legfeljebb *Buda*, *Futár*, *Magyarad*, *Eins ins Andere*, *Tricky* és *Alár* mondható komoly steepplernek. Ezek közül pedig *Buda* és *Futár* ígér a legtöbbet. Ezuttal hat verseny szerepel mindössze a programmon, melynek legjobb crackjei ezek:

- I. *Hirondelle—Gerence*.
- II. *Pimass—Isoldé*.
- III. *Ida—Troilight*.
- IV. *Buda—Futár*.
- V. *Neumarket istálló*.
- VI. *Monza—Gecko*.

*. A beszélt újság a bécsi lövészenyekről. A *Telefon Hirmondó* — bécsi tudósítójának telefonjelentései alapján — holnap (pénteken) már a kora délutáni órákban részletes tudósítást olvastat fel.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A Párisi Mulató vége. A Párisi Mulató az a müntézet volt, mely a Kerepesi-uton konkurenciát csinált egyéb rablóbarlangoknak. *Löbl*, mésként *Rohozny* Izidort illeti a kezdeményezés és alapítás diccsősége s rá nézve csak annyiban tartozik ez az ügy, hogy az uttörés nehéz munkájában kidölt, amit közönségesebb nyelven úgy kéne mondani, hogy megbukott. Utódaí már fejlesztették a müntézetet s nagy sikerrel léptek a kaució-sikkasztás mezéjére. Fízető pincéreket, táncmestert, felügyelőket szerződtettek s ezer-háromezer forint kaucióval sarcolták meg őket. Hogy a személyzet ne tudja, hogy kibez forduljon követelésével, egymásböz való jogviszonyaikat úgy összegabalyították, hogy ők maguk sem tudták már, hogy kit terhel közülük a felelősség. A törvényszék azonban nem sokáig tűnődött a felelősség kérdésén, hanem véd alá helyezte a három urat, névszerint *Diamant Mór*t, *Celder* Lajost és *Herman* Jakabot és az elsőt három évi, a másodikat két évi, Hermant pedig másfélévi bürtönrre ítélte. Felelbezés folytatn ez az ügy a Kuriáig jutott, ahol ma foglalkoztak vele s a királyi tábla ítéletet hagyva helyben, *Diamantot* másfélévi, *Celdert* egy évi, Hermant pedig hat hónapi bürtönrre ítélte.

§§ Szent Krepepitek. A napokban ilyen adóselevelet tettek a Kuria elé:

Alulirt ezzel kötelezem magamat, hogy Világi Márton szegedi fuvarosnak kétszázhetven forintot fizetek azon a szerdán, amelyre szent Krepepitek napja esik. *Popovity* Koszta.

A bíróság annyit tudott csehül, hogy Szent Krepepitek valami szláv szent lehetett, de hogy milyen napra esik a születése, arról sejtelmé sem volt. Mindamellert fizetésre kötelezte volna *Popovityt*, ha valahol csak egy kölesszemnyi évszámot talált volna az adóselevelében. Tiszta dolog, hogy *Popovity* hamis lurfangossággal írta meg ezt az adóselevelet s akár azt írhatta volna, hogy majd megfizeli helyottem a nagy harang. A Kuria azonban nem ismeri ezt az alperest s azért nagy okosan Világi Márton javára döntötte el a kérdést s hozzátette a következő indokolást:

A hazai bíróságoknak nem hivatása, hogy idegen nemzeti egyházak szentjei nevét és nevenapját állapítsa meg. A m. kir. Kuria csak abból indulhat ki, hogy az összes keresztény egyházak gondoskodtak arról, hogy ama szentjeik emlékére, akiknek külön nap nem jutott, egy közös napot szenteljen és ez a Mindenszentek napja. Ezt tehát Szent Krepepitecsik napjául is el kell fogadni, és mivel Mindenszentek napja, azaz november 1-seje az 1899-ik esztendőben esik szerdára, az adóselevelé lejáratát tehát erre a napra kellett megállapítani.

§§ Gyilkosság Erzsébetfalván. Két évvel ezelőtt történt, hogy Erzsébetfalván kirabolták és megölték az öreg *Adolmann* házaspárt. A csendőrök csakhamar rátaláltak a bűnösökre s *Vella* Menyhértet, *Dobos* Ferencet és *Varga* Györgynét le is tartóztatták. *Vella* még a fogházban meghalt s így a pestvidéki törvényszék előtt lefolyt tárgyaláson csak két vádlottja volt a bűnpörnek. *Dobos* mindent tagadott s mivel tanuk sem voltak ellene, az ügyész kénytelen volt a vádat eljteni. *Vargáné* fejére azonban halálbüntetést kért. A törvényszék *Dobost* fölmentette, *Vargánét* pedig tízenöt évi fogházra ítélte. A tábla ezt az ítéletet föloldotta s új tárgyalást rendelt el a bűnpörben. Az új tárgyalást ma kellett volna megtartani a pestvidéki törvényszék előtt, de No-

votny Károly bíró betegsége miatt a tárgyalást elhalasztották.

§§ Mérágalmazott végrehajtó. *Goldburg* Ferenc végrehajtót azzal vádolta *Helfmann* Simon pálinkamérő, hogy egy végrehajtás alkalmával a fiókjában levő készpénz egy részét ellopta. A királyi ügyészség *Helfmann* ellen rágalmazás miatt pört indított, amelynek tárgyalása folyamán kitünt, hogy a hiányzó pénz *Goldburg* nem vihette el. A törvényszék tehát beigazoltan látta a rágalmazást és *Helfmann* husz forint f6- és öt forint mellékbüntetésre ítélte. A királyi tábla ma helybenbagyta ezt az ítéletet.

Legujabb.

A háboru.

Páris, november 2.

A *Havas-ügynökség* jelenti *Fokvárosból*: A boeroknak *Ladysmith* körül kivított két győzelméről szóló hírek nagy izgatottságot keltettek. Az afrikanderek nem titkolják ezen való örömmüket és *maguktartása nyugtalanítja* Milner főkommandyót. *White tábornok vesztesége* két esztában, állítólag, halottakban, sebesültekben és foglyokban 3500 ember. A második győzelmet az Oranje szabadállam csapatai *Meyer* Lukács tábornok parancsnoksága alatt aratták, aki elfoglalta *Colentyst* és így elvágta a visszavonulás útját *White* tábornok elől, ki állítólag megsebesült. *Ladysmith* körülzárása teljes. A boerok urai a *Pietmaritzburgba* és *Durbanba* vezető vasutnak. Azokat a nyugatí érkező híreket, hogy *Mafekinget* szorosan körülzárták, hogy a boerok a városból való minden kirohanást győzelmesen visszaverték és hogy az átadást várják, megerősítik, éppen ugy, mint azt a hirt, hogy az Oranje szabadállam csapatai elfoglalták *Colesberget*.

TÁVIRATOK.

Bécs, november 2. Ö felsége ma délután háromnegyed óráig tartó látogatást tett a görög királynál, aki azután a látogatást a *Burgban* viszonozta.

A szerb király ma délután egy óráig tartó kihallgatáson fogadta *Goluchowski* gróf közös külügyminisztert.

Olmütz, november 2. Dr. *Kohn* olmützi érsek pásztorlevelet adott ki, melyben ostorozza a zavargásokat és felszólítja híveit, hogy tiszteljék a törvényt és vessék magukat alá a felsőbbségeknek.

Róma, november 2. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Agliardi* állapota jobbra fordult. Most már tul van a veszedelmen.

Barcelona, november 2. A kereskedők bezárták üzleteiket, hogy evvel tiltakozzanak azoknak a kereskedőknek az elfogatása ellen, akik megtagadták az adófizetést.

Eukarest, november 2. *Maurocordato* Edgart, a bécsi román követség egykori tanácsosát, a külügyminiszter jelenlegi kabinetfőnökét belgrádi követté, helyére pedig a külügyminiszter kabinetfőnökévé *Ghika* Tódort neveztek ki.

Konstantinápoly, november 1. *Loet*, a török államadóssági tanács angol delegátusát *India pénzügyminiszterévé* neveztek ki.

Vilmos császár Angliában.

Berlin, november 2. *Vilmos* császár november 18-ikán utazik Angliába s 20-ikán érkezik *Windsorba*, ahol három napot fog tölteni. *Viktória* királynő igen érdekes meglepetést az császári unokájának,ugyanis ünnepi gyűlésre összehívja a térszalag-rend összes lovagjait. A legutóbbi ilyen ünnepi gyűlés 1855-ben volt, amikor III. *Napoleon* császár volt az angol királynő vendége.

Berlin, november 2. A német császár angliai utazása, mely a legutóbbi megállapodások szerint november közepe felé esnék, — még mindig élénk izgatottságban tartja a kedélyeket s azt — ha elmaradna — nagy elégtétellel venné tudomásul a közvélemény. Higgadtabb politikai körök ennek ellenében elismerik, hogy a látogatás bejelentésének visszavonása most igen kinos hatást keltene Londonban, mert tisztán csak az időközben kitört háborúnak tulajdonítsák. Eppen ugy elvetik azt a föltevést is, mintna ez az utazás állásfoglalása volna Németországnak Anglia mellett *Transvaal* ellenében. A szigorú semlegességtől, amely eddig érvényesült, eltérni nem szabad és ha Párisban azt hiszik, hogy Németország félre engedí magát tolnai eddig követett politikai irányától, ugy Franciaország zszagabb avz csalódással.

A cár Potsdamban.

Berlin, november 2. A cár szerdán látogat el Potsdamba. Fogadtatására minden előkészület megtett. *Politikai körökben ennek a látogatásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak.* Szó sincs róla, hogy csak udvariasságból fog találkozni a cár Vilmos császárral, mert már azelőtt se tagadták, hogy a látogatásnak politikai jelentősége lesz. Azóta az európai viszonyok és a délafrikai háború közetkeztében ennek a találkozásnak a fontossága nagyban emelkedett, amit az is bizonyít, hogy ugyanakkor gróf Bülow államtitkár és gróf Muraviev orosz külügyminiszter, talán Hohenlohe herceg is konferenciát fognak tartani Potsdamban. Az uralkodók és az államférfiak egész nap együtt lesznek. Az orosz udvar gyászja miatt ünnepeket egyáltalán nem rendeznek a cár látogatása alkalmából.

Berlin, november 2. A *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* írja: Egy itteni lapban hivatkozással hivatalos körökre oly állításokat terjesztettek, melyek által Vilmos császár és Miklós orosz cár közöttük álló találkozásának politikai jelentőségét eleve is csökkenteni akarták. A mennyire ily híreszteléseknél általában figyelembe jöhetnek hivatalos körök, ezek semmi esetre sem lehetnek német hivatalos körök, hanem idegenek. Elég ennyit ezennel konstatálni. Ama híresztelések tartalma, mely szerint csak magánjellegű futólagos üdvözlésről van szó, magától értetődőleg alaptalan.

Berlin, november 2. Több lap jelentése szerint az orosz cári pár november 7-én érkezik Potsdamba. Hitelesen eddig mitsem tudni erről.

Frankfurt, november 2. A *Frankfurter Zeitung*-nak jelentik Darmstadtból, hogy néhány lapnak ama jelentésével szemben, hogy bizonytalanra vált a cári párnak potsdami látogatása, teljes határozottsággal állítható, hogy e látogatás meg fog történni. A cári pár Wolfsgartenből az eddigi rendelkezések szerint kedden, azaz november 7-ikén elindul és szerdán, november 8-ikán délelőtt érkezik Potsdamba. Gróf Muravjev külügyminiszter az elutazásig Darmstadtban marad és a cárt már csak Potsdamig fogja kísélni.

Az olasz obstrukció.

Róma, november 2. Még a tavaszi parlamenti obstrukció idején történt, hogy a házszabályok reformjavaslatának tárgyalása után a radikálisok és szocialisták óriási botrányt provokáltak, így akaráván megakadályozni a szavazást. Mikor a szocialisták látták, hogy mégis megkezdődött a szavazás, az előlki emelvény felé rohantak és *Bissolati, Morgari, Prampolini és De Felice képviselők leültették és összetaposták a szavazategyjűt urnákat.*

A kormány pörbe fogta a négy képviselőt és tegnap kellett volna megkezdődni a tárgyalásnak, de most a kormány egész váratlanul *beszűntette a pört* és a vádlottakat, akiket néhány nap előtt letartóztattak, — szabadon bocsátották. *Bissolati és Morgari* egyenesen az *Avanti* szerkesztőségébe mentek, hogy megköszönjék a lap támogatását. A szerkesztőség előtt nagy tömeg verődött össze, mely *telkes ovációban* részvételre a kiszabadult képviselőket.

A kormány elhatározását itt úgy magyarázzák, hogy a pör beszüntetése óvatosságból történt, mert rosszul ütött volna ki a kormányra nézve. *Pelloux* miniszterelnök ellenezte ugyan a pör megszüntetését, de a *minisztertanács többsége leszavazta.* *Pelloux* még ekkor sem akart a határozatba belemenni és csak miután *Umberto* király is kifejezte előtte azon óhaját, hogy a pört megszüntessék, mondott le a pör folytatásáról.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, november 2. A Bécs városi sorsjegyek mai huzasan kihuzattak a következő sorozatok: 140 244 251 305 610 756 999 1138 1269 1288 1322 1857 1893 2095 2224 2505 2620 2628 2645 2941 2977. A 200.000 forintos főnyereményt a 2941. sor. 14 sz. nyerte; 20.000 forintot nyert 2095. sor. 6. sz.; 5000 forintot nyert 1893. sor. 48. sz.; 1000—1000 forintot nyertek 365. sor. 81. sz., 610. sor. 92. sz., 1893. sor. 34. sz., 2620. sor. 92. sz. és 2620. sor. 97. sz.

Berlin, november 2. (Gabonapiac.) A lanyha észak-amerikai jelentések következtében nagyobb vételkedv és némi buzaforgalom csakis 1/4 márkával olcsóbb árak mellett volt lehetséges. Rozs is vesztett 1/2—3/4 márkát. Zab esőndes, de szilárd. Az idő szép.

Frankfurt, november 2. Árfolyamok novemberre. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 231.90. Osztrák-magyar államvasút 142.90. Déli vasút 33.—. Osztrák aranyjárdék —.—. Olasz járdék 92.85. Laura-kohó 257.20. Harpeni 202.40. Discont 192.70. Alpeisi —.—. Bécsi bankgyesület —.—. Szilárd.

Berlin, nov. 2. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Negyszázakos magyar aranyjárdék —.—. Magyar koronajárdék —.—. Osztrák hitelrészvény 231.60. Osztrák-magyar állam-

vasút 142.75. Déli vasút 32.60. Északnyugati vasút —.—. Elbavölgyi vasút —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.70. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

New York, november 2. *Liszt* helyben 2.80. *Buza* decemberre 73.7/8. márciusra —.—, májusra 77.7/8. *Tengeri májusra* 38.4/8. *Tengeri júniusra* 38.1/8.

Chicago, november 2. *Buza* decemberre 68.7/8. *Tengeri májusra* 32.3/8. **New York,** november 2. (Értéktözsde.) Váltó Londonra 4.86.7/8. Váltó Berlinre 95.1/8. Ezüst 58.—.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alkjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Napirend.

Napló. Péntek, november 3. — Római katolikus: Malakias pk. — Protestáns: Pirmin. — Görög-orosz (október 22.) Albec. pk. — Zsidó: Kiszlev 1. R. Ch. — A nap két reggel 6 óra 23 percek. — Nyugszik 4 óra 21 percek. — A hold két reggel 6 óra 37 percek. — Nyugszik délután 4 óra 2 percek.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságnak ülése d. e. 10 órakor a régi városban.

A főváros középítési bizottságnak ülése d. u. 4 órakor az új városban.

Művészeti bonctani előadás az üllői-uti I. bonctani intézetben este 6 órakor.

Novellá Ermete első vendégjátéka a Vigszínházban. A magyar zeneközpont hargversenye a VI—VII. kerületi kör díszteremben.

A magyar történelmi társulat ülése délután 3 órakor a magyar tudományos akadémia I. emeleti dísztermében.

Fülfelvezési szemle. A honvédségnél (utolsó nap) a 7., 8., 9. és 10. századrezdekhez tartozókkal. A közös hadseregnek a 68. gyalogezred 1894—1898-ig besorozott legénységével és a hadtengerészhathoz tartozókkal.

Nemzeti múzeum: Régiségtára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépőj mellett megtekinthetők.

Iparművészeti múzeum zárva.

Országos Képtér és a Velazquez-kiállítás az Akadémiaiban, nyitva délelőtt 9—1 óig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és d. u. 3—5-ig.

Közelekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1 óig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—1 óig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. l. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-11 délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tudakozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a Héli-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetésről árusításokat is eszközöl) a városligeti Iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-11 délelőtt 3—6 és délután 3-6 óráig. — A Magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kirendeltségeinek vezetésével megbízott üzletvezetés V. Váci-körút 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI., Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Miakits M. bor és sörcsarnoka az Urania színház mellett Kerepesi-ut 19. naponként ceneestély. Saját termései borok.

JahnEde. Terézvárosi Pilseni sörcsarnokban Andrásy-ut 44. Naponta éjszakai.

Páris szálloda. Váci-körút Értérnek. Elegáns kávéház. Látványosság: Bachus-pince.

Ehm János éttermében (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Banda Marci hangversenye.

Putzer-pince Deák-ter. naponta a pince ét-termékben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferikó híres szőlő-ták hangversenye.

Gregorits Ferenc étterem Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazenae.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkittünőbb ételk és italok. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás hölygek által.

Margit-híd-kávéház. Lipót-körút 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Géza zenekara hangversenye.

New York-kávéház éttereml esténként honvédeknek hangversenye.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *herkelyterem.*

Magyar Színház-kávéház. Wesselényi-utca 51. naponta Dankó Pista híres magyar dalársulata.

Garbrinus. Nagy sörcsarnok Erzsébet-körút 27. Naponta katonazenae-hangversenye. Szabad bemenet.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Sági Pista zenekarának hangversenye és Schreier műsor.

Keleti kávéház. Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye. Minden este Szulamit.

Vanek kávéház. Csömör-ut 13. sz. alatt minden kedd, csütörtök és vasárnapon „Ködfátyolképek” változatos műsorral.

Hegyesi József műszakács kitűnő könyvját helyben és vidéken ajánlja jóurakra.

Bodega-pince. Újonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Mici. Ugye egy picinykét sem haragszik, ha mi egészen komolyan aggdunk, hogy ön nem leány, hanem egy olyan uri fiatal ember, aki nagyon haragszik Pál urfira s szenvedélyesen szereti Mici kis-asszonyt? Ha azonban ön mégis Mici volna, a szó szebbik értelmében, akkor ime azt feleljük, hogy ne szeresse Pál urat, mivel hogy a szerelmet diktálni nem lehet. A leveleire re feleljen, de ne is adja át sem az unokacséknak, sem a mostani ifjának. Mert higgye el, Mici kisasszony, hogy bolond marakodás lesz az ilyesmből. A leveleket adja át a kedves papájának és menjen nyugodtan a külföldi névelő-intézetbe. Szinte mérget mernénk rá venni, hogy ön még sokszor kigyógyul és sokszor belebetegszik valamelyik Pálba vagy — valamelyik Micibe.

Szigoru ítélet. E sorok írója még a felelősséget is átvállalja, ha boldoggá tehetne valakit a tanácsaival. Pedig súlyos felelősségről van szó. A társadalmi erény-termometert kellene előbb összetörni, hogy az önhibáján kívül elbukott leányt belesegítsük a tisztességes családi élet boldogságába. Az a fiatal ember, aki nem tud a leány multjáról s még is önül akarja venni, megboosáthat, sőt ha erős ember, okvetlenül megboosát. Semmi esetre sem szabad azonban hazugsággal belemenni abba a házias életbe, melynek legfőbb ékessége, minden gyönyörűsége: a tisztaság. Vallani kell, mindent igazán, becsületesen és bünbánóan s most másodsor meg kell birkózni a szerelem kísértéseivel, ugyanazéval, amelylyel szemben egyszer már gyengék voltunk. Ha boosánatot nyerünk az első ballépésért, ugy az iránt a férfi iránt, aki meg tud boosátani, szerelmünket imadattá kell fokozni, ha pedig nem boosát meg — nos akkor el kell viselni a büntetést, avval a tudattal, hogy a bünbocsánat elnyerése nem jog, csak könyörület. Tegye meg — valjón be mindent egy leányban, ne tetőzze az egyik hibát a másikkal s ne menjen hazugsággal oda, ahol igazságnak és bizalomnak kell lenni mindig. Legyen hálás, örkök hálás az iránt, aki meg tud boosátani s legyen megnyugodva, ha ballépéséért áldozatot kell hoznia. De hazudni? Ne — ezerszer.

Doktorné, Nyiregyháza. A kérdés valóban egyszerű és megoldása semmi nehézséggel sem jár. Az orvos neje mindig bátran írhatja a neve elé a dr.-t, így: *Dr. N. N.-né,* amennyiben ez a *Dr.* nemcsak latinul jelent tudományos fokozatot, hanem azt is jelenti: *doktor,* azaz orvos. Ügyvédek, bírák, professzorok nejeinek (a mi felfogásunk szerint legalább) már nem illenek a férjük tisztán tudományos címével ékeskedniük; mert az ilyen asszonyok ügyvédeknek, bíróknak, professzoroké, de nem egyuttal *Doctor*-nék (ami *pusztán tudományos cím* és a feleségre semmiképp sem vonatkozik), míg az orvos neje igenis *doktorné* (mert ez a szó *foglalkozást, társadalmi állást* jelent, amelyhez a feleségnek a férje révén jussa van). A két szó közt egy betűnyi különbség van: a latin *doctor*-t e-vel, a magyar *doktor*-t k-vel írjuk.

M. E. Budapest. 1. Hirlapírói igazolvány nincs. Esetről-esetre, nagyobb megbízások idején adnak a szerkesztők munkatársaiknak igazolványt. Az, amire ön gondol: rendőri igazolvány, amely a hirlapírókat arra jogosítja, hogy bárhol is bemehessenek a rendőrileg elzárt területekre. 2. Irjon neki levelet, a szokott illendőségi formák közt, az anyjának címéve. 3. Ha szerelmes az ember, nem nagyon kérdezi, hogy a társadalmi formák szerint mi illik, mi nem. Ezen alapszik például a szoktatás is. Az ön esetében sem az illemkódex diktál, hanem a szív. 4. Ha valaki két találkáról elmarad s a harmadikról az utolsó percben mond le, az bizony sértés.

J. M. Ujpest. Így: *abszolút semmi közöm hozzá* — a szólás német. Ha nem *abszolút* volna, hanem *abszolúte* (tehát e-vel a végén), ez nem számítana germanizmusnak, mert az *abszolúte* a magyar beszédbe jogosultan átvett latin ígehatározó. *Abszolúte* erre a kérdésre felel: hogyan? — míg az *abszolút* erre: milyen? Tehát: 1. „hogyan nincs semmi köze hozzá?” Felelet: *abszolúte.* 2. „Milyen becsü ez a munka?” Felelet: *abszolút* becsü. Így tesz különbséget a magyar.

Ön a szót ígehatározói minőségben, a *hogyan?* kérdésre való feleletül használta, tehát így kellett volna mondania: „*abszolúte* semmi közöm hozzá.” A német így mondaná: „*Es kümmert mich absolut nicht.*” Így természetes, hogy a német szavakra rótt büntetéspénzt meg kell fizetnie.

KÜLÖNFÉLÉK.

Cecil Rhodes.

Budapest, november 2.

A transvaali háború alkalmából egyike a leggyakrabban említett neveknek a *Cecil Rhodes*. Rendkívül érdekes a pályafutása ennek a modern hősnök.

Középiskolai tanulmányai befejezése után theologusnak akarta adni. De az ábrándos lelki ifjú Oxford helyett a bátyjához utazott Natalba. Szülői előít avval okolta meg ezt az utazását, hogy egészségi szempontból van szüksége rá. Az egyszerű, falusi lelkész elhítte a fiának ezt az okot és sok áldás kíséretében utnak eresztette. Két évig volt Natalban, amikor atyja óhajára visszatért Angliába és beiratkozott az oxfordi egyetemre. De nem tartott sokáig a türelme. Avval a kifozással, hogy egy evezőverseny alkalmával meghűlt, megint visszatért Natalba.

Ez a második útja döntötte el a sorsát. Akkoriban fedezték fel ugyanis a Baal-folyó mentén a gyémántföldet. Bátyjával együtt ő is abbahagyta a gyapotkereskedést és elmentek gyémántokat keresni. Nem volt türelmük a lassu vagyonszerzéshez, amikor azt látták, hogy egy-egy éjszakán milliómosok lettek némely gyémántkeresők. *Kimberley*-ben, amely akkor még kis falu volt, kezdték meg a gyémántkeresést. Egy angol regényíró, aki akkortájt szintén a gyémántkeresők között volt, néhány érdekes visszaemlékezést közöl *Cecil Rhodes*-ról, akinek már akkor is nagy jövőt jósoltak. Amíg a munkások egymásután hordták kosarakban a földet és egy nagy szitára hányták, *Rhodes* figyelemmel kísérte vajjon nem akad-e gyémántdarab a földtömegben és minden szabad percet arra használta fel, hogy olvasson valamit. Könyv nélkül sohsem látták a fiatal gyémántkeresőt.

Evvél a megfigyeléssel egybevág az az ismert anekdota, hogyan ösmerkedett meg *Sir Charles Warren*, az angol kormány meghatalmazottja *Cecil Rhodes*-szel. 1877-ben egy határszabályozás végett *Warren* postakocsival *Kimberley*-be utazott. Kívülre még egy utas ült a kocsiban. Több napig utaztak együtt a nélkül, hogy — úgy jó angol divat szerint — egy szót is szóltak volna egymáshoz. Az ifjabbik folyton imakönyvet tartott a kezében. Ez a határfalannak látszó vallásosság végre rábirta az idősebbik utast, *Warrent*, hogy megkérdezze, minek imádkozik folytonosan.

— A harminckilencedik hitágazatot tanulom meg könyv nélkül, hogy közelébb Oxfordban vizsgát tessek.

Cecil Rhodes-ben, mikor a gyémántmezők már nagy vagyont adtak neki, feltámadt a tudás vágya és beiratkozott az oxfordi egyetemre és minden év-

ben a nagy szünetében levizsgázott. Öt év alatt, 1881-ben elérte az akadémiai fokot.

Cecil Rhodes-nek különösen egy dologban volt nagy sikere, — hogy a gyémántkeresőket egyesítette és evvel megszűntette a konkurrenciát. Dél-Afrika gyémántkereskedése monopóliummá vált és *Rhodes* kezében rengeteg hatalom összpontosult. De az ő vágyai magasabbra törtek. Egyszer egy barátjának azt mondta, egy térképre mutatva :

— Látod, innen a jöremény-fokától *Cairóig* ezt az egész részt Anglia vörös színével befesteni, — ez az én álmom.

Ez időtől fogva minden lépés, amelyet *Rhodes* tesz, a cél felé vezet. Ennek a célnak a szolgálatában alakította meg a gyémántringet. *Rhodes* élettudatosságára jellemző az a párbeszéd, amelyet *Gordon* pasával folytatott. A szudáni hős, aki jó barátja volt *Rhodes*-nek, elmondta, hogy a kínai kormány a tai-ping-i lázadás leveréseért egy egész szoba aranyat akart neki ajándékozni.

— És te? kérdezte *Rhodes*.

— Természetesen visszautasítottam, felelte *Gordon*. Hát te mit tettél volna?

— Én nemcsak azt az aranyat vettem volna el, hanem annyit kértem volna, amennyit csak lehet. Mert mit érnek nagy gondolatok pénz nélkül?

És pénze sok volt már akkor *Cecil Rhodes*-nek. Nemsokára képviselőnek választotta magát és megkezdődött politikai pályafutása. A képviselőből nemsokára pénzügyminiszter, majd miniszterelnök lett. És ekkor megmutatta, hogy mit akar. Anglia története mutatta meg azt az utat, amelyen haladnia kell. A legnagyobb angol gyarmatok nem a kormány erélye, nem nemzeti mozgalmak útján csatoltattak az anyaországhoz, hanem magánemberek vállalkozása révén gazdagodott Anglia a gyarmataival. Az indiai császárság is egy kis kereskedelmi kísérletezés útján lett Anglia tulajdona.

Rhodes megalkotta a harmadik nagy részvénnytársaságot: a *Chartered Company*-t, amelynek a részvényeit *Rhodes* nevének varázsereje következtében hallatlan módon elkapkodták. Ennek a társaságnak az volt a célja, hogy a betsuana földtől északra fekvő sivatag földből, amelynek gazdasági és politikai szempontból kitűnő helyzete van, paradicsomot, virágzó kereskedelemmel bíró országot teremtsen. És ez sikerült is *Rhodes*-nek. A legelső és legnagyobb várost az ő tiszteletére *Rhodesia*-nak nevezték el.

Elkövetkezett 1895 december hónapja és ez időtől fogva nagyon nyugtalan élete volt *Rhodes*-nek. És *Kimberley*-ben emberéle talált. Az agg transvaali elnök nyugodtan nézte *Rhodes* munkáját és nyugalommal látta, mint foglalja el a betsuana földet, mint veszi körül Transvaalt és szabja meg mai határát. Nyugodtan nézte és várt. Tudta, hogy a fiatalos hév-

vel folytatott törekvésben egyszer majd csak történnik egy baklövés. Be is következett nemsokára. *Jameson* a legnagyobb béke idején idegen területre tört be!

Ez az elhamarkodott dolog hivatalosan lehetlenné tette *Rhodes*-t. Azóta folyton érezte az öreg *Krüger* kezét. Fogja azt ezután is érezni, ha a boerok győznek, de ha Anglia lesz a győztes, a győzelemből a legnagyobb rész *Cecil Rhodes*-t, ezt a modern hőst, illeti.

Vederemo!

Pont.

† **A kedvenc paripa.** † Párisban a napokban nevezetes állat, a lovak közül való legnagyobb család halt meg. Neve nem volt egy, hanem minden alkalomkor más-más. Rendszerint így emlékeztek meg róla az újságok:

„... Kézzetellenül a halottat vívó kocsik után az elhunyt fekete lepellel leborított kedvenc paripáját vezették. A neves állat mintha tudatában volna annak a gyászos funkciónak, amelyet teljesít, lassu, komoly lépésekkel, lelógó fejfel haladt a gyászkozsik után.”

Egy egyszerű sárga félvér volt. Inkognitóját utolsó lehelletéig meg tudta őrizni és csak most sült ki, hogy a brave generalnak, Carnotnak, Faurenak és egyéb francia nagyságoknak csak a haláluk után volt a kedvenc paripája.

A *Petit Bleu* egy munkatársa ebből az ötleből meginterjúvulta az állat gazdáját, egy temetkezési vállalat tulajdonosát. Megkérdezte tőle, hogy miért választott sárga lovat az elhunytak kedvenc paripájának.

— Azért — volt az őszinte válasz — mert ha fekete lovat vezettek volna a gyászmenetben, még valaki azt tételezhette volna fel, hogy tőlem kérték kölcsön egy lovat erre a célra...

Jó lesz figyelemmel kísérni ezután a budapesti kedvenc paripát...

† **Kísértetek az ó-korban.** A spiritiszták úgy látszik, még mindig nem állnak szilárd alapon, mert most egyik hívük az ó-korból keresett elő kísértetjárásokat, hogy bizonyítsa a századreg kísérleteit. *Daumer* tanár írja, hogy már az ó-korban voltak ház-zak, amelyekben időről-időre kísértetek laktak. Ifjabb *Plinius*-nál találtak egy levelet, amely kísértetekről szólt és néhány ezekre vonatkozó történetet ad elő. Egy kísérteties házról beszél, amelyet egy bátor férfi a legborzalmasabb kísértetek egyikétől szabadított meg. Még a régi Athénben volt egy nagy, kényelmes ház, amelyben éjszakákon át, hol távozó, hol pedig közeledő láncsörgéseket lehetett hallani. Csörgés közben egy lesóványodót, csontvázhoz hasonlóan száraz, hosszú szakállu alak mutatkozott, aki a ke-

REGÉNY.

A verebek.

(39)

— REGÉNY. —

Irtá: KABOS EDE.

Szaplonczay megkapta az asszony kezét. — Miesoda kedve telik benne, hogy így gyötörjön?

— Ereszse el a kezemet. Melegem van.

— Nem eresztem.

— Nem? Kérem, szorítsa tovább.

S odanyújtotta a férfinak a másik kezét is. De a szeme mára a vizen kalandozott és Szaplonczaynak olyan érzése volt, hogy az elfordított szemekkel az egész asszony kisiklott a hatalmából. Mintha viaszkezetek fogna. Tudt igy az asszony megszökni lélekben, ha a testét fogva is tartjuk. S Szaplonczay nyomban megérezte, hogy *Liza* asszony megszökött előle. Hipp-hopp — csak a szemét fordította el és mintha ott sem lett volna.

Elbocsájtotta a kezét és nyugodtabban sétált mellette.

— Csak legalább haragudnék rám! — mondta néhány pere múlva az asszonynak.

— Szeretne kibékíteni?

— Nem tudom. Ha haragudnék, hinném, hogy szeret. Azt mondanám, a rosszabbik szót találtam választani s azért haragszik. De eljön majd az óra, amikor megtalálom a jobbik kifejezést és szeretni fog.

— Igaza lehet.

— Nincs igazam. Mert így is szeret. Harag nélkül is szeret.

— Bizonyosan tudja?

— Bizonyosan.

— Akkor megadom magam. Én eltépelődöm, kérdezem magamat és felelek mazamnak, de

sohasem tudok tisztába jönni. Százszor elgondoltam már, hogy maga ez a tépelődés a szerencsem. Hiszen csak nem faggatnám annyit a szívetem, ha valami homályos érzés nem kergetne! S azok a magamhoz intézett kérdések, azok az ellentmondó feleletek mit jelentenek, ha nem szeretném? Igaza van, Szaplonczay. Szeretem magat, különben ostoba volnék, aki ok nélkül sanyargatja magát. Ugy kell lenni, hogy én még hónapokig eltépelődtem volna s nem jutnék magammal rendbe. De maga bizonyosan tudja, hogy szeretem. S ez megnyugtat.

Egy kissé kifakadt Szaplonczay:

— Gunyolódik?

Liza asszony a szemébe nézett. Valami csudálatos őszinteség, leányos melegség volt most a tekintetében.

— Igazán nem gunyolódok. Ebben a percben magam is hiszem, hogy szeretem. Csak tudnám, hogy holnap is hinni fogom még. Sohsem gondolt még arra, hogy az ember néha sokáig forog valami homályos érzés körül és a végén már szédülve lesi a pillanatot, amikor valaki vagy valami erőszakosan is megállítja: ezt érzed, csak ezt, állj meg!

Maga elé süttogta:

— Olyan régen várok már valamit, ami kérélnhetlenül megállít a tépelődésben. Ami parancsolva kiált rám: szeresd! hiszen szereted! Ha egy pár napig nem látnám, Szaplonczay! Csak egy pár napig.

— Elutazom. Akarja?

— Nem. Csak menjen a városba. Mire visszajön, talán már tudni fogom, hogy szeretem. Menjen, Szaplonczay...

IV.

Elődöngött a városban és nem tudta, mihez kezdjen Szaplonczay. A júniusi hőségben a céltalan kóborlás is fáraszt, álmódzni sem hagyja az embert. Száz mérföldnyire repül a kedv, mikor minden utcahajlásnál ugyanaz a kép köszönti. Azok a törpe, városi fák szinte elveszik az em-

ber lélekzetét, mert fehérek a szállingózó portól és nem hogy árnyékkal szolgálnának, de messziről megérzik rajtuk, ők szomjazzák az árnyékok. A hordár, a rendőr, a kocsis és aki nem mozdulhat az utcáról, őszintén szerint a várakozó flakker mellé húzódik. Még az is árnyék ilyenkor, amennyit egy kocsis tud a perzselő napból fel-fogni.

Szaplonczaynak az az ötlete támadt, hogy meglátogassa a kiadóját.

Kocsiba ült és a Newton-palotához hajtott. Eszébe jutott, hogy az igazgató talán nem is lesz itthon, az is valami fürdőhelyre menekült a június elől, de még sem állította meg a kocsit. Ha nem találja, az se baj. Minden negyedóra tiszta nyereség, amit ebből a nappól agyonüthet. S aztán talán jobb is, ha mentül tovább marad a kocsiban. A lebocsájtott ellenző árnyékában, ha az ember egy kicsit a szemét is behunyja, elég jól lehet álmódzni. Szaplonczay pedig úgy érezte, hogy már reggel óta környékezi annak a vörös hajnak illata, melyet tegnap óta nem érzett. A június lomha levegőjéből is elébe ringott már a *Liza* asszony gömbölyü alakja. A Szaplonczay feje égni kezdett.

A Newton igazgatóját csakugyan nem találta. De helyettese egy levelet nyújtott át Szaplonczaynak:

— Már két hete itt fekszik. Nem tudtam a címét, hogy utána küldhettem volna.

— Valami elkésett gratuláció lesz — mondta Szaplonczay és zsebre vágta a levelet.

De ahogy ismét a kocsiban ült és bántotta az unalom, Szaplonczay mégis elővette a levelet. Akkor látta csak meg a boríték belső oldalán a *Danczky* grófok címerét. S egy pillanatra megkapta a kíváncsiság, hogy mit akarhat tőle a hatalmas oligarcha. Csak nem panaszkodik ő is *Danca* módjára? Neveltséges. Alighanem az uradalom valamelyik tisztje engedte meg magának, hogy a gróf papirosát és borítékját használja.

(Folytatása következik.)

zein és lábain hordott láncokat rázta, csörgötte. Ennek következtében az éjszakánként majdnem kétségbeesésig rémített lakók az ijedségtől nem tudtak hová lenni, egynémely része bele is betegedett, néhányan meg is haltak. Így történt, hogy a ház végre üressé és elhagyatottá lett. Ekkor érkezett Athénébe *Anthenodoros* Fülöp s látta a házra kiragasztott eladási hirdetést. Gyanút ébresztett benne a túlságosan olcsó ár, és tudakozódott az olcsóság oka iránt. Mindent megtudott, mindazonáltal megvette a házat, mert nyomára akart jönni a dolognak. Még aznap este beköltözött és hogy magára maradvá teljesen nyugodt lehessen, embereit a hátsó részébe küldte aludni, ő meg az első szobában maradt és olvasáshoz fogott. Amidőn már egészen elcsendesedett, megkezdődött a láncosörgetés. A bölcs nem hagyta zavartatni magát, hanem olvasott és irt tovább. A csörgés mindinkább közeledvén, végre a szobába ért. A tudós föltekintett és megpillantotta a kísértetet. Az alak hívólag intett neki, de a tudós visszaintett, hogy csak várjon és irt tovább. Ekkor azonban a lánc a feje felett esőrdült meg. Erre fölemelkedik a tudós, fogta a lámpást és követte az alakot. A kísértet nehezen cammogott elől, mint kinek nehéz láncokat kellett cipelnie és a ház előudvarában elült. *Anthenodoros* megjelölte magának a helyet, lelépte ott a burját és a fűvet, másnap a hatósághoz ment és kívánta, hogy ássák föl azt a helyet. Az ássás megtörtént és emberi csontokat találtak, amelyek láncra voltak verve. A csontokat aztán az akkori szokások szerint tisztességesen eltemették. E pillanattól kezdve a kísértés a házban megszűnt. A szellem nyugalmát — írja az *Égi Világosság* — az bántotta, hogy teleme tisztességes eltemetett nélkül hever ott — amire a régiek oly sokat adtak — s amint e kívánsága teljesült, szépen eltávozott.

Egy egészen hasonló esetet ír *Arignotus* Pythagoreus, amely *Lucián* mellett történt. A *Cubatiades* házában kísértetek tanyáztak. Sokáig nem lakott benne senki és már pusztulniak indult. *Arignotus* elment oda egy este, lámpáját egyik terem földjének közepére tette, mellé telepedett és olvasáshoz fogott. Ekkor megjelent előtte egy szellem, kócos és rengeteg csunya, fekete mint az éjszaka és azzal mulattatta *Arignotus*-t, hogy hol ezé, hol amazzá az állattá változott. *Arignotus* felszólította, hogy távozzék, mire a kísértet a terem egyik szegletébe húzódott és ott eltűnt. Ez megjegyezte a helyet és másnap ásást rendelt, amidőn is egy csontváza találtak. Eltemették s a kísértetjárás megszűnt.

Tessék eldönteni, mi igaz a dologból!

+ A rendőrség titkárból. Egy párisi rendőrtisztviselő érdekes dolgokat mond el a *Le Journal* hasábjain a rendőrség apró fogásairól. Az itt következő apróság is ebből a cikkből való. Amikor valami üldözött gonosztevő a rendőr elől szakad, üldözői csakhamar elveszítenek szem elől az utcák tömekegében, ha nem tudnák, hogy a szökevény rendszeren jobbra fordul. Ösztönyszerűleg a jobbkeze felől eső utcákba szalad s csak igen ritka eset, hogy az erre számító rendőr cselvetése nem sikerül. Érdekes analógiája van ennek a megfigyelésnek a hajtvadászatokon: mint mondják, az üldözött vad is jobbfelé rohan a hajtók elől. Ugyanezt a jobboldal felé való gravitálást utcan elszabadult lovaknál és kutyáknál is látni.

+ A második jegy. Kedélyes históriáról írnak az olasz lapok. Egy molnár a cirkuszba akart menni és a pénztárnál két jegyet váltott. Az egyiket magának, a másikat a „másik” részére. Hogy ki az a másik, az csak az előadás kezdete felé tűnt ki. A molnár ugyanis magával hozta a szamarát és azt akarta a második jeggyel bevezetni. Természetesen nem engedték, amire a molnár a következőképp fakadt ki:

— Elsősorban is a szamaramat nem hagyhatom magára, másodsor pedig a szamar többet ért a négy lábú kollégái produkciójához, mint az emberek. A rossz logikájú molnárt kidobták, mielőtt bement.

Szeszarak. A kontingens nyersszesz ára *Budapest*-ben 18 forint pénzben, 18.50 forint áruban. *Bécs*-ben a kontingentált kész áru 20.20 forint pénzben, 20.40 forint áruban.

Déligyümölcs-aukeló. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság tegnap tartott aukcióján 2560 láda narancsot és citromot adott el a következő árak mellett: *Citrom:* 300-as 2.75—4.25 forintig, 360-as 2.75—3.75 forintig; *Narancs:* 200-as 3.—3.25 forintig, 300-as 3.—3.75 forintig, 360-as 3.—3.25 forintig. A legközelebbi aukció hétfőn, november 6-án lesz, mely alkalmával 2000 láda narancsot és citromot kínálnak eladásra.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: *Vágómarhák.* Magyar ökr 754 darab, magyar tehén 408 darab, szerbiai ökr 2129 darab, szerbiai tehén 255 db, boszniai ökr — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 121 drb, bika 110 darab, összesen 3777 drb. *Gazdasági marhák:* Igás- és hizlali való ökr 46 darab, fejős tehén 132 darab, igás bivaly 2 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökr, legjobb minőségű 30.—frttól 32.—frttig, kivételesen 36.—frttól 100 kilónként élő súlyban, középminőségű 27 frttól 29.—frttig, silányabb minőségű 25 frttól 26 frttig. Magyar legelő marha jobb minőségű 24 frttól 26 frttig, kivételesen —frttig, gyengébb minőségű 20 frttól 23 frttig. Tarka hizott ökr, legjobb minőségű 31 frttól 34.—frttig, középminőségű 27 frttól 30 frttig, silányabb minőségű 24 frttól 26 forintig. Szerb és boszniai ökr legjobb minőségű 23 frttól 29.25 forintig, kivételesen —frttig, silányabb minőségű 18.—frttól 22 forintig. Bika jobb minőségű 26 frttól 32 frttig, kivételesen —frttig, silányabb minőségű 22 frttól 25 frttig. Bivaly 16 frttól 22 frttig, kivételesen 23 1/2. Magyar tehén 19 frttól 27 frttig, kivételesen —frttig. Tarka tehén 20 frttól 32 frttig. *Gazdasági marhákért:* Igás ökr elsőrendű —frttól —frttig, —frttól —frttig páronként, közép 28 frttól 29 frttig, 290 frttól 315 frttig páronként, silányabb —frttól —frttig páronként. Hizlali való ökr fehér —frttól —frttig; —frttól —frttig páronként. Fejős tehén fehér —frttól —frttig; —frttól —frttig páronként. Fejős tehén fehér —frttól —frttig páronként. Bonyhádi faj 120 frttól 170 forintig darabonként. Igás bivaly —frttól —frttig. *Dacára,* hogy 500 darabban kevesebb vágómarha volt felhajtva, a multkori árak nem tarthatók magukat, mert a szükséglet általában nagyon csökkent. Idegen vevő elegendő számban lett volna a vásáron, de igen tartózkodóan viselkedtek, a helybeli fogyasztás pedig igen csekély. Az áresés jobb minőségűnél 100 kilogrammonként 1 frt, silányabb árúnál 1.50—2 frt. Jármos ökrökben a forgalom jelentéktelen. Fejős tehénekre a kereslet kielégítő s fajteneknél szép árakat fizetnek. A legközelebbi országos vásár f. hó 12. és 13-án tartatik meg.

Borjувásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borjú 276 darab, leölt borjú 6 darab, bécsi élő borjú — darab, leölt borjú — darab, növendékmarha 7 darab, bárány élő — darab, leölt bárány 15 darab. *Arjegyzések:* Belföldi élő borjú 34 krtól 36 krajcárig, elsőrendű 40 krtól 46 krajcárig levonás nélkül, leölt borjú 46—48 krajcárig, növendék marha 20—22 krajcárig kilónként, 1-ső rendű — krajcárig. Élő bárány — forintig. Leölt bárány 6.50—7.8 forintig páronként. A vásár nagyon lanyha volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár arjegyzése 1899. évi nov. 2-án. Készlet 433 darab. Érkezett 271 darab. Összesen: 704 darab. Eladott 192 darab. Maradt 512 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. súlyban 42.—43.— krajcárig, 220—280 kgr. súlyban 42—43 krajcárig, 320—380 kgr. súlyban 40—42 krig. Öreg nehez páronként 400—500 kilós 38—40 krajcárig. Malacok 38—41 krajcár kilónként. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi juhvásár. A mai juhvásáron a felhajtás 2097 darab juh volt. — Irányzat gyenge. Arak páronként: kivietli juh 20.—22 forint, selejtes juh 17—19 forint.

Bécsi szurómarhavásár. A mai vásárra felhóztak 3091 darab borjút, 2484 darab élő sertést, 1137 darab levágott sertést, 651 darab levágott juhot és 229 darab bárányt. Arak borjúk iránt jobb volt a vételkedv, a többi iránt kedvtelen.

Eladási árak: Levágott borjú 38—42 krajcár, elsőrendű 44—52 krajcár, élő borjú — krajcár, kivételesen — krajcár, legelsőrendű 54—58—60 krajcár, kiváló minőségű — krajcár, fiatal sertés 32—41 krajcár, levágott nehez sertés 47—53 krajcár, könnyű sertés — kron, elsőrendű süllő 44—54 krajcár, levágott juh 28—35 krajcár, kilogrammonként. Bárány 6—12 forint páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, november 2.

Buzaüzletben megnyitáskor nyugodt volt a hangulat. Jó kínálattal szemben a vételkedv korlátolt volt és 22,000 métermáza buza került a forgalomba. Magyar buzában 5 krajcár volt az áresés.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 8 frt 50 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 32 1/2 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 79.5 k. 8 frt 39 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 30 kr, 800 mm. 79.5 k. 8 frt 32 1/2 kr, 100 mm. 79.3 k. 8 frt 25 kr, 200 mm. 79.5 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 10 kr, 100 mm. 79.5 k. 8 frt 30 kr, 150 mm. 79.5 k. 8 frt 32 1/2 kr, 100 mm. 79.5 k. 8

frt 32 1/2 kr, 400 mm. 79 k. 8 frt 32 1/2 kr, 100 mm. 78.7 k. 8 frt 17 1/2 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 05 kr, 100 mm. 78 k. 7 frt 90 kr, 100 mm. 78 k. 7 frt 90 kr, 150 mm. 78.5 k. 8 frt 05 kr, 200 mm. 78 k. 8 frt 19 kr, 100 mm. 77.5 k. 7 frt 70 kr, 150 mm. 76.5 k. 8 frt 05 kr, 200 mm. 76.5 k. 8 frt 05 kr, 190 mm. 74.5 k. 7 frt 75 kr.

Erdélyi: 200 mm. 80 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 78.5 k. 7 frt 77 1/2 kr, 100 mm. 77.6 k. 7 frt 75 kr, 400 mm. 76 k. 7 frt 80 kr.

Pest megyei: 200 mm. 80 k. 8 frt 20 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 17 1/2 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 10 kr, 300 mm. 78 k. 7 frt 92 1/2 kr, 100 mm. 78 k. 7 frt 92 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 10 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 05 kr, 100 mm. 77.5 k. 7 frt 75 kr, 570 mm. 76.5 k. 8 frt 10 kr, 200 mm. 76 k. 8 frt.

O-becsei: 2000 mm. 75 k. 8 frt. Törökbecsei: 3600 mm. 75 k. 7 frt 87 1/2 kr. Szerbiai: 4000 mm. 76.5 k. 6 frt 90 kr, 1850 mm. 76.5 k. 6 frt 85 kr.

Mind 3 hónapra.

A keszúru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség heklitoltereként és kilogrammonként.

Buza	kilós	100 kilogramm ár		100 kilogramm ára			
		frttól	frttig	frttól	frttig		
úszavidéki	0	76	7.80	7.5	79	8.15	8.30
		77	7.85	7.6	80	8.30	8.40
		77	7.95	8.05	81	8.10	8.40
		78	8.10	8.20	82	8.10	8.40
fehértornyos	0	75	7.45	7.85	77	8.15	8.30
		76	7.55	7.95	80	8.20	8.35
		77	7.65	8.05	81	8.20	8.35
		78	7.85	8.15	82	8.20	8.35
pestvidéki	0	76	7.45	7.85	79	8.15	8.25
		77	7.50	7.90	80	8.20	8.30
		77	7.70	8.1	81	8.15	8.30
		78	8.05	8.15	82	8.15	8.30
bánási	0	78	8.10	8.35	79	8.10	8.25
		79	8.25	8.40	80	8.25	8.30
		77	7.90	8.05	81	8.25	8.35
		78	8.05	8.15	82	8.25	8.35
bácskai	0	75	7.25	7.80	77	8.15	8.25
		76	7.35	7.90	78	8.15	8.25
		77	7.45	8.00	79	8.15	8.25
		78	7.65	8.10	80	8.15	8.25

Egyéb gabonafajták	kilós	100 kilogramm ára		
		frttól	frttig	
Rozs	uj elsőrendű	70—72	6.35	6.45
	uj másodrendű	—	6.20	6.30
Arpa	uj takarmány	60—62	5.50	6.10
	uj éretli való	62—64	5.65	5.75
	uj szőrzésre való	62—64	6.40	6.60
Zab	uj elsőrendű	30—41	5.25	5.45
Tengeri	0 bánási	—	5.10	5.20
	uj m.nemű	—	0	0
Repece	uj káposzta	—	11.00	12.10
	uj bánási	—	5.30	5.45
Kéles	—	—	5.30	5.50

A határidőzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza (1900.) áprilisra	8.24—8.25—8.23—8.29—8.30
Buza (1900.) szept-ro	8.15—8.16—8.18—8.20
Rozs októb.	0.—0.—
Rozs áprilisra	6.66—6.65—6.68
Zab októberre	0.—0.—
Zab áprilisra	5.17—5.18—5.19—5.20
Tengeri 1900. májusra	5.05—5.06—5.07
Repece augusztusra	11.65—11.70

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsden:

Buza októberre	—	pénz	—	áru
Buza (1900.) áprilisra	8.28	—	8.29	—
Rozs októberre	—	—	—	—
Rozs áprilisra	6.70	—	6.71	—
Tengeri szeptemberre	—	—	—	—
Tengeri (1900.) máj-ra	5.07	—	5.08	—
Zab októberre	—	—	—	—
Zab (1900.) áprilisra	5.21	—	5.22	—
Repece augusztusra	11.60	—	11.65	—

Délután fél 5 óraker zárul:

Buza októberre	0.—0.—
Buza áprilisra (1900.)	8.29—8.30
Buza októberre (1900.)	8.24—8.25
Rozs októberre	0.—0.—
Rozs áprilisra	6.70—6.71
Zab októberre	0.—0.—
Zab áprilisra	5.20—5.21
Tengeri szeptemberre	—
Tengeri májusra 1900.	5.07—5.08
Repece augusztusra	—

A budapesti értéktözsde.

A „Witwatersrand” bányák részvényei a francia piacon 42 frank áresést szenvedtek, ami azonban a nemzetközi tözsdék kedvező hangulatát nem rontotta meg. A német császár látogatását Balmoraiában sokkal kedvezőbb előjelnek tekintik, mint a legutóbbi napok egyéb politikai eseményeit. A forgalom mai előtözsdéken igen mérsékelt, az irányzat eleinte várakozó, az üzlet további folyamán pedig kellemesebb volt. A zárlat nyugodt. A bányapiac változatlan. A helyi értékek nem bírtak érdeklődést kelteni.

A déli tözsde csaknem változatlan lefolyású volt. Bécs és Berlin tartott jegyzéseket jelentettek, míg nálunk a hangulat tartózkodó s a forgalom csekély maradt.

A helyi piac gyenge forgalmat mutatott s hajtást árult el a gyengébb irányban való fejlődésre Rimamurányi részvények ma szelvény levonás mellett, azaz 10 frinyi árkülönbözettel kerültek forgalomba.

A zárlat csendes.

Valuták és ércváltók merevebbek.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Hajózás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy az előrehaladt évadra való tekintettel a tiszai rendes hajózáratok *Szeged* és *Csongrád*, valamint *Csongrád* és *Szolnok* között bezárólag november kilencedikétől megszűnteti. A fentemlített viszonylatokban megszüntetett hajózáratok vonalain lévő állomások személyes és áruforgalma az említett napon tehát az évre megszűnik, a tömegáru-forgalmat azonban ezen intézkedés nem érinti.

Az előtözsde tartott.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 376.—376.50.
Osztrák hitelrészvény 370.70—371.60. Osztrák-magyar államvasut 333.—. Déli vasut 72.50. Közúti vasut 346.—347.50. Salgótarjáni köszénbánya részvény 313.—314.—.

A déli tözsde változatlan.
Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 370.60—371.20. Osztrák-magyar államvasuti részvény 334.—335.25. Leszámítoló bank 253.—. Rimamurányi vasúti részvény 324.75—326.—. Közúti vasut 346.75—347.50.

Forgalomba került továbbá:
Koronajáradék 95.30—95.70. Pesti magyar kereskedelmi bank 1395.—. Salgótarjáni köszénbánya részvény 310.—312.—. Ganz és Társa 1710.—1715.—. Villamos városi vasut 139.50—140.—.

Utöltözde. A 4 órai zárlatok maradt:
Osztrák hitelrészvény 370.50. Magyar hitelrészvény 375.50. Leszámítolóbank 253.—. Rimamurányi vasúti részvény 324.75. Osztrák-magyar államvasut 334.—. Közúti vasut 347.—.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

a) Magyar Allamadósság.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Aranyárjádék 4 1/2%, Koronajáradék 4 1/2%, Kassa-oderbergi költövény 5 1/2%, etc.

b) Osztrák Allamadósság.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Egyes. papírjár. adék 3 1/2%, Egyes. adékjár. adék 4 1/2%, Aranyjárjádék 4 1/2%, etc.

c) Idegen Allamadósság.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Dölgár vasut költövény 0/0, Besnyák kölcsön 4 1/2%, Budapesti hívtársi kölcsön 4 1/2%, etc.

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Belvárosi takarékp. zálogl. 4 1/2%, Egyes. 167. takar. r. zálogl. 4 1/2%, etc.

Elsőbbségi kötvények.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Adria elsőbbségi költövény 4 1/2%, Közúti vasut elsőbbségi költövény 4 1/2%, etc.

Bankok részvényei.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Bankjegyzetlet 90.—91.—, Magyar hitelbank 87.—88.—, etc.

Takarékpénztárak részvényei.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Belvárosi 103.—104.—, III. ker. 112.—114.—, etc.

Gőzmalmok.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Concordia 250.—250.—, Első budapesti 135.—136.—, etc.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Budapesti téglagyár részvény 100.—101.—, Egyéb téglagyár részvény 30.—31.—, etc.

Könyvnyomdak részvényei.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Athenaeum 350.—350.—, Franklin 250.—250.—, etc.

Biztosító társaságok részvényei.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Bécsi biztosító társ. 300.—310.—, Bécsi élet- és j. társ. 114.—116.—, etc.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Ganz és Társa 140.—140.—, Danubius 80.—80.—, etc.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Alt. wagn.-kölcs. 545.—560.—, Ezertr. államot. 130.—132.—, etc.

Közeledési vállalatok részvényei.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Adria teng. haj. 245.—245.—, Bp. ut. köz. sz. 100.—100.—, etc.

Sorajjegyek.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Gazlika 6.—6.50, Magyar v. ö. haj. 6.—6.50, etc.

Féznemek.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Vert arany 5.0—5.70, 50 frkos arany 4.57—4.58, etc.

Külföldi váltók (látra).

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Amsterdam 100.10—105.80, London 120.75—120.75, etc.

Határidőre kötött értékpapirok.

Table with 3 columns: Item, Value, and another Value. Includes Aranyjárjádék 110.—112.25, Koronajáradék 95.20—95.20, etc.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonserű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzékbizottság hivatalosan a következő árformákat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna 45.—52.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 53.—61.— forint, Vörös erdélyi — Vörös bánási — Középszemű 66.50—71.—, Nagyszemű 71.—74.— frt. Disznószőr: budapesti 50.—50.50 forint, vidéki — frt. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — városi 4 darabos 40.—40.50 forint, 3 darabos 41.—42.— forint, füstölt 46.—46.50 forint. Szilva: boszniai, szócák szerinti minőség — forint, 120 darabos — forint, 100 darabos 17.75—18.25 forint, 85 darabos 24.—24.50 forint azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.25—12.50 forint, 100 darabos 17.25—17.75 forint, 85 darabos 24.—24.50 forint. Szilvaiz: szlovéniai 17.50—18.— forint, szerbiai 16.25—16.50 forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Ecca, november 2. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)
Jegyzetek: Tavaszai zab 8.41—8.46—8.44. Tavaszai rozs 6.99—6.98—7.03—7.01. Tavaszai zab 5.48—5.42—5.51. Tengeri május—júniusra 5.32—5.35—5.34. Tengeri augusztus—szeptemberre 11.70—11.60 forint.

A bécsi értéktözsde.

Az előtözsden szilárd volt az irányzat, a Ladysmithből érkezett hírek a tözsden nem gyakoroltak hatást.

A déli tözsden szintén csendes az irányzat.

Zárlatok csendes az üzleti forgalom.

Bécs, november 2. (Magyar értéktözsde.) 4 1/2% aranyjárjádék 115.50. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 137.75. Magyar vasúti kölcsön részben 99.30. Magyar keleti vasúti állami kötvény 118.50. Magyar leszámítoló és pénzügytözsde 253.—. Rimamurányi vasútrészvény 324.50. Magyar koronajáradék 95.35. 4 1/2%-os Magyar földterh. kötvény 94.—. Magyar hitelbank részvény 376.—. Magyar nyerevény kölcsön sorsjegye 163.25. Kassa-oderbergi vasúti részvény 181.—. Magyar kereskedelmi bank 1394.—.

Bécs, november 2. (Osztrák értéktözsde.) 4 1/2% papírjárjádék 99.55. 4 1/2%-os osztrák aranyjárjádék 117.40. 1890-iki sorsjegye 137.75. Osztrák hitelsorsjegye 197.—. Angol-osztrák bank 150.50. Bécsi bankjegyzetlet 270.—. Osztrák-magyar bank 902.—. Déli vasut 72.25. Dunagőzhajózási részvény 367.—. Dohányrészvény 132.25. Császári és királyi arany 5.71.—. Német bankváltók 59.—. 4 1/2% eszt. járadék 99.20. Osztrák koronajáradék 99.45. 1894-iki sorsjegye 196.50. Osztrák hitelintézet részvény 370.91. Unionbank 365.75. Osztrák Länderbank 237.—. Osztrák-magyar államvasut 234.25. Elbavölgyi vasut 252.25. Alpesi bányarészvény 262.—. 20 frankos arany 8.57.50. Londoni váltóár 120.67. Bécsi Tramway 428.—. Az irányzat kedvetlen.

Bécs, november 2. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 370.75. Magyar hitelrészvény 376.—. Angol-Osztrák bank 150.50. Union bank 270.25. Länderbank 305.50. bankjegyzetlet 236.50. osztrák-magyar államvasut részvény 333.75. északnyugati vasut részv. 72.50. elbavölgyi vasut 252.25. dunagőzhajózási részv. 238.—. alpesi bányarészvény 132.25. májusi járadék 334.—. osztrák koronajáradék 262.—. magyar arany. 99.55. magyar koronajáradék 95.35. német birodalmi márka középsze 58.—. utimórá 59.02. török sorsjegyek —. rimamurányi vasúti — déli vasut — dohányrészvény —. Napoleon d'or 9.57 1/2. Lombard —.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, november 2. (Havasli tudósítás.) A költözés közzétételének élénkítése eleinte előmozdította a bányarészek értékelését. Az impulzus erre az angol vas- és acélárak emelkedésére hatott, ami miatt a bányarészek értékei emelkedtek. Az impulzus erre az angol vas- és acélárak emelkedésére hatott, ami miatt a bányarészek értékei emelkedtek.

előző napokon is hatottak a nevezett értékek emelkedésére. A londoni bányarészek magasabb taksációját szintén kedvezően hatoltak az általános irányzat. Bankok és vasutak nagyszobrént szintén emelkedtek. Hajózási részvények kedvező forgalmi kilátásokra emelkedtek. A második tözsde-óránban a felső-sziléziai sztrájk-hírek kedvezőtlenül hatottak, de csak a bányarészekre. Magánüzemeltetési kamatlat 5 1/2%.

Berlin, november 2. (Zárlat.) 4 1/2%-os papírjárjádék —. 4 1/2% osztrák aranyjárjádék 99.60. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 94.90. Osztrák-magyar államvasut 142.80. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 169.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.25. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 192.75. Általános villamosáris Edison 253.—. Gelsenkirchener 198.50. Laurakohé 256.90. 4 1/2% eszt. járadék 98.75. 4 1/2% magyar aranyjárjádék 97.80. Osztrák hitelrészvény 231.60. Déli vasut 32.60. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegye 216.75. 4 1/2% új orosz kölcsön 99.25. Török dohányrészvény —. Olasz járadék 92.80. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 153.75. Harpeni 202.25. Az irányzat gyengébb.

Hamburg, november 2. (Zárlat.) 4 1/2% eszt. járadék 98.70. sorsjegye 141.—. Déli vasut 32.90. 4 1/2% osztrák aranyjárjádék 99.25. Osztrák hitelrészvény 231.60. Osztrák-magyar államvasut 142.50. Olasz járadék 92.75. 4 1/2% magyar aranyjárjádék 98.75. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, november 2. (Zárlat.) 4 1/2% papírjárjádék 99.10. 4 1/2% osztrák aranyjárjádék 99.50. Magyar koronajáradék 95.—. Osztrák-magyar bank 150.90. Déli vasut 33.10. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 204.37. Bécsi bankjegyzetlet 135.30. Villamos részvény 148.30. 8 1/2%-os magyar aranykölcsön 82.20. 4 1/2%-os eszt. járadék 98.70. 4 1/2% magyar aranyjárjádék 97.80. Osztrák hitelrészvény 232.20. Osztrák-magyar államvasut 149.10. Északny. vasut —. Bécsi váltóár 169.22. Párisi váltóár 810.25. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 263.—. Az irányzat szilárd.

Páris, november 2. (Zárlat.) 8 1/2% francia járadék 100.72. Olasz járadék 93.05. Osztrák-magyar államvasut 720.—. Francia törleszt. járadék 99.60. 4 1/2% magyar aranyjárjádék 99.70. Török dohányrészvény 294.—. Osztrák Länderbank —. 3 1/2% francia járadék 101.70. Osztrák földhitelintézet részvény —. Déli vasut 174.—. 4 1/2% osztrák aranyjárjádék 99.—. Ottomanbank 555.—. Párisi bankrészvény 1072.—. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat tartott.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

November 2. A sertésüzlet irányzata csendes.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párkint 400 kilogramm felül sulyban) — krajcárig. Öreg közép (párkint 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. Fialat nehéz (párkint 320 kilogramm felül sulyban) 41—41 1/2 — krajcárig. Fialat közép (párkint 251—320 kilogramm felül sulyban) 42—42 1/2 — krajcárig. Fialat könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő sulyban) 43—43 1/2 — krajcárig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párkint 320 kilogramm felül sulyban) — krajcárig. Közép (párkint 220—280 kilogramm sulyban) — krajcárig. — Könnyű (párkint 220 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (párkint 320 kilogramm felül sulyban) — krajcárig. — Közép (párkint 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — IV. Romániai eredeti (Stacahl): Nehéz (párkint 240 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. — Könnyű (párkint 250 kilogramm terjedő sulyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (párkint 260 kilogramm felül sulyban) 41 1/2—42 krajcárig. — Közép (párkint 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 42—42 1/2 — krajcárig. Könnyű (párkint 240 kilogramm terjedő sulyban) 40—42 1/2 krajcárig.

Sertéselátás: 1899. okt. hó 31. napján felkészlet 35.895 darab, 1899. november hó 1. napján felkészlet 1052 darab, 1899. évi november 1. napján elszállított 772 darab, 1899. november hó 2. napjára maradt készletben 36.175 darab.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése.

Budapest, november 2.

A légnyomásnak északnyugat felől történt erős süllyedése következtében a maximum délkeleti Európa felé húzódtott. A légnyomás különbségek északnyugaton jelentékenyek.

Az európai időjárás tulajdonán derült, száraz és enyhe. A kontinens nyugati felén a légrémlás déli-dél-nyugati.

Hazánkban szintén derült, száraz és enyhe idő uralkodik, az éjjeli lehűlés azonban fokozódott.

Küldés: Tulnyomán derült, száraz és enyhe idő várható.

Vizállás.

Table with 3 columns: Location, Date, and Water Level. Includes Inn, Duna, Passau, Linz, Bregenz, etc.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Péntek, 1899. évi november hó 3-án.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Péntek, 1899. évi november hó 3-án.
Előszóró:

A menyem.
Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Fabrice Carré és Paul Billaud. Fordította: Adorján Sándor.
Személyek:
Leverdier Ujházi Malocot Hetényi
Leverdierné Rákosi Sz. Lodoiszka Paulayné
Paul Dezső Honoré Zilahy
Márta Csillag Ferdinánd Latabár
Kezdeté 7 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Péntek, 1899. évi november hó 3-án.

A molnár és gyermeke!
Népdráma 5 felvonásban. Írta: Raupach. Fordította: Szendahelyi József.
Főlemez helyárak mellett:
Kezdeté 7 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.
Péntek, 1899. évi november hó 3-án.
Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.
Péntek, 1899. évi november hó 3-án.
Novelli Ermato első vendéglátókéval:
Papa Lebeuárd.
Commedia in 4 atti di Jean Aicard.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Péntek, 1899. évi november hó 3-án.
L. Komáromi Mariska asszony felléptével.

Szulamit.
Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzerette: Davidsohn Emanuel.
Személyek:
Monaóh Szilágyi Szulamit Komáromi
Aron Mátrai Abigail Rózsa
Absolon Vidor Cingtang Rózsahegyí
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, bérlő.
Szenzációs ujdonsági műsor.
Először Budapesten
L'etoile de France
La jolie L. Fagette
Divette Parisienne
Seherzade
jával énekesnő és fegyvertáncosnő.
La belle Jeane Valder
poses plastiques.
Milanowa Julietta
a gyémántkirálynő,
Edgar Jones
legjobb amerikai néger excentrikus bohóc.
Les Milanis
Egy jelenet a Monte Carlo kávéházban.
Broth. Kock
fej- és kézakrobaták.
A Teims-csoport
légtornászok.
Pénztárnnyitás 7 órakor. Kezdeté 8 órakor.
A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközölteik; a gépek Wüste és Ruppert gépgyárosok által készítették.
Elővételi jegyek Weiss A. nagy szivar-társasága IV., Károly-körút 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

Ham János éttermei a Nemzeti Színház épületében
Ma és mindennap **Bandi Marci és fiai** kedvelt zenekara hangversenyez.
(azelőtt Utánszay Ferenc).
Színház után friss étlap.

Sneidig egyenruhákat
készít
BLUM SÁNDOR
Budapest,
Váci-utca 12. szám.

10,000 frt tisztanyereséget
a legkisebb rizikóval
érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe
az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett, biztos értékpapírosok kihasználására
mint tag belép.
Havillették 6 frt, fél illeték 3 frt.
Tagsági föltételeket ezen kiváon szolid intézményről ingyen és bérmentve küld
(Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadíj).
AMSTERDAM A Commerc- & Creditbank
Nicolaas Witsenkade 13. igazgatósága.
Ügyes képviselők kerestetnek.

Oh jaji! Távirati Eijen!
Kérem küldjön azonnal 4 doboz Egger-mellpasztillát.
Nagy-Láng, 1898. okt. 14.
id. Zichy János gróf.
Egger-mellpasztillája gyorsan és biztosan hat köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál. Kapható minden gyógyszerárban és drogueáriában. Doboza 50 kr. és 1 frt. (Próbadoz ára 25 kr.).
Fő- és szétküldési raktár: Egger mellpasztilla Nádor-gyógytár csakhamar megszabadított, Budapestben. éljen!

Jó könyvek
melyen leszállított áron:
Frt
Babos közhasznú magyarázó szótár kötve (2 frt) 1.50
Benedek Elek. A sziv könyve (1.80) 1.20
Betyárlendák, az alföldi rablólégtörténetei I., II., Karczag Vilmos. Lemondás, regény (1.20) 60 kr., kötve (2 frt) 1.-
Kossuth Géza, nevezetesebb bűnesetek I., II., III., IV. egybekötve (4.80) 2.-
Nihályi Imre, Franciaország alatt. Élmények és kalandok az Aquatoron (2 frt) 1.-, ugyanez kötve (3 frt) 1.50
Kókány Berci viselt dolgai (2 frt) 1.-, ugyanez kötve (2.50) 1.40
Warger Henry, Bohémvilág (1 frt) 50 kr., kötve (1.50) ..... .80
Sztanaj Miklós, Karamboljáték (2 frt) 1.-, kötve (3 frt) 1.50
Tövölgyi Titusz, Van-e más világ? (A szellemek országából) (1.50) 1.-, ugyanez kötve (2 frt) 1.40
Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.80) 80 kr., kötve (2 frt) 1.20
(A bekerített árak a volt bolti árakat jelzik!)
Megrendelhetők a Budapesti Napló kiadóhivatalában
József-körút 18.

A szerencse forgandó,
ma ott, holnap azonban már itt lehet a főnyeremény, azért igen ajánlatos a gyors sorsjegy-vásárlás. Régi igazság, hogy egyszer mindenki nyer, legalább valószínű, hogy így van, tehát nagyon ajánlom mindenkinek, hogy erről igyekezzen egy szerencse-kisérlettel meggyőződést szerezni. Az osztálysorsjegyekből, melyeknek első húzása már
november hó 16. és 17-én történik,
különös alkalom kínálkozik kitűnő sorsjegyszámokkal bírok.
erre annál is inkább, mert
Nagyon szép „hetes”, „hármás”, „ötös” és „kilences” számok.
AZ OSZTÁLY-SORSJEGYEK ÁRAI:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolcad
6 frt	3 frt	1frt50kr.	75 kr.

Pontos és diszkrét kiszolgálás. Huzási jegyzékek rögtön a húzás után megküldetnek.
Ifj. Schön Ármin főelárusító,
(Alapított 1884.) Budapest, VII., Erzsébet-körút 48. (Alapított 1884.)

ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLÍTÁS
A fő- és székváros legnagyobb és legfényesebb asztalos- és kárpitos-butor-télepe felülmúl minden ilyenmü vállalatot. Ezért kiváló látványosságot képez úgy a fővárosi, mint a vidéki n. é. butorvásárlói közönségnek. — Állandó butorkiállításunkon az árak rendkívül olcsók, és minden hirdett árat messze túlszárnyalnak, hozzá képest pedig a lehető legszilárdabb és izesebb kivitelben van minden dolgozva.
Patyi Kálmán és Tivadar (testvérek)
üzletünk kizárólag Kossuth Lajos-utca 11. földszint.
Vidéki megrendelések gondosan csomagolva és biztosítva lesznek szállítva. Üzletünk szolidaságáról számos elismerő levél van birtokunkban.

BUTOR részletfizetésre!
Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházfőrak, valamint más hitelképes egyének kedvező részleti feltételek mellett kapnak szilárd gyártmányu asztalos- és kárpitosbutorokat.
Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz.
Sas-utca sarok, I. em.
Aranyjegyét 25 kr. levéljegy behirdése ellen bérmentve küld felül cég B. osztálya. 6107

UJ! FÖLTŰNŐ! EREDETI!
FOLIES CAPRICE
VI., Révay-utca 18. sz.
Ma
„Zálogolás a gőzfürdőben”.
Bohózat Leitner H.-től
ezt megelőzőleg 9 órakor:
Le a hussal!
Vegetáriánus bohózat dalokkal. Írta: Egy növényevő. Zenéjét Kmoch A. és „Excentrique” ballet-egyveleg.
Incognito erkély-páholycok.
Kitűnő konyha és italok. Figyelmes és pontos kiszolgálás. — Szolid árak.

Házassulandók figyelmébe!!
Legjobb drágakő ékszerek, gazdag választékban, brillant gyűrűk, fülbevalók, karkötők, nyakékek, nyakláncok, aranyórák és láncok és jeggyűrűk legújtanosabban.
Schönwald Imre ékszergyárosnál.
Pécsett, (Király-utca) szereshetők be, aki választmányi küldeményvel bármily nagyságban és összegben szivesen szolgál.

Salamon Odön
Kocsin és Gyalog
„(Szatirikus társadalmi rajzok)”
Ez a című könyve megjelent
második kiadásban.
Ára: 1 forint.
Megrendelhető a
Budapesti Napló
Adóhivatalában
Budapest, József-körút 18.

Lampel Róbert

(Wodianer F. és Fiai)

Kiadása Budapesten.

Általános érdeklő művek.

Bácsi József. Legteljesebb községi könyv gyermekek részére. Születésnapra, névnapra, újévre és minden egyéb alkalmakra való felköszöntések és üdvözlő-levél minták. Osztos, színes nyomású vászonkötésben. — 80	színyomatú táblában, vászonba kötve. — 80
Budapest térképe. A főváros tiz kerületének színes nyomású térképe. — 80	Kartyajátékok könyve. Szerkesztette Parlaghy Kálmán. Oktatás a hazai és külföldi kartyajátékokban, és leírása a hamis játékoknak, a roulette-nek, a játékbárlangoknak és a kartyabüvészkedéseknek. Nemes dombosági és bugaci Mokány Berei irta hozzá az előszót és az ajánlást. A sok képpel ellátott könyv ára füzve 1.40, vászonkötésben. — 1.80
Budapest kirándulási térkép. A főváros messze környékét, a legkedveltebb kirándulási helyek fekvését mutatja ez a térkép, melyen egyszerű voltánál fogva bárki eligazodhatik. Ara — 50	Kassay Adolf. Legújabb levelező, öntügyvéd és házi titkár. A közönséges életben előforduló mindenféle levelek, meghívások, ajánlatok, szerződések, stb. mintáival. Ara füzve 1 frt, kötte 1.20. — Legújabb házi tanácsadó, öntügyvéd, vagyis gyakorlati utmutató minden peres és peren kívüli ügyben a törvényről megengedett személyes képviselőre. Bírósági keresetek, birtokháborítási, örökösödési, gyámsági, stb. ügyiratok mintáival, a legújabb miniszteri rendeletek figyelembe vételével. Ara füzve 1 frt kötte — 1.20
Budapest és környéke. Utmutató a fővárosban és környékén. Ez a rövidre szabott, de mégis kimerítő tájékoztató könyv mindenben eligazítja az idegent, a mire a megérkezésről az elutazásig szükséges van. Szállók, vendéglők, kávéházak, fürdők, postahivatalok, rendőrség, mulatóhelyek, konzulátumok, közlekedési eszközök, muzeumok, mind, mind benn vannak ebben a piros kötésű zsebbevaló könyvben, amely a fővárosnak pesti és budai oldalán levő környékén is elkalauzolja a látogatót. A főváros és környéke részletes térképpel ellátott könyv ára — 80	Kerekpáros-katé. Irtá dr. Korchmáros Kálmán. A kerekpár történetével, egészségáttalával és szabályaival foglalkozik ez a káté, függőkéül pedig híres rekord-versenyek eredményét közli. Ara — 1.15
Czanyuga József. A magyar és német társalgási nyelv kézikönyve. — Célszerű beosztású zsebkönyv, melynek segítségével a német és magyar nyelvnek elemi szabályait, továbbá magasabb fokát is elsajátíthatja a tanuló. Élénk és fordulatos párbeszédek is vannak a könyvben, amelyből könnyű szerrel megtanulhatja mindenki a neki idegen magyar vagy német nyelvet. Ara füzve 1.20, díszes piros vászonkötésben. — 1.80	Mélyacsai. Pohárköszöntések könyve. Keresztelőkre, lakodalmakra, születésnapra, névnapra és minden egyéb összejövetelre való jóízű fölköszöntők gyűjteménye. Füzve 60 kr., kötte — 80
Cigányjónó. A kartyajátékosok az egyre terjedő kartyajátékosok tanít és a mulatózó könyve. — 50	Oldal János. Német társalgási anyaggyűjtemény. Hasznos segítőkönyv a német nyelvet tanulóknak. Füzve 70 kr., kötte — 1.10
A felülmulhatatlan ezermester búvárszámara. Nem túlságosan nagy ügyességet igénylő, de jól szórakoztató búvárszámára oktató könyv ára — 30	Önszámító. Ennek a kis könyvnek a segítségével egy pillanatra ki lehet számítani a legnagyobb összegeket is. Kereskedőknek, iparosoknak és mindenkinek, aki elad és vásárol, igen hasznos ez a sok időt és fáradságot megtakarító könyv. Ara kötte — 40
Hankó Vilmos. Házi kincstár. Hasznos tudnivalók a háztartás, egészség és a mindennapi élet dolgairól. Városi és falusi gazdáknak, kereskedőknek, iparosoknak és háziasszonyoknak nélkülözhetetlen tanácsadója. Ara színes borítékba füzve 1.20, kemény kötésben. — 1.50	Pesti művelt társalgó. A társadalmi érintkezés minden szabályát magában foglalja a Pesti művelt társalgó. Illemszabályok, társalgójátékok, komoly és szerelmi kötetmények, felköszöntések, emlékvörök és még sok más hasznos és szórakoztató dolgok vannak a csinos vászonkötésű könyvben, melynek ára — 1.20
Hilare, St. képes budapesti szakácskönyv. Országszerte ismert gazdaasszonyok tapasztalatainak segítségével szerkesztette Zemplényiné Szabó Antónia. Ez az izróli-izro magyaros szakácskönyv szükséges segítője minden gazdaasszonynak. A szerény polgári konyha igényeit éppen úgy kielégíti, mint a legelőkelőbbét. A csaknem 1500 ételt és egyéb receptet magába foglaló, négy színes és ötvenhárom fapet-szettel ellátott könyv ára füzve Tartós félévvaszonkötésben 2 frt, díszkötésben — 3.10	Rántási Mariska. A baba-szakácsnő. Gyermekeknek való szakácskönyv, amelyből a konyhai mesterség előismereteit játékos közzben megtanulhatják. Ara — 20
Hölgyek titkára. Házi tanácsadó és levelező, minden életviszonyokra való tekintettel. Szerelmi levelemintákkal, levélírási szabályokkal és folyamodvány-mintákkal. — Arany — 1.80	Schenk Lipót dr. A nemi viszonyokra gyakorolt befolyás. A híres bécsi egyetemi tanár a születendő gyermekek nemének önkényes meghatározásáról szóló elméletét irta meg ebben a könyvben, melynek megjelenése nagy forrongást idézett elő a világsajtóban. Az általános érdeklő könyv ára — 2.10
Ugyanaz német nyelven, füzve 1.40, kötte — 1.80	Szavalo, köszöntő és levelező. Kis és nagyobb diákoknak való szavalmányok, felköszöntők és levélminták. Ara — 1.12
Virágyelv. Minden ismert virág jelentősége meg van irtva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állított össze. Ara színes kötésben — 40	

Az összeg felzetes beküldése esetén bérmentve küldi a

„Budapesti Napló“

kiadóhivatala

Budapest, József-körút 18. szám.

Vásároljon HECHT BANKHÁZ-nál osztálysorsjegyet!

Miért?

1. Mivel Hecht Bankház iparkodik ügyfeleit pontosan és kulánisan kiszolgálni.
2. Hecht Bankház a nyereseményeket egy millió koronáig azonnal kifizeti.
3. A szerencse sem feledkezik meg Hecht Bankházról; eddig a 600.000 koronás díjon kívül 80.000, 70.000, 60.000 stb. nyereményeket nyertek ügyfelei.

HECHT BANKHÁZ minden egyes vevője az üzleti könyvben egy külön lapot kap, a hová a teljesített fizetései, valamint az adott utasítások fellelnek jegyezve és ez által eleje vétetik minden félreértésnek és zavarnak.

Húzz már november 16. és 17-én.

Cim:

HECHT Bankház

Budapest, Ferenciek-tere 6. sz.

A sorsjegyek árai:

Egész 1 frt 6.
Fél " 3.
Negyed " 1.50
Nyolcad " .75

Legelőszörűbb a megrendelést a postai utvány szelvényére irtni. Küldünk kívánatra utánavét mellett is sorsjegyeket, azonban a postaköltséggel több. Pontos és olvasható címet kérünk.

Az osztálysorsjegyet ismeretű fözetket bárki elvegyen és bérmentve megküldjük

UJ! UJ!

Páratlan szerdák.

Irtá Szomaházy István.

Ara 1 frt 50 kr.

Vidékre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összegelőre küldetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLO“ kiadóhivatalában.

Hatóságilag engedélyezett végeladás.

GRANICHSTÄDTEN TESTVÉREK

ékszerészek

Budapest IV. ker., Kristóf-tér 2. szám

tisztelettel jelentik, hogy

ékszerek, arany- és ezüst-árúk, valamint zsebórákból

álló nagy raktárunknak hatóságilag engedélyezett végkiürülése megkezdődött. Biztosítva a t. közönséget arról, hogy raktárunkat milyen alacsony árk mellett árusítjuk ki, van szerencsénk a n. é. közönséget ezennel meghívni, hogy realis és értékes árúk beszerzésére szolgáló, e ritkán kínálkozó alkalmat ne mulassza el.

Kiváló tisztelettel

Granichstäden Testvérek.

Az üzlethelyiség és annak berendezése 1900. május hó 1-jével eladó.

Gummi

Valódi parisi gyártmány, jótállás mellett, eredeti csomagolásban.

Gummi és hálhólyag lucatunkint . . . 1 frtől 6 frt
Parisi női szivacska . . . . . 2 " 6 "
Irrigator . . . . . 1.50 " 6 "
Eredeti pessarium oclusium (Peliporus) Menzinga tanár szerint vezetől 1.50 frtől 2.50 frt. Szabad, havibaj elleni kötelek „Diana-5“ 3.50 krtól 6 frt. — Gyűjtemény uraknak 3 frtől 10 frt. 10 frtyú megrendelésnél 15% Árkedvezmény.

Megrendelések pontosan és diszkrétan eszközöltenek. es. és kár. szab. kötszer-gyártó

KELETI J. Budapest, IV., Koronaherg-utca 17. Külön boltzat az udvarból. — Árjegyzék ingyen zárt borítékban.

4 nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteltel és kasszírát foglaltú ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.

Kendelő intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

Hugyessúlyosságok és sebeket, az énterítették utóbalint, az elgyengült férfere, magbúlések, a bujkor utóelőkeztéményeit, nőknél fehérhólyagot, bármennyire idülték is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bürbögösgéket gyógyít új gyógymódot szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülés-t dor, volt osasz. kir. oszt. főorvos

RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig, 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel választották és gyógyszerkezlésről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön várterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőnő: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERŰ UTMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) — nemi betegségeket és azok énterítési gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánavét mellett.

A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemi élet őbredése. — III. Az önterítés és az éjjeli magbúlések. — IV. Hugyessótlakár (trippa) és hurgyessótlakótok. — V. A bujkor (síphilis). — VI. Fehérhólyag. — VII. Elgyengült férfere. — VIII. Női magtalanság. IX. A ivarszervek megbetegedéseinek főnyerője a prostitúció.

Legelőcsőbb és legjobb szakácskönyv

Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadásra: Székula Teréz. Ara 2 forint helyett, csak 1 forint 50 krajcár.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló“

Minden szó egyszeri beiktatása post... betűkből 2 kr. Cimmel ellátott hird... detésekért külön 30 kr. kincstári... bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetőkre díjmentesen ad fel... világoztatás a kiadóhivatal: József... körút 18. szám.

Levéli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatalal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLÓ részére a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következő dohányszűkeken:
Breuer névrek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkok.
Nemesek-tele térszéde Petőfi-tér.
Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Benda Józsefné, Andrássy-ut 59.
Schwartz hirdetői iroda Marokkói-utca 2.
Sopronyi V., dohány-nagytársada, Kerepesi-ut 1.
Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 38.
Szántó Mór térszédejében, Kecskeméti-utca 14.
Horváth Ignác máv. raktárnok **Fátán**, eljegyezte **Fischer Etel** kisaszonny **Újpestről**. 5186

Ella.
Levele érthetetlen. Még egyszer írni akarok. Mi módon? Tudósitson gyorsan. M. 2620

Erdély
legbájosabb lákja! Együtt töltött kellemes órákat sohasem felejtem el. Tudassa ezen helyem mikor találkozzunk Kolozsvárt addig is örököskölja Harry. 5188

Menyecske 21.
Mostanig gondolkodtam, hogy ugyan mi „egyebet” tud rólam. Tiktolti valóm nincs s ha tud is valami semmi olyast nem hallhatott, a mit bevallanom nem lehetne, vagy restelnem kellene. Eppen ezért nagyon várom a pillanatot, mikor egymás szeme közé néshetünk! Odamennem azonban — anyai szabadság után nem lehet, de egyenlő lévén köztünk a távolság, nem volna-e hajlandó idejőnni, hogy végre is meg tudjam, hanyadán állók és tulajdonképpen miért is vagyok én bolondja. 6726

Sándor 18 napján sürgős levele van Sárkától. 2621.

Hölgyeim,
fiatal földbírtokos vagyok, ki volna hajlandó hozomány nélkül nőül jönni hozzám. Komoly, nővel ellátott fényképes ajánlat. „Házasság” címen kiadható kértnek. 5181

Jó barátnek
leveleket megkaptam megismerkedni óhajtanék, válassz kérek „Gavallér” címen e lap kiadóijába. 5182

Azon bájos
hölgyet kit, a „Vigszinéz” kávéházban, többször csodáltam kérem, hogy „Szókö”-nek írjon kiadóhivatalba. 2619

Házassulandók
lakást és állatkeresők részére a ma megjelent Budapesti Általános Tudósító gazdag választékot és a legmegbízhatóbb anyagot tartalmaz, 10 kr-ért kapható minden újságírójában és a kiadóhivatalban VI., Váci-körút 19. Vidéki megrendeléseknél 12 kr bélyeg mellékelendő. 8880.

Praktikus
építész alkalmazást keres mint építélet-vagy üzletvezető. 5184

Ének- vagy zongorádrákat ad mérsékelt díjazásért egy conservatorista hölgy. Cím a kiadóhivatalban. 5185

Osztályorsjegyek
15- és 10-alejárások részére a legjobb feltételek mellett kaphatók. Megkereséseket „P. H.” jellegével a kiadóba kérek. 5187

Bizalmas
tudósít/sokat hitel- és vagyoni viszonyok felel, kutató sokat, megfigyeléseket stb. szigorú diszkrét, mellet legmegbízhatóbban eszkozik az egész külföldön is képviselt.

Universum
nemzetközi forgalmi és általános tájékoztató intézet VI., Váci-körút 19. 8879.

2 ablakos udvari
szoba poloskamentes egy vagy két ur, esetleg tisztességesúr hölgy részére azonnali kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5183

Ne mulassza el
VI., Váci-körút 19. sz. a. a. lévő **Nyilvános Termetek** látogatni, a hol 5 kr. ellenében a világ összes újságjai, lexikonok, szótárak, címárak, iróasztalok stb. a t. község rendelkezésére állanak. 8881.

Legnemesebb fajtájú **harzi dalos kanári** citráló fordulatokkal, éjlel-nappal csattog, nem esipog, vagy nyelides, 6 márká (3 frt 60 kr.) dbja utánvételre. A maradék 1 1/2 má. (90 kr.) Kicsérelés 14 napon belül járja. Teljes kezeség a jó egészségre való megőrzéséért, és dalos képességéért. Árpal ingyen. H. Gorges tenyésztete Thale, Harz, Hüttenstrasse 25.

Házvezetőnőknek
ajánlok magányos becsületes erkölcsös nő. Kitűnő gazdasszony. Cím a kiadóhivatalban.

A főlepcsőházból
nyíló elégszám butorított utcai szobák, fürdőszoba használatra három vagy négy fiatalembernek teljes ellátással kiadó. — Cím a kiadóhivatalban. 2582

Olajfestmény
modern tárgyú, jó nevű festőművész től bamlatos oicó árért azonnali átvehető. A kép kerettel együtt körülbelül 1 és 1/2 m. magas és 3/4 méter széles. Cím a kiadóban. 2608

Jókai
összes művei piros díszkötésben, valamint egyéb jobb könyvek megvételre kerestetnek. Cím e lap kiadóhivatalában. 2900

Ügyes utazó,
ki Erdélyben, a Bánáthban és felső Magyarország megyében jól van bevezetve azonnali bejelésre kerestetik. — Ajánlatok „HMV.” jelige alatt e lap kiadóhivatalba intézendők. 5171

Modell kalapok
és általános elkészítését elvállalja dizingyált izlésű divatúrsó! Megkereséseket „divatúrsó” jellegével a kiadóhivatal továbbá, ugyanott a cím is megtudható. 4993.

Kitűnő
tisztá libasír eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2613

Vetőgép
17 soros Nicholson-féle egészen jó karban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2542

Butorozott lakást.
két szobát, konyhát keres egy előkelő családnak, amely tavaszig Budapestben akar maradni. Ajánlatok a Budapesti Napló kiadóhivatalába kértnek „Butorozott lakás” címen. 2067

Köhögésnél,
rekedésnél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle pemete-füccukorkát.

Üzethelyiség
a Német-utcaiban azonnali kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Zeneakadémiát
végzett uri előny cimbalom órát ad. Cím a kiadóhivatalban. 2585.

Első budapesti Kávemagazin
szétküldési osztálya

kávé
Elvámolva és bérmentve. Postán utánvétel, vagy a pénz előleges beküldésével
4 1/2 kg. Kuba, Mocca, Jáva. Gyöngy 6.50
1/4 kg. Császár kev. tea 1.50
1/4 kg. Karaván tea 1.40
1/4 kg. Törmelék tea —.90
1 kg. Takarékos kávé —.80
Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladásáppörkölvé 1/2 kg. —.60

Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u 4

Ügyes
hajmunkásnő elfogad kihullott és levágott haját bekötésre. Hajfonatok minden színben rakítáron. Ugyanott hímzőminta előnyomatás. Leveleket „G S” jelige alatt a kiadóhivatal továbbá. 5142.
Igen jó forgalmu
kavémérés lakással, november elsejére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5170

Már megjelent!
Jókai Mór:
Öreg ember nem vén ember.
Képzelt regény négy részben” című legújabb műve. Ara 1 frt 60 kr., mely összeg előleges beküldése esetén bérmentve küldetik. Kapható: a Budapesti Napló kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

English lessons.
Angolul tanulni óhaj. tónak kitűnő gyakorlati tal bíró született ango tanító áll rendelkezésükre mérsékeltáron. Methodusa igen célszerű és érdekes, miáltal tanítványai nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátítják említtet nyelvet. Próbaleket is ad. Leveleket „Mr. Scott” jellegével kér e lapoz. 6725

Butor

Alkalmi vétel részletfizetésre!!!
Az összes raktáron levő saját készítményű kárpított és fabutorok, löszörmatracok, divanok stb. november 10-ig leszállított áron vagy készpénzért, valamint részletfizetésre is adtnak el.
Náthán Ignác
butorakereskedő kárpitos. Epest, VII., Erzsébet-körút 23. sz.

Kávé és Tea

Fiuméből.
most érkezett ide! termés. — Szétküldés követe! en a tengeri hajóról. A legjobb keverékek. I. szák 2 kgr. Salvador-kávé 5.—
II. szák 2 kgr. Rio Iave/gyöngy kávé 5.—
III. szák 2 kgr. Szultán Mocca-kávé 5.—
IV. szák 2 kgr. Aranyjávakávé feregtől ragot 5.80
V. szák 2 kgr. Kuba-kávé 5.94
VI. szák 2 kgr. Portorico gyöngykávé 5.94
VII. szák 2 kgr. Neigherry-kávé 6.60
VIII. szák 2 kgr. Kékjáva gyöngykávé 6.60
IX. szák 2 kgr. Ceylon-kávé 6.60
X. szák 2 kgr. Menado-kávé 6.80
A kávéhoz csomagolható I. doboz 1/4 kgr. legfin. Császár keverék-tea 1.60
II. doboz 1/4 kgr. legfin. Orosz karaván-tea . 1.29
III. doboz 1/4 kgr. legfin. Csász. kev.t. örm.-tea —.85
IV. Demijohn 4 liter Király-rum 7.80
Az arak olvámolva, bérmentve és csomagolva minden más külterületi árúknál 25 kr. vetélen! vasuton szállítva minden kiló 10 kral olcsobb. Ár- lapot ingyen küld

Fratelli Deisinger
Fiume.

Butor

egy készpénzért, min részletfizetésre legjutányosabb
Ehrentzen és Fuchs
testvéreknel
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 8.
(Andrássy-út közlében.)

Butorok- és szőnyegek
készpénz-és részletfizetésre legoicsóbbban **Glúok József** butoraklárában VII., Erzsébet-körút 32. sz. Képes árjegyek 25 kr-ért.

English lessons.
Angolul tanulni óhaj. tónak kitűnő gyakorlati tal bíró született ango tanító áll rendelkezésükre mérsékeltáron. Methodusa igen célszerű és érdekes, miáltal tanítványai nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátítják említtet nyelvet. Próbaleket is ad. Leveleket „Mr. Scott” jellegével kér e lapoz. 6725

„Az Értékpapir üzlet”
irták Berger Mór és Márkus Sándor. Vezérfona minden értékpapir ügyletnél. Különösen sorsjegytulajdonosoknak nélkülözhetlen. Pénz- és értékpapir kezelőknek vezérfona. Ara 1 frt 50 kr.
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18.

EGYETEMES REGÉNYTÁR
a legkiválóbb hazai és külföldi regények gyűjteménye. Egy-egy kötet ára esinos vaszonkötésben 50 kr. Jegyzéke az Egyetemes Regénytár eddig megjelent kötetekéinek.
Letneff. Anjuta Orosz regénye ..... 1.—
Lindau. Jung Helén. Elbeszélés ..... .50
Lindau. Lázban. .... .50
Margity. Megölt lelkok. .... .50
Mercedes. Noémi ..... .50
Mikszáth. A lohinaifil. Elbeszélés ..... .50
Mikszáth. A fészek regénye ..... .50
Mikszáth. „Almannak” 1888., 1889., 1890., 1891., 1892., 1893., 1894., 1895., 1896., 1897., 1898., 1899-re 1.—
Mueller O. M. Az arany ..... .50
Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18. sz. 2 frtg terjedő megrendése csakis az összeg előleges beküldése ellenében teljesítettnek.

Gimnáziumi érettségire
előkészítők legalább VI. középsikolával bírókat.
Kereskedelmi érettségire
legalább IV. középsikolával bírókat.
Bővebb felvilágosítást nyújt
Szimányi S.
nyug. tanár és igazgató BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 51. sz.

Bőrszékpar- és butorbőrsajtólas
Kiss József
összes költeményei.
Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógép- ről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ara a költő acrképével díszes vaszonkötésben 1 frt 50 krajczár.
Ez a legszebb, legoicsóbb s legkedveltebb ALKALMI csomagjándék. 0.00
Videki postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr. ha ez összeg előre küldetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában

KENDI A. IV.
BUDAPEST, IV., Karoly-u. 2. (az evangélik. iskola-épületben.) Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszékekben, jóval oicsóbb árban, mint eddig. Használt nádcséltre átállított bőrszékékre oicsó árakban.
Videki megrendések gyors és pontos eszközlése.

Gyümölcsöt,
a legnemesebb fajta uradalmi termést, mely telen át tartos, a következő árak mellett szállítokutánvétell:
100 db szecseska alma 2.—
100 db jebes alma 2.—
100 db bór alma 2.—
100 db óriás (citrom izü) 3.—
100 db császárkörte 2.50
100 drb .....
a legn. fajtából 3.—
Rendelmenyeknél kérem az utolsó vasuti állomást is megnevezni.
Perlesz Fülöp Mohácsos.

En Csillag Anna
180 centiméter hosszú Óriási Loreley-hajammal, a magam találmanya pomadém 14 havi használatára következtében nőtt olyan nagyra. Ezt a pomadét a leghíresebb tekintélyek egyetlen szemek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegítésére, uraknál gyarapítja a teljes erős szakkál növényét és már rövid használat után a hajnak és a szakkálnak természetes fényt és tömörséget ad és megújítja a korai megöszüléstől a legköszőbb vónkörig.
1 tégely ára: 1 frt. 2 frt, 3 frt, 5 frt.
Postal szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése vagy postal utánvét mellett az egész világba a gyártól a hova az összeg megrendelések küldendők.
Csillag Anna,
BÉCS, Seilergasse 14. sz.

Zálogházi
cédulákat veszek.
Eladok
13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandoliok, gyertyatartókat, hálalákat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 frtól kezdve, és vász- hasztek mindomendü ezüst műtörös tárgyakban, arany fírlanóok kő- löggóvól, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 król, tula remon- toir órák 6 frt.
Grünberger Armin
Béla
öröksei Budapestben, IV., Városház-tér 9. l. em. 23. Harisnázár.
Képes árjegyzékét bérmentve és ingyen.

Uj aranyozó.
melylyel bárki azonnali moshatóan új aranyozhat elavult tükör- és képmát, szobrot stb. — Üvegje ecsettel 80 kr., 1/4 literes 3 frt, 1/2 literes 1 frt 50. Megrendelhető **Kertész Tódornál** Budapest, Krisztótf-ter.
Nevelőnőket
észak- és dél németthonia- kat, zene és nyelvismeret- tel, vagy a néklly, angol és francia náket, bonneokát, óvónőket, idegen nyelv- mesternőket lelkiismerete- sen ajánlok, magyar ok- leveles tanítóknóket zene és nyelvismerettel, vagy a néklly sürgősnek keresek, **Szöghéoné S. Luiza** Budapest, Desselwffy-utca 22. sz. I. em.